

Analiza Regională a Infrastructurii Verzi și Albastre în Regiunea Sud Muntenia, România

RAPORT DE IDENTIFICARE A PROVOCĂRILOR GENERALE DE MEDIU

Versiune finală revizuită, transmisă la 24.11.2021

Proiect finanțat prin Programul Operațional de Asistență Tehnică 2014-2020

Destinat pentru

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia

Tipul contractului

Servicii de consultanță

Data

Noiembrie 2021

Consultanți:

RAMBOLL South East Europe SRL

Numele proiectului	ANALIZA REGIONALĂ A INFRASTRUCTURII VERZI ȘI ALBASTRE ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA, ROMÂNIA
Proiectul nr.	2021.003249
Destinatar	Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud - Muntenia
Tipul documentului	Final
Versiune	5.0
Data	24.11.2021
Elaborat de	Koen Broersma, Eugenia Ganea, Anca Bors, Gabriela Musat, Liliana Chirila, Carmen Ștefan și Sabina Elena Preda
Verificat de	Alvaro Fonseca
Aprobat de	Silviu Stoica
Descriere	Acest Raport de identificare a provocărilor generale de mediu prezintă principalele constatări din timpul Activității 2 și rezultatele consultărilor cu părțile interesate, inclusiv vizita pe teren.
Mulțumiri	Consultanții apreciază foarte mult informațiile care le-au fost furnizate de către ADR SM în această fază inițială a proiectului.

CUPRINS

1	INTRODUCERE	5
1.1	Contextul proiectului	5
1.2	Obiectivele identificării provocărilor de mediu	5
1.3	Abordarea privind identificarea provocărilor de mediu	5
1.4	Ghid de citire	6
2	ACȚIUNILE PROIECTULUI APLICABILE ACTIVITĂȚII 2	7
2.1	Activități	7
2.2	Colectarea datelor	8
2.2.1	Aspecte de mediu	8
2.2.2	Politici și aspecte instituționale	9
2.2.3	Părțile interesate și incluziunea socială, economică și de gen	13
2.2.4	Aspecte economice și financiare	14
2.3	Analiza informațiilor disponibile	14
2.3.1	Aspecte de mediu	14
2.3.2	Vizite pe teren	48
2.3.3	Politici și aspecte instituționale	48
2.3.4	Părțile interesate și incluziunea socială, economică și de gen	49
2.3.5	Aspecte economice și financiare	51
2.3.6	Revizuirea ghidului CE și a altor politici (locale)	52
3	PRINCIPALELE CONSTATĂRI	62
3.1	Aspecte de mediu	62
3.1.1	Județul Argeș	62
3.1.2	Județul Călărași	64
3.1.3	Județul Dâmbovița	65
3.1.4	Județul Giurgiu	66
3.1.5	Județul Ialomița	68
3.1.6	Județul Prahova	70
3.1.7	Județul Teleorman	72
3.1.8	Concluzii principale la nivelul tuturor județelor	74
3.2	Politici și aspecte instituționale	77
3.3	Părțile interesate și incluziune socială, economică și de gen	79
3.4	Aspecte economice și financiare	79
4	PAȘII URMĂTORI	81
5	ANEXE	83
5.1	Analiza financiară a municipiului Târgoviște	83
5.1.1	Ipoteze macroeconomice	83
5.1.2	Proiecția bugetară	85
5.1.3	Investiții	86
5.1.4	Împrumuturi	87
5.1.5	Sumar financiar	88
5.1.6	Nivelul de îndatorare	92
5.1.7	Raportare	94
5.2	Raport privind vizitele pe teren – document separat	94

Lista de acronime

ACP	= Autoritatea de certificare și plată (Ministerul Finanțelor) (R)
ANAR	= Administrația Națională a Apelor Române (R)
ANIF	= Agenția Națională pentru Îmbunătățiri Funciare (R)
ANM	= Administrația Națională de Meteorologie (R)
ANRSC	= Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (R)
IVA	= Infrastructură verde - albastră
IPC	= Inflația prețurilor de consum
CPR	= Reglementări privind dispozițiile comune (privind Fondul European de Dezvoltare Regională)
BERD	= Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CE	= Comisia Europeană
UE	= Uniunea Europeană
SRD UE	= Strategia UE pentru Regiunea Dunării
FC	= Fondul de coeziune (R)
FEDR	= Fondul European de Dezvoltare Regională (R)
FEPAM	= Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (R)
FSE+	= Fondul Social European+ (R)
FTJ	= Fondul pentru o tranziție justă (R)
IVA	= Infrastructură verde- albastră
PIB	= Produsul intern brut
IV	= Infrastructură verde
GIS	= Sistem de informare geografic
BH	= Bazine hidrografice
PCIP	= Prevenirea și controlul integrat al poluării
IPSS	= Indicele Palmer de severitate a secetei
CEES	= Cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora
EMC	= Evaluarea multicriterială
MIPE	= Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MMA	= Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
ONG	= Organizație non-guvernamentală
PO	= Programul Operațional
PAP	= Programul de acvacultură și pescuit
PGBH	= Planul de gestionare a bazinului hidrografic
PNRR	= Planul național de redresare și reziliență
POAT	= PO Asistență Tehnică
POCIDIF	= PO Creștere inteligentă, digitalizare, instrumente financiare
PODD	= Programul operațional de dezvoltare durabilă
POEO	= PO Educație și ocupare

POIDS	= PO Incluziune și demnitate socială
POIM	= Programul operațional pentru infrastructură mare
POR	= Programul Operațional Regional
POS	= PO Sănătate
POT	= PO Transport
POTJ	= PO pentru o tranziție justă
RLMCA	= Rețeaua locală de monitorizare a calității aerului
RNMCA	= Rețeaua națională de monitorizare a calității aerului
ROMSILVA	= Direcția Națională a Pădurilor
RON	= Leu românesc
ROP	= Programul Operațional Regional
PORSM	= Programul Operațional Regional Sud-Muntenia
ANAR	= Administrația Națională a Apelor Române
SEVESO	= Directivă privind prevenirea accidentelor majore cu substanțe periculoase
SIDT	= Strategii integrate de dezvoltare a teritoriului
SM	= Sud-Muntenia
ADRSM	= Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia
SNEMICA	= Sistemul național de evaluare și management integrat al calității aerului
OS	= Obiective strategice
SRT	= Strategia de regionalizare a teritoriului
STS	= Serviciul Special de Telecomunicații
TdR	= Termenii de referință
UAT	= Unitate administrativ teritorială
COV	= Compuși organici volatili

1 INTRODUCERE

1.1 Contextul proiectului

Proiectul are ca scop ghidarea ADR SM și a orașelor /județelor din regiunea SM către o viziune strategică mai largă asupra provocărilor de mediu, printr-o abordare sistematică a acestora, sub forma unei analize regionale cu accent pe zona urbană funcțională, solicitată de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia (ADR SM).

În continuarea activităților din perioada de început a proiectului (Activitatea 1), prezentul raport se concentrează pe identificarea provocărilor generale de mediu din regiune, cu accent pe situația generală și nevoile actuale. Acest raport, aferent **Activității 2**, precede Activitatea 3 - Elaborarea Analizei Regionale și a unui Portofoliu de proiecte regionale de Infrastructura Verde și Albastră.

1.2 Obiectivele identificării provocărilor de mediu

Obiectivul general al acestui raport este identificarea principalelor provocări regionale de mediu, împreună cu o descriere a principalelor politici și inițiative ale regiunii, o analiză a orientărilor CE în contextul infrastructurii verde - albastră și o analiză financiară preliminară a bugetelor municipale. Problemele de mediu sunt definite în linii mari, cu accent pe cele care afectează sănătatea umană, ecosistemele, resursele naturale sau mediul global.

Prin analiza principalelor probleme de mediu, se obține o imagine de ansamblu în vederea stabilirii celor mai potrivite tipuri de infrastructură verde - albastră, care respectă condițiile CE și ale Programului Operațional Regional SM 2021-2027, și care de asemenea țin cont de constrângerile de natură financiară precum și de cele legate de resursa umană.

Pe scurt, Raportul oferă un răspuns la întrebarea privind *problemele* care se doresc a fi rezolvate (factorii determinanți) și care sunt condițiile necesare (barierele) pentru pregătirea și implementarea **proiectelor de infrastructură verde - albastră (IVA)**.

1.3 Abordarea privind identificarea provocărilor de mediu

Abordarea activității a presupus, în primul rând, efectuarea unei vizite pe teren (*a se vedea Raportul privind vizitele în teren, în Anexa 5.1*) în județele din Regiunea SM, pentru a discuta principalele lor probleme legate de mediu și modalitățile în care le abordează, inclusiv propunerile de investiții verzi - albastre care ar putea fi incluse în POR. Acest lucru a fost important atât pentru potențialii beneficiari, ca să creeze o mai bună înțelegere a ceea ce reprezintă infrastructura verde - albastră și cum poate fi aplicată, cât și pentru consultanți, ca să obțină o mai bună înțelegere a provocărilor cu care se confruntă autoritățile locale.

Pe baza acestor discuții, precum și a altor date colectate pentru fiecare dintre aspectele relevante (aspecte de mediu, politici și aspecte instituționale, sociale, de gen și incluziune economică, aspecte

economice și financiare) s-a conturat o imagine de ansamblu cu privire la principalele provocări cu care se confruntă regiunea.

Analiza documentelor și ghidurilor CE relevante, precum și a reglementărilor locale, a fost realizată pentru a selecta tipuri de activități și măsuri eligibile, identificându-se principalele criterii în baza cărora proiectele de infrastructură verde și albastră ar putea fi cofinanțate din fonduri UE, în special în cadrul Programului Operațional Regional SM 2021 - 2027, având în vedere bugetele reduse ale municipalităților.

1.4 Ghid de citire

Capitolul **Error! Reference source not found.** descrie activitățile efectuate în timpul Activității 2 și analiza datelor colectate și revizuite.

Capitolul 3 prezintă concluziile principale privind aspectele de mediu, politicile și aspectele instituționale, incluziunea socială, economică și de gen, aspectele economice și financiare și constrângerile din punct de vedere instituțional, politic și financiar.

Capitolul 4 prezintă următoarele etape ale acestui proiect, împreună cu abordarea propusă, ca urmare a concluziilor și recomandărilor.

2 ACȚIUNILE PROIECTULUI APLICABILE ACTIVITĂȚII 2

2.1 Activități

Un rezumat al principalelor acțiuni aferente Activității 2 este prezentat în Tabelul 1 de mai jos.

Tabelul 1. Activitățile proiectului până în prezent

Data	Rezumatul activităților
20 septembrie 2021	Vizite pe teren: <u>Consiliul Județean Călărași</u> cu participanți din: - Consiliul Județean Călărași - Primăria Călărași - Primăria Oltenița și Consiliul Județean Ialomița cu participanți din: - Consiliul Județean Ialomița - Primăria Slobozia - Primăria Fetești
21 septembrie 2021	Vizite pe teren: <u>Consiliul Județean Teleorman</u> cu participanți din: - Consiliul Județean Teleorman - Primăria Alexandria și Mănăstirea Comana (comuna Comana, județul Giurgiu) cu participanți din: - Consiliul Județean Giurgiu - Primăria Comana
22 septembrie 2021	Vizite pe teren: <u>Consiliul Județean Dâmbovița</u> cu participanți din: - Consiliul Județean Dâmbovița - Primăria Târgoviște - Consiliul Județean Prahova - Primăria Ploiești și Primăria Pitești cu participanți din: - Consiliul Județean Argeș - Primăria Pitești Raport vizite pe teren
28 septembrie 2021	Au fost oferite informații despre IVA către ADR SM, pentru o conferință cu reprezentanții CE și MIPE
9 octombrie 2021	Proiect de Raport de identificare a provocărilor generale de mediu
27 octombrie 2021	Atelier cu părțile interesate nr 2 (parte a Activității 3, așa cum e prevăzut în TdR)

2.2 Colectarea datelor

2.2.1 Aspecte de mediu

Mediul reprezintă un element-cheie în evoluțiile actuale și viitoare ale oricărei regiuni. Pentru a avea o bună înțelegere la nivel regional, este foarte importantă crearea unei bune imagini de ansamblu asupra stării actuale a tuturor factorilor de mediu, în corelare cu abordarea strategică și aspectele legale.

Pentru a identifica provocările de mediu cu care se confruntă Regiunea SM, au fost colectate următoarele date relevante la nivel național, regional și local:

- Legislație în vigoare
 - Ordonanța de urgență nr. 195 / 22.12.2005, privind protecția mediului;
 - Legea nr. 104 / 15.06.2011, privind calitatea aerului înconjurător;
 - Legea apelor nr. 107/25.09.1996;
 - Legea nr. 575/22.10.2001, pentru aprobarea Planului Național de Amenajare a Teritoriului - Secțiunea a V-a Zone cu risc natural;
 - Ordinul ministrului mediului și al pădurilor nr. 3299 / 28.08.2012, privind aprobarea metodologiei de realizare și raportare a inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă;
 - Ordinul ministrului mediului și pădurilor 1206/2015 din 11 august 2015, privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării zonelor și aglomerărilor prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător;
 - Ordinul nr. 743 / 12.12.2008, privind aprobarea listei localităților pe județe în care există surse de nitrați din activități agricole.
- Planuri și programe de mediu la nivel național, regional și local
 - **Rapoarte anuale privind starea calitatii mediului** realizate de Agențiile pentru Protecția Mediului pentru județele Argeș, Dâmbovița, Prahova, Ialomița, Călărași, Giurgiu și Teleorman;
 - **„Plan de menținere a calității aerului în județul Argeș”** - <https://www.cjarges.ro/planul-de-mentinere-a-calitatii-aerului-in-Judetul-arges>
 - **„Planul de menținere a calității aerului în județul Prahova 2019-2023”** - https://www.cjph.ro/files/Documente/Strategii-programe/Plan_Aer_2018-2022.pdf
 - **„Planul de menținere a calității aerului în județul Dâmbovița, 2019-2023”** - http://apmdb.anpm.ro/calitatea-aerului-inconjurator/-/asset_publisher/DoFtkqbq2SXM/content/gestionarea-calitatii-aerului-inconjurator-planul-de-mentinere-a-calitatii-aerului-in-Judetul-dambovita
 - **„Planul de menținere a calității aerului în județul Călărași, 2019-2023”** - <https://www.calarasi.ro/pds/Planul%20de%20men%C5%A3inere%20a%20calit%C4%83%C5%A3ii%20aerului.pdf>

- **„Planul de menținere a calității aerului în județul Teleorman, 2020-2024”**
<http://www.cjteleorman.ro/planaer/PLAN%20MENTINERE%20CALITATE%20AER%20TELEORMAN%20%20REFACUT%20%202024%20%2011%202020.pdf>
- **„Planul de menținere a calității aerului 2019-2023 - Ialomița** -
<http://cjalomita.ro/despre-noi/programe-si-strategii/>
- **„Planul de menținere a calității aerului în județul Giurgiu, 2018-2022”** -
<https://cigiurgiu.ro/wp-content/uploads/2020/11/Hotarare-plan-calitatea-aer.pdf>.
- Planul național de management al riscului de dezastru;
- Planul de management al bazinului hidrografic (PMBH) pentru bazinele hidrografice Arges – Vedea și Buzău – Ialomița
- Planuri de management al riscului de inundații pentru bazinele hidrografice Argeș – Vedea și Buzău – Ialomița;
- Riscul de incendiu în România: metode de cartografiere și evaluare;
- Harta de zonare a adâncimii maxime de îngheț;
- Harta de zonare a încărcăturii de zăpadă la sol;
- Alte documente și referințe relevante la nivel regional și local
 - Inventarierea emisiilor atmosferice de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului pentru identificarea principalelor surse de emisii;
 - Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA) și Rețeaua Locală de Monitorizare a Calității Aerului (RLMCA);
 - Planuri de menținere a calității aerului;
 - Registrul Local al Spațiilor Verzi
 - Planul de amenajare a teritoriului

2.2.2 Politici și aspecte instituționale

Pentru a furniza date cuprinzătoare și relevante pentru analiza regională în cadrul acestei activități, am efectuat o examinare a politicilor orizontale și sectoriale relevante și a documentelor strategice identificate la nivel UE, național, regional și local. În acest scop, au fost folosite atât surse și metode de colectare de date directe, cât și indirecte.

Mai jos este prezentată lista cu principalele documente strategice și de reglementare, grupate în funcție de proveniență, cu linkul către sursa publică și evidențiind relevanța acestora pentru analize:

1. Referințe din Termenii de Referință

„Ghidurile CE privind un cadru strategic pentru sprijinirea în continuare a implementării infrastructurii verzi și albastre la nivelul UE”, un instrument important în pregătirea și evaluarea proiectelor deoarece oferă definiția, criteriile și exemple de infrastructură verde – albastră la nivelul UE.

https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/SWD_2019_193_F1_STAFF_WORKING_PAPER_EN_V4_P1_1024680.PDF

- **Extrase din Programul Operațional Regional SM (POR SM) 2021-2027:** obiectivul specific *b(vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare* – acesta fiind domeniul de aplicare al acestei analize, pentru identificarea listei de propuneri de proiecte relevante IVA
- **Green Deal - Strategia UE 2030 pentru biodiversitate** – este esențială în evaluarea provocărilor și obiectivelor de mediu, precum și în definirea intervențiilor propuse în cadrul proiectelor IVA, luând în considerare ariile și speciile protejate din zonele proiectului.
Strategia pentru biodiversitate pentru 2030 (europa.eu)
- **Programul BERD pentru orașe verzi** – creat pentru a ajuta orașele să investească în infrastructuri sustenabile, programul este construit în jurul a trei piloni cheie: Planuri de acțiune pentru orașe verzi, Investiții în infrastructură durabilă și Consolidarea capacității beneficiarilor; programul oferă o multitudine de instrumente eficiente și exemple de bune practici.

2. Documente furnizate de ADR SM:

- versiunea 2 a POR SM 2021-2027 (secțiunea Infrastructură verde-albastră și capitolul Mediu)
- lista documentelor referitoare la Infrastructura verde-albastră
- Planul de dezvoltare regională SM 2021-2027
- Bază de date cu reprezentanții desemnați pentru a participa la interviuri și la dezvoltarea inițiativelor cu impact regional – anexă la *Raportul de început*.

3. Documente strategice (UE, naționale, regionale, locale, sectoriale) disponibile pe site-urile oficiale publice ale instituțiilor relevante:

- Principalele acte legislative din cadrul **Politicii de coeziune** UE relevante pentru înțelegerea guvernancei generale a finanțării POR (prin Fondul european de dezvoltare regională - FEDR):
 - [Regulamentul \(UE\) 2021/1058](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind **Fondul European de Dezvoltare Regională** și Fondul de coeziune
 - [Regulamentul \(UE\) 2021/1060](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 care stabilește **dispozițiile comune privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European Plus, Fondul de Coeziune, Fondul pentru o Tranziție Justă și Fondul European pentru maritim, pescuit și acvacultură și norme financiare pentru acestea și pentru Fondul pentru azil, migrație și integrare, Fondul de securitate internă și Instrumentul de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și politica de vize (CPR)**
 - [Acordul de parteneriat interministerial pentru perioada de finanțare 2021-2027](#), ce stabilește mecanismul de asigurare a complementarităților și sinergiilor dintre programele, fondurile și alte instrumente ale UE, precum și de coordonare și

monitorizare a participării României la programele și inițiativele gestionate de CE la nivel central

- [Politica climatică și Regulamentul „Taxonomiei UE”](#), care stabilește bazele și criteriile viitoare de screening tehnic pentru direcționarea fluxurilor de capital către investiții verzi, precum și cerințele de monitorizare legate de impactul investițiilor asupra mediului
- [Strategia națională pentru dezvoltare durabilă](#) – cu obiectivele și țintele de dezvoltare durabilă pentru 2030, la care ar trebui să contribuie toată strategiile și investițiile regionale, locale sau sectoriale
- [Planul Național de Redresare și Reziliență](#) (*PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ (PNRR)*) - cel mai recent document strategic național aprobat de UE care va sprijini punerea în aplicare până în 2026 a măsurilor cruciale de investiții și reforme propuse de România pentru a ieși mai puternică din pandemia COVID-19, care se așteaptă să contribuie în domeniile sustenabilității finanțelor publice și în sistemul de pensii, sănătate, administrație publică, mediul de afaceri, educație și tranziție verde și digitală.
- [Proiecte de programe operaționale cheie](#) - în principal POR și Programul Operațional pentru Dezvoltare Durabilă (PODD), care ar putea asigura complementaritatea finanțării în realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale autorităților publice, concentrându-se pe diferite priorități de investiții, evitând în același timp dubla finanțare
- [Strategia Teritorială Integrată Sud Muntenia 2021-2027](#) –oferind un cadru strategic pentru dezvoltarea strategiilor de dezvoltare integrată a teritoriului elaborate de municipiile reședință de județ și consiliile județene conform art. 23 din CPR, precum și o listă a operațiunilor care trebuie suportate.
- [Planul de dezvoltare regională ADR SM 2021-2027](#) – derivat din și susținând Strategia de dezvoltare regională
- [Strategia de specializare inteligentă pentru SM \(RIS3\) 2021-2027](#) – domeniile prioritare pentru inovare sunt definite și în legătură cu abordarea provocărilor de mediu și dezvoltarea regiunii inteligente
- [Ghid practic pentru elaborarea strategiilor integrate de dezvoltare teritorială](#), elaborat de ADR SM pentru consiliile județene și primăriile de municipii reședință de județ, în conformitate cu articolul 29 din Regulamentul privind prevederile comune (RPC)
- **Alte documente strategice disponibile la nivelul Consiliilor Județene și al Municipiilor:** Strategii de dezvoltare, Planuri de mobilitate urbană, Planuri de mediu, Planuri de management al deșeurilor, Planuri de eficiență energetică, Planuri de calitate a aerului, Planuri funciare) - *pe site-urile oficiale ale celor 7 consilii și ale principalelor orașe avute în vedere* – pentru alinierea obiectivelor proiectelor IVA propuse la țintele stabilite în documentele strategice relevante
- **Guvernanța instituțională și organigrame** - *pe site-urile oficiale ale celor 7 consilii județene și orașele principale vizate*
 - **Alte reglementări naționale de referință, inclusiv pentru stabilirea organizării și funcționării administrațiilor publice locale:**

- **Legea nr. 315/2004** privind dezvoltarea regională, baza pentru elaborarea planului de dezvoltare regională și pentru definirea rolurilor și responsabilităților instituționale în gestionarea programelor regionale
- Legea nr. 500/2002, actualizată în 2021, privind finanțele publice: stabilirea regulilor și responsabilităților legate de constituirea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice – aceste prevederi sunt relevante pentru analizele experților economici și financiari în evaluarea gradului de îndatorare a autorităților publice;
- Ordonanța Guvernului nr. 109/2011 ([OUG nr. 109/2011](#)) privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
- Legea nr. 292/2018 ([Legea nr. 292/2018](#)) privind evaluarea impactului unor proiecte publice și private asupra mediului
- Ordonanța Guvernului nr. 57/2019 ([OUG nr. 57/2019](#)) privind Codul administrativ care reglementează cadrul general de organizare și funcționare a administrațiilor publice.

- **Alte politici sectoriale ale UE și naționale, strategii și pachete legislative aferente la care s-a făcut în mod expres referire în capitolul analize de mediu:**

- **Strategia națională privind schimbările climatice:**

[Anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 739/2016](#) -Strategia națională privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse

[Anexa 2 la Hotărârea Guvernului nr. 739/2016](#) -Planul național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020

- **Politica apei** în concordanță cu Directiva-cadru pentru apă, Planurile de gestionare a bazinelor hidrografice, Directiva privind inundațiile, politica UE privind secetele, Planul European de salvagardare a resurselor de apă – cu inițiativele aferente întreprinse la nivel național sub responsabilitatea Ministerului Mediului
- **Politica forestieră** cu inițiativele conexe întreprinse la nivel național sub responsabilitatea Ministerului Mediului, Apei și Pădurilor
- **Politica și Directiva privind calitatea aerului** transpusă în Legea națională 124/2011
- **Strategia Nationala si Planul de Actiune privind Gestionarea Siturilor Contaminate si legislatia aferentă**
- [Strategia UE pentru Regiunea Dunării - Politică Regională - Comisia Europeană \(europa.eu\)](#) și [EUSDR](#).

4. **Chestionarele** legate de provocările de mediu, instituționale și sociale au fost distribuite părților interesate, iar răspunsurile inițiale au fost colectate în perioada 23-25 august 2021, au fost procesate și integrate în rezumatul Constatărilor cheie, prezentat în **Raportul de început**.

Chestionarele reprezintă o sursă valoroasă de informații, deoarece completează analiza documentelor relevante cu verificarea realității în teritoriu.

5. **Feedback direct prin exercițiile din cadrul seminarului online, precum și din prezentările și interviurile ad-hoc cu părțile interesate în timpul vizitelor pe teren** - centralizat în minuta întâlnirii. Acesta reprezintă o sursă valoroasă de informații, deoarece completează analizele realizate cu verificarea realității în teritoriu. În același timp, acesta a fost o oportunitate excelentă de a explora diferite concepte și tipologii IVA, aplicabile în funcție de provocările și oportunitățile locale, validate împreună cu reprezentanții autorităților locale și ai ADR SM, acoperind domenii variate de expertiză, responsabilități și nivele de decizie.

Analizele au condus la o serie de constatări generale cheie prezentate în secțiunea 3 și oferă o serie de perspective care trebuie luate în considerare în timpul dezvoltării Portofoliului de proiecte IVA (Activitatea 3). De asemenea, unele documente sunt doar cu titlu de referință sau de informare: de exemplu, Ghidul practic privind elaborarea strategiilor integrate de dezvoltare teritorială elaborat de ADR SM pentru consiliile județene și administrațiile municipale. Rezultatele preliminare ale analizelor vor fi incluse în secțiunile de concluzii și recomandări ale acestui raport.

După definitivarea propunerilor de proiecte, care vor fi incluse în Portofoliul de proiecte ce urmează să fie transmis în cadrul Activității 3, analiza instituțională va fi completată cu recomandările finale privind domeniile ulterioare de acțiune.

2.2.3 Părțile interesate și incluziunea socială, economică și de gen

Maparea părților interesate a fost realizată ca urmare a consultărilor cu ADR, iar un plan de implicare a părților interesate a fost deja pregătit în cadrul Activității 1. Implicarea părților interesate pe parcursul întregului proiect va respecta cerințele naționale, în special Constituția României, Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, Legea nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 (Convenția de la Aarhus), Cerința de performanță a BERD 10: Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate și îndrumarea UE privind consultarea părților interesate.

Sondajul părților interesate prin intermediul chestionarului, feedback-ul obținut în urma întâlnirilor online, precum și în cadrul vizitelor pe teren, au generat informații valoroase de primă sursă legate de implicarea părților interesate, incluziunea socială, economică și de gen, care au fost luate în considerare pentru analiză.

Pe tot parcursul procesului de interacțiune cu părțile interesate, va exista un mediu în care diversitatea, egalitatea de gen, incluziunea și opiniile diferitelor grupuri de cetățeni vor fi luate în considerare în mod adecvat.

2.2.4 Aspecte economice și financiare

Date privind execuția bugetului financiar (venituri și cheltuieli), bilanț și datoriile existente au fost colectate de pe site-urile web ale municipalităților pentru perioada 2018-2020, pentru toate municipalitățile care urmează să fie analizate, respectiv Pitești, Călărași, Târgoviște, Giurgiu, Slobozia, Ploiești și Alexandria. În cazul în care informațiile nu au fost disponibile în mod public, acestea au fost colectate direct de la municipalitate.

2.3 Analiza informațiilor disponibile

2.3.1 Aspecte de mediu

Pe baza evaluării tuturor informațiilor disponibile pentru Regiunea SM, în această secțiune a fost elaborată o analiză detaliată a situației actuale privind factorii de mediu, precum aer, sol, apă, biodiversitate și ecosisteme, adaptarea la schimbările climatice.

2.3.1.1 Aer

Identificarea principalelor surse de emisii în aer s-a efectuat pe baza Inventarelor Emisiilor în Aer întocmite de Agenția Națională pentru Protecția Mediului. Principalele surse de emisii de poluanți atmosferici în Regiunea Sud Muntenia includ:

- Surse mobile (surse liniare) reprezentate de:
 - o Circulația rutieră pe arterele principale (drumuri județene, drumuri europene, autostradă)
 - o Trafic pe arterele secundare (străzi locale, drumuri comunale)
 - o Echipamente și utilaje mobile în industria prelucrătoare și în construcții

Principalii poluanți specifici emisi: oxizi de azot, oxizi de sulf, oxizi de carbon, plumb, particule în suspensie, cadmiu, nichel.

- Surse de suprafață reprezentate de:
 - o Încălzirea rezidențială / prepararea alimentelor
 - o Încălzirea instituțională și comercială
 - o Activități agricole - terenuri degradate

Principalii poluanți specifici emisi: particule în suspensie (PM 2,5, PM 10), SO₂, CO, dar și metale grele precum Pb, As, Cd, Ni.

- Surse staționare reprezentate de:
 - o instalațiile care intră în sfera de aplicare a Directivei privind emisiile industriale transpusă în legislația românească prin Legea nr. 278/2013. Capitolul II din prezenta directivă se referă la dispozițiile specifice aplicabile instalațiilor și activităților din domeniul prevenirii și controlului integrat al poluării (PCIP).
 - o instalații și activități care utilizează solvenți organici și care, odată cu apariția Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European privind emisiile industriale, Directiva 1999/13/CE privind stabilirea măsurilor de reducere a emisiilor de compuși organici volatili (COV) este parte integrantă a acesteia (Capitolul V)

- o instalații non-PCIP (colectarea, tratarea și stocarea apelor uzate; stații de mixare asfalt și prefabricate de beton)
- o instalații reglementate de Directiva COV în stațiile de distribuție benzină - benzină
- o instalații acoperite de Directiva SEVESO privind controlul riscurilor de accidente majore datorate substanțelor chimice periculoase

La nivel național, calitatea aerului poate fi estimată și evaluată pe baza rezultatelor măsurărilor efectuate prin intermediul rețelei de monitorizare și pe baza inventarului anual al emisiilor de poluanți în atmosferă. Monitorizarea calității aerului este asigurată de Sistemul Național de Evaluare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (SNEGICA) prin Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului, denumită în continuare (RNMCA) care este gestionată de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, conform art. 4 din Legea nr. 104/2011 (actualizată) privind calitatea aerului ambiant.

La nivel județean, evaluarea calității aerului este asigurată de Rețeaua Locală de Monitorizare a Calității Aerului (RLMCA), care face parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA). Monitorizarea calității aerului în Regiunea Sud Muntenia se realizează prin 28 de stații automate amplasate în cele mai relevante zone ale teritoriului administrativ al județului (vezi Figura 1).

În conformitate cu prevederile articolului 42 din Legea nr. 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător pentru gestionarea calității aerului înconjurător în ceea ce privește dioxidul de sulf, dioxidul de azot, oxizii de azot, particule, PM10 și PM2,5, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsenic, cadmiu, nichel, benzo (a) piren, fiecare zonă sau aglomerare este clasificată în diferite regimuri de gestionare în funcție de rezultatul evaluării cu privire la calitatea aerului înconjurător.

Prin ordinele autorității centrale de mediu nr. 1206 din 11 august 2015 și nr. 598 din 20 iunie 2018 privind aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a zonelor în zonele și aglomerările prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 104/2011, marea majoritate a județelor din regiunea Sud Muntenia sunt incluse în Regimul II de gestionare a calității aerului.

Regimul II de gestionare a calității aerului are următoarele semnificații: nivelurile de dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule PM10 și PM2,5 în suspensie, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel, benzo (a) piren sunt mai mici decât valorile limită sau valorile țintă stabilite prin Legea 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.

În zonele și aglomerările clasificate la Regimul II ar trebui întocmit un plan de menținere a calității aerului. Planul de menținere a calității aerului reprezintă o serie de măsuri pe care titularul (titularii) de activitate trebuie să le implementeze pentru ca nivelul de poluanți să fie menținut sub valorile limită sau, după caz, valorile țintă, prevăzute în anexa nr. 3 din Legea nr. 104/2011, cu modificările ulterioare. Consiliile Județene reprezintă autoritatea administrației publice competente de a iniția

elaborarea unui Plan de menținere a calității aerului, conform prevederilor art. 21 din Legea nr. 104 din 15.06.2011.

În figura următoare se prezintă amplasarea stațiilor de monitorizare din regiunea Sud Muntenia.

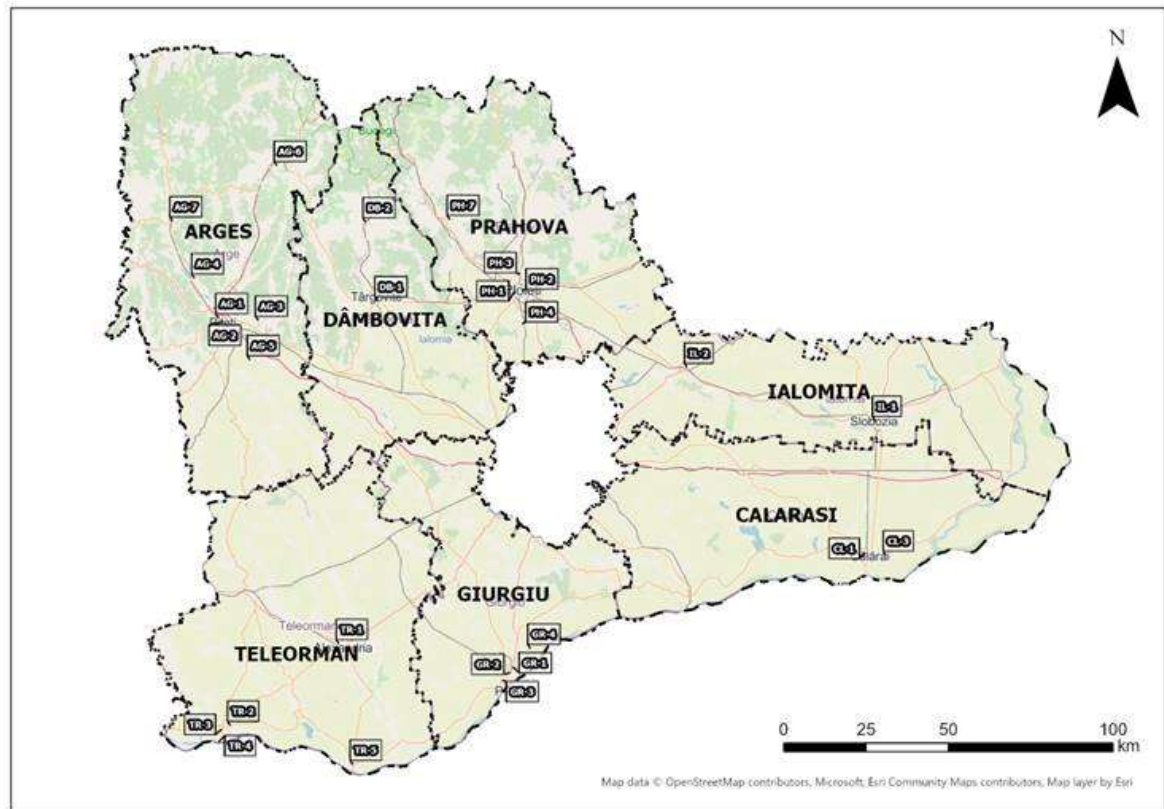

Figura 1: Stații de monitorizare a aerului - Regiunea Sud Muntenia (2021 – Evaluarea consultantului pe baza calitatiaaerului.ro)

A fost realizată o analiză detaliată pentru fiecare județ, pentru a avea un nivel mai mare de înțelegere asupra stării calității aerului. Pe baza informațiilor disponibile în planurile de monitorizare a calității aerului, tabelele următoare prezintă un rezumat cu cele mai relevante date.

Județul Arges – date bazate pe șase stații de monitorizare automată

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
AG 1 - trafic	Pitești , Bd. Bălcescu, bloc.I.5, sc D	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, Benzen, toluen, etilenbenzen, omp-xilen, PM ₁₀ (continuu și gravimetric), Pb, Cd, Ni, AS Nu este prevăzută nicio stație meteo.	Instalații de ardere neindustriale (sistemul de încălzire a apartamentelor din apropiere) Combustie pentru instalatii de producere a energiei si termice Distributia combustibililor	10-100 m	În anul 2018, prin intermediul a 6 stații de monitorizare au fost înregistrate depășiri ale concentrațiilor zilnice ale valorii limită a fracțiunii de praf PM ₁₀ conform Legii 104/2011 de 50 μg/m ³ Determinările gravimetrice efectuate în paralel au înregistrat 20 de depășiri ale valorii limită conform Legii 104/2011 de 50 μg/m ³ .	Moderată	Județul Arges este inclus in Regimul II de Management pentru dioxid de azot si oxizi de azot (NO ₂ /NO _x), particule in suspensie (PM ₁₀ si PM _{2,5}), benzen (C ₆ H ₆), nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), plumb (Pb), arsen (As), cadmiu (Cd), cu excepția municipiului Pitești care este inclus în primul regim de management al particulelor în suspensie (PM ₁₀)	Consiliul Județean Giurgiu a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Giurgiu, 2018-2022”. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 140 din 27.05.2020 https://www.cjarges.ro/planul-de-mentinere-a-calitatii-aerului-in-Judetul-arges	În plan sunt propuse următoarele tipuri de măsuri: Îmbunătățirea infrastructurii de transport (refacerea drumurilor locale, modernizarea drumurilor județene) Eficiența rețelelor de iluminat Eficiența energetică a clădirilor rezidențiale Executarea / reabilitarea parcurilor Amenajarea spațiilor verzi și a pistelor pentru biciclete Consolidarea terenurilor degradate
AG 2 - urban	Pitești , Strada Victoriei nr.20	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, benzen, toluen, etilen benzen, omp-xilen, PM ₁₀ (continuu și gravimetric), PM _{2,5} , ozon, Pb, Cd, Ni, AS Parametri climatici: temperaturi, viteza vântului, direcția vântului, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile	Centrale termice de apartament în apartamentele din apropiere	1-5 km	Concentrațiile medii anuale de PM ₁₀ pentru anul 2018 nu au depășit valoarea limită pentru protecția sănătății umane de 40 μg/m ³ în niciunul din cele 5 puncte de monitorizare.				
AG 3 - suburban	Calinesti , Curtea Școlii Valea Mărului	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, benzen, toluen, etilen benzen, omp-xilen, PM ₁₀ (continuu și gravimetric), PM _{2,5} , ozon, Pb, Cd, Ni, AS	Instalatii de ardere neindustriale: incalzire casnica, combustibil solid	1-5 km	Niciuna dintre stațiile automate de monitorizare a calității aerului nu a înregistrat depășiri ale valorii-limită/valorii țintă pentru ceilalți poluanți monitorizați conform Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.				
AG 4 - suburban	Coltesti	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, benzen, toluen, etilen benzen, omp-xilen, PM ₁₀ (continuu și gravimetric), PM _{2,5} , ozon, Pb, Cd, Ni, As Parametri climatici: temperaturi, viteza vântului, direcția vântului, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile	Instalatii de ardere neindustriale: incalzire casnica, combustibil solid Traficul auto	1-5 km		Bună			
AG 5 - industrial	Oarja	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, benzen, toluen, etilenbenzen, omp-xilen, PM ₁₀ (continuu), PM _{2,5} , ozon Parametri climatici: temperaturi, viteza vântului, direcția vântului, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile	Distribuția și depozitarea combustibilului Instalații de ardere neindustriale (încălzire menajeră - combustibil solid) Traficul auto	100m- 1 km					
AG 6 - industrial	Campulung	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, PM ₁₀ (continuu și gravimetric), Pb, Cd, Ni, AS Parametri climatici: temperaturi, viteza vântului, direcția vântului, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile	Procese de producție (industria cimentului și varului) Instalații de ardere neindustriale Traficul auto	100m- 1 km					

Județul Călărași – date colectate de trei stații de monitorizare

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
CL 1 - trafic	Călărași, str. Prelungire a Călărași	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, PM ₁₀ Benzen, Toluen, O-xilen, Etilbenzen, m, -xilen, p - xilen	monitorizează influența traficului asupra calității aerului	10-100 m	La niciuna dintre stațiile automate de monitorizare a calității aerului nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limită/valori țintă pentru ceilalți poluanți monitorizați conform Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant	Bună	Județul Călărași este inclus în regimul de management II Managementul calității aerului de clasa II are următoarele semnificații: nivelurile de dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule PM ₁₀ și PM _{2,5} în suspensie, plumb, benzen, monoxid de carbon, arsen, cadmiu, nichel, benzo (a) piren sunt mai mici decât valorile limită sau valorile țintă stabilite prin Legea 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.	Consiliul Județean Călărași a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Călărași, 2019-2023”. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 153 / 29.08.2019 https://www.calarași.ro/pds/Planul%20de%20men%C5%A3inere%20a%20calit%C4%83%C5%A3ii%20aerului.pdf	<ul style="list-style-type: none"> Instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea și finalizarea sistemelor clasice de încălzire Reabilitare blocuri colective și clădiri publice Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale în zonele de dezvoltare propuse Modernizarea infrastructurii de transport (modernizare/reabilitare drumuri județene și locale, finalizarea construcției unui canal Dunăre-București și albiei Argeșului) Campanii de conștientizare privind incinerarea deșeurilor în afara instalațiilor de incinerare autorizate Proiecte de protecție împotriva inundațiilor (consolidare maluri): <ul style="list-style-type: none"> - Acumularea malului Iezer ca Manastirea; - malul stâng Boșneagu, brațul Borcea malul drept km 48- km 49,5, - malul stâng al Dunării km 425 + 50- km 426 + 00, malul stâng zona Ciovănești km 393 + 400- km394 + 500 - Dezvoltarea turistică a portului acord turistic braț Borcea-Călărași - Îmbunătățirea siguranței navigabilității pe Dunăre în regiunea transfrontalieră Călărași-Silistra-brațul Borcea, km 95 - Prevenirea și combaterea efectelor hazardelor naturale (stingerea și îmbunătățirea infrastructurii de protecție împotriva eroziunii solului; extinderea și îmbunătățirea lucrărilor de îmbunătățiri funciare în mediul rural) - Extinderea suprafețelor împădurite și a perdelelor forestiere, în principal la nivelul terenurilor degradate și neproductive din mediul rural - Implementarea Planurilor de Management pentru siturile Natura 2000
CL 2 - fond urban	Călărași, str. Tudor Vladmirescu	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, Ozon, PM ₁₀ , Benzen, Toluen, o-xilen, Etilbenzen, m-xilen, p - xilen . Parametri meteorologici - direcția vântului, viteza vântului, temperatura aerului, presiunea aerului, radiația solară, umiditatea relativă, precipitațiile)	monitorizează influența așezărilor urbane	1-5 km					
CL 3 - fond rural	Comuna Modelu, Str. Aurora nr.2	SO ₂ , NO, NO ₂ , NO _x , CO, ozon, PM ₁₀ , PM _{2,5} , NH ₃ , Parametri meteorologici - direcția vântului, viteza vântului, temperatura aerului, presiunea aerului, radiația solară, umiditatea relativă, precipitațiile)	monitorizează influența așezărilor rurale	1-5 km					

Notă: EPM Călărași a asigurat, până în mai 2012, monitorizarea calității aerului în zona Călărași prin patru stații automate, două de tip OPSIS (Chiciuși DSV) și două aparținând Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (CL1 și CL2). În 2014, din cauza problemelor tehnice la analizoare și a fondurilor insuficiente alocate pentru remedierea defecțiunilor tuturor analizoarelor, stațiile de monitorizare a calității aerului CL-1 și CL-2 au fost închise.

Județul Dâmbovița – date colectate de două stații de monitorizare

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
DB 1 - industrial	Targoviste, strada General Ion Emanoil Florescu FN	Dioxid de sulf (SO ₂), oxizi de azot (NO _x , NO, NO ₂), monoxid de carbon (CO), ozon (O ₃), particule (PM ₁₀), Pb (în fracția PM ₁₀), As (în fracția PM ₁₀), Cd (în fracția PM ₁₀), Ni (în fracția PM ₁₀), parametri meteorologici.	-	100 m - 1 km	La statia DB1 Nu a depasit valorile cerute pentru protectia sanatatii umane La Stația DB2 nu s-au capturat date suficiente pentru a verifica respectarea valorilor limită și a pragurilor de evaluare stabilite prin Legea 104/2011 privind calitatea aerului	Bună	Județul Dâmbovița este inclus în regimul II de gospodărire pentru dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ /NO _x), particule în suspensie (PM ₁₀ , PM _{2,5}), benzen (C ₆ H ₆), nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), plumb (Pb), arsen (As)	Consiliul Județean Dâmbovița a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Dâmbovița, 2019-2023”. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 17 / 29.02.2020 http://apmdb.anpm.ro/calitatea-aerului-inconjurator/-/asset_publisher/DoFtkg/bq2SXM/content/gestionarea-calitatii-aerului-inconjurator-planul-de-mentinere-a-calitatii-aerului-in-Judetul-dambovita	Următoarele tipuri de măsuri sunt propuse pentru menținerea calității aerului în plan: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizare/reabilitare drumuri județene (DJ401A, DJ722, DJ713) ▪ Modernizarea / reabilitarea drumurilor de interes local ▪ Extinderea rețelei publice de alimentare cu gaze naturale
DB 2 - industrial	Fieni, str. Teilor nr. 20	Dioxid de sulf (SO ₂), oxizi de azot (NO _x , NO, NO ₂), monoxid de carbon (CO), ozon (O ₃), particule (PM ₁₀), Pb (în fracția PM ₁₀), As (în fracția PM ₁₀), Cd (în fracția PM ₁₀), Ni (în fracția PM ₁₀), parametri meteorologici	-	100 m - 1 km					

Județul Giurgiu – date colectate de patru stații de monitorizare

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
GR1 - trafic	pe Șoseaua Bucureștiului la intrarea în Giurgiu	dioxid de sulf (SO ₂); oxizi de azot (NO / NO _x / NO ₂); monoxid de carbon (CO); compuși organici volatili (COV-benzen, etilbenzen, m-xilen, o-xilen, p-xilen, toluen); pulberi în suspensie (PM ₁₀); plumb (Pb).	Influența traficului asupra DJ503	10-100 m	Pentru NO ₂ În anul 2019 s-au înregistrat 19 depășiri ale valorii limită pe oră, dintre care 7 depășiri au fost înregistrate la stația GR1 și 12 depășiri la stația GR2. Valori ridicate au fost înregistrate în perioada rece, fiind favorizate de condițiile meteo: calm, ceață, care au îngreunat dispersarea dioxidului de azot în atmosferă. Principalele surse potențiale de poluare cu NO ₂ în județul Giurgiu sunt încălzirea rezidențială și traficul auto.	Moderată	Județul Giurgiu este inclus în regimul de management II dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ /NO _x), particule în suspensie (PM ₁₀ , PM _{2,5}), benzen (C ₆ H ₆), nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), plumb (Pb), arsen (As)	Consiliul Județean Giurgiu a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Giurgiu, 2018-2022”. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 145 / 27.11.2018 https://cjgiurgiu.ro/wp-content/uploads/2020/11/Hotarare-plan-calitatea-aer.pdf	<ul style="list-style-type: none"> Campanii de control și monitorizare a activităților industriale din mediul rural și implementarea de măsuri specifice pe tipuri de activitate în scopul menținerii indicatorului de calitate a aerului sub valoarea limită Reducerea consumului de energie în sectorul industrial Extinderea perdelor forestiere pentru protejarea rutelor de transport rutier și a spațiilor verzi Refacerea terenurilor degradate prin împădurire Colibași, Oinașu, alte zone Implementarea Planurilor de Management pentru siturile Natura 2000 Instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea / completarea sistemelor convenționale de încălzire Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale Implementarea Strategiei locale de alimentare cu energie termică a municipiului Giurgiu Implementarea Planului de Acțiuni pentru Energie Durabilă al Municipiului Giurgiu Creșterea mobilității durabile la nivel urban și rural Modernizarea drumurilor locale
GR 2 - urban	Parcul Elevilor, adiacent străzii Transilvania	dioxid de sulf (SO ₂); oxizi de azot (NO / NO _x / NO ₂); monoxid de carbon (CO), ozon (O ₃); compuși organici volatili (COV-benzen, etilbenzen, m-xilen, o-xilen, pxilen, toluen); pulberi în suspensie (PM ₁₀); plumb (Pb); parametrii meteo (direcția vântului, viteza vântului, presiunea aerului, precipitațiile, umiditatea relativă, radiația solară, temperatura aerului).	Stația este situată într-o zonă neexpusă direct traficului și activității industriei locale	1-5 km	Pentru PM ₁₀ În 2019, au fost înregistrate 31 de depășiri ale valorii limită zilnice pentru protecția sănătății, măsurători efectuate prin metoda gravimetrică - metoda standardizată, la stațiile de pe teritoriul municipiului Giurgiu. Dintre acestea, 16 depășiri au fost înregistrate la stația GR1, 12 depășiri la stația GR2 și 3 depășiri la stația GR3.	Bună			
GR 3 - industrial	în curtea stației meteo Giurgiu	dioxid de sulf (SO ₂); oxizi de azot (NO / NO _x / NO ₂); monoxid de carbon (CO); pulberi în suspensie (PM ₁₀); plumb (Pb); parametrii meteo (direcția vântului, viteza vântului, presiunea aerului, precipitațiile, umiditatea relativă, radiația solară, temperatura aerului).	Centrala termică Municipiului Giurgiu	100 m - 1 km					
GR 4 - rural	sat Braniștea, comuna Oinacu	dioxid de sulf (SO ₂); oxizi de azot (NO / NO _x / NO ₂); monoxid de carbon (CO), ozon (O ₃); compuși organici volatili (benzen VOC, etilbenzen, m-xilen, o-xilen, pxilen, toluen); pulberi în suspensie (PM _{2,5}); parametrii meteo (direcția vântului, viteza vântului, presiunea aerului, precipitațiile, umiditatea relativă, radiația solară, temperatura aerului).	Trafic pe DN5 Agricultură Activități comerciale Pe teritoriul comunei nu se desfășoară activități economice cu caracter industrial și în domeniul serviciilor	1-5 km	Valoarea limită anuală pentru PM ₁₀ nu a fost depășită. Ceilalți indicatori au îndeplinit valorile limită admise Cea mai mare contribuție este din sectorul energetic, agricultură și traficul rutier.				

Județul Ialomița – date colectate de două stații de monitorizare

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
IL 1 – fond urban	În Slobozia EPM HQ	SO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , PM ₁₀ , COV, NH ₃ , Pb Direcția și viteza vântului, temperatura, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile	monitorizează influența așezărilor urbane și a traficului rutier	1-5 km	Concentrațiile medii anuale de PM ₁₀ gravimetrice nu au depășit valoarea limită anuală pentru protecția sănătății umane de 40 μg/m ³ , conform Legii 104/2011, în niciunul dintre cele 2 puncte de monitorizare. Au fost 23 depășiri la stația IL-1 și 12 depășiri la stația IL-2 din volumul mediu zilnic, conform Legii 104/2011.		Județul Ialomița intră sub regimul II de management pentru dioxid de azot și oxizi de azot (NO ₂ /NO _x), particule în suspensie (PM ₁₀ , PM _{2.5}), benzen (C ₆ H ₆), nichel (Ni), dioxid de sulf (SO ₂), monoxid de carbon (CO), plumb (Pb), arsenic (As)	„Planul de menținere a calității aerului 2019-2023. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Ialomița nr. 151 / 31.08.2020 http://cjalomita.ro/despre-noi/programe-si-strategii/	Modernizarea și reabilitarea drumurilor Realizarea planurilor locale de mobilitate Campanii de sensibilizare cu privire la cauzele și riscurile poluării aerului Extinderea rețelelor de gaze Elaborarea și implementarea Registrelor Spațiilor Verzi Lucrari de împădurire și realizare de perdele verzi de-a lungul drumurilor cu trafic rutier intens (DN21, A2, DN2) Întreținerea și protecția zonelor naturale, parcurilor și spațiilor verzi
IL 2 - industrial	in incinta SC EXPUR SA, municipiul Urziceni	SO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , PM ₁₀ , COV, Pb Direcția și viteza vântului, temperatura, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile	Trafic Centrală termică	100 m - 1 km	Pentru ceilalți indicatori de calitate a aerului, stațiile de monitorizare automată nu au identificat depășiri ale valorilor limită și ale pragurilor de evaluare pentru sănătatea publică. Sectorul industrial este principala sursă de emisii de Pb, d, Ni, As și SO ₂ și particule în suspensie. În ceea ce privește emisiile de NO _x și CO, sectorul transporturilor joacă un rol major. În cazul benzenului și compușilor săi, domeniul comercial/rezidențial este principala cauză a emisiilor.	Bună			

Județul Prahova – date colectate de la șase stații automate de monitorizare

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
PH 1 - trafic	Ploiesti – Sediul EPM Prahova (Str. Gheorghe Grigore Cantacuzino nr. 306)	SO2, NO, NO2, NOx, CO, PM10, metal (din PM10), benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p – xilen	Instalații industriale de ardere și trafic rutier	10-100 m Zona urbana cu funcție rezidențială Populația rezidentă și de tranzit în perimetru	La niciuna dintre stațiile automate de monitorizare a calității aerului nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limită/valorii țintă pentru majoritatea poluanților monitorizați conform Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu excepția SO2 care a depășit valorile medii orare pentru SO2 (la PH5-Bariera București, unde au existat 2 depășiri și stația de monitorizare automată PH6-Mihai Bravu, unde a existat o depășire)	Proastă	Județul Prahova este inclus în regimul de gestionare II pentru dioxid de azot și oxizi de azot (NO2 / NOX), particule în suspensie (PM10 și PM2.5), benzen (C6H6), nichel (Ni), dioxid de sulf (SO2), monoxid de carbon (CO), plumb (Pb), arsenic (As), cadmiu (Cd), cu excepția municipiului Ploiești care se află sub regimul de gestionare I pentru particulele în suspensie (PM10), dioxid de azot și oxizi de azot (NO2 / NOX) și benzen și municipiul Brazi care se află sub regimul de gestionare I pentru dioxid de azot și oxizi de azot și benzen	Consiliul Județean Prahova a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Prahova 2019-2023”. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 103 / 28.08.2019 https://www.cjph.ro/files/Documente/Strategii-programe/Plan_Aer_2018-2022.pdf	Următoarele tipuri de măsuri sunt propuse pentru menținerea calității aerului în plan: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Extinderea rețelelor de gaze ▪ Eficientizarea și modernizarea rețelelor de iluminat ▪ Modernizarea / reabilitarea drumurilor ▪ Reînnoirea parcului auto - transport în comun ▪ Amenajare spații verzi și zone de promenadă ▪ Campanii de control și monitorizare a activității industriale
PH 2 – urban	Ploiesti - Piața Victoriei	SO2, NO, NO2, NOx, CO, O3, PM2.5, PM10, metale (din PM10), benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p - xilen	Instalații de ardere neindustriale Arsuri în industria de prelucrare Procese de producție Utilizarea solvenților Trafic rutier și alte surse mobile	1-5 km Zona urbana cu funcție mixtă, rezidențială, comercială și industrială Populația rezidentă și de tranzit în zona de reprezentare					
PH 3 - Suburban	Primăria Blejoi - Strada Ploiești-Văleni 1003	SO2, NO, NO2, NOx, CO, O3, PM10, metale (din PM10), benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p -xilen.	Instalații de ardere neindustriale Arsuri în industria de prelucrare, în industria de prelucrare și pentru producerea de energie electrică și căldură Procese de producție, prelucrare și distribuție a combustibililor fosili, utilizarea solvenților, eliminarea tartrului și a deșeurilor, agricultură, trafic rutier și alte surse mobile	1-5 km Zona suburbană cu funcție mixtă, rezidențială, agricolă și industrială Populația rezidentă și de tranzit în zona de reprezentare		Bună			
PH 4 - industrial	Primăria Brazi - Strada Teilor, Nr 45	benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p - xilen, SO2, NO, NO2, NOx, CO, O3, PM10, metale (din PM10)	Instalații de ardere neindustriale Arsuri în industria de prelucrare, în industria de prelucrare și pentru producerea de energie electrică și căldură Procese de producere, prelucrare și distribuție a combustibililor fosili, trafic rutier și alte surse mobile	100 m- 1 km Zona urbană cu funcție rezidențială și industrială mixtă Populația rezidentă și în tranzit în zona de reprezentare					
PH 5 - trafic	Ploiești, Bulevardul București	SO2, NO, NO2, NOx, CO, PM10, metale (din PM10), benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p – xilen	Instalații industriale de ardere și trafic rutier	10-100 m Zona urbana cu funcție rezidențială și comercială Populația rezidențială în tranzit în perimetru		Proastă			
PH 6 - industrial	Ploiești, str. Mihai Bravu	benzen, toluen, etilbenzen, o, m, p – xilen, SO2, NO, NO2, NOx, CO, O3, PM10, metale (din PM10), mp-xilen, 1,3-butadiena	Instalații de ardere neindustriale Arsuri în industria de prelucrare, procesele de producție, prelucrarea și distribuția combustibililor fosili, traficul rutier și alte surse mobile	100 m -1 km Funcție mixtă rezidențială și industrială a zonei urbane Populația rezidentă și tranzitul în zona de reprezentare					

Județul Teleorman – date colectate de cinic stații de monitorizare

Tipul stației	Locație	Poluanți măsurați	Principalele surse de emisie din apropierea stațiilor	Zona de acoperire a stației de monitorizare	Concentrații medii anuale	Starea actuală a calității aerului	Clasificarea Județului	Situația elaborării Planurilor de calitate a aerului	Tipuri de măsuri propuse
TR 1 – fond urban	Alexandria. EPM HQ Teleorman	SO ₂ , NO, NO _x , NO ₂ , O ₃ , CO, BTEX (benzen, toluen, etilbenzen, m-xilen, p-xilen, o-xilen), pulberi în suspensie (PM ₁₀). Parametrii meteorologici măsurați: temperatura, viteza vântului, direcția vântului, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile.	Trafic pe DJ504 Trafic pe DN6	1-5 km	În anul 2019, la stațiile automate de monitorizare a calității aerului nu s-au înregistrat depășiri ale valorii-limită/valorii țintă pentru poluanții monitorizați conform Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului ambiant.	Bună	Județul Teleorman este inclus în regimul de management II Managementul calității aerului din clasa II are următoarele semnificații: nivelurile de dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule suspendate PM ₁₀ și PM _{2,5} , plumb, benzen, monoxid de carbon, arsenic, cadmiu, nichel, benzo (a) piren sunt mai mici decât valorile limită sau valorile țintă stabilite prin Legea 104 din 15 iunie 2011 privind calitatea aerului înconjurător.	Consiliul Județean Teleorman a elaborat „Planul de întreținere a calității aerului în județul Teleorman, 2020-2024”. Planul a fost aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean nr. 23 / 28.01.2021 http://www.cjteleorman.ro/planaer/PLAN%20de%20MENȚINERE%20CALITATE%20AER%20TELEORMAN%20%20final.pdf	Modernizarea și reabilitarea drumurilor Realizarea planurilor locale de mobilitate Campanii de sensibilizare cu privire la cauzele și riscurile poluării aerului Extinderea rețelelor de gaze Elaborarea și implementarea Registrelor Spațiilor Verzi Lucrări de împădurire și perdele verzi de-a lungul drumurilor cu trafic rutier intens Întreținerea și protecția zonelor naturale, parcurilor și spațiilor verzi
TR 2 - trafic	pe DN 51A care leagă municipiul Turnu Măgurele de orașul Zimnicea, la ieșirea din municipiul Turnu Măgurele	Poluanți monitorizați: SO ₂ , NO, NO _x , NO ₂ , O ₃ , CO, pulberi în suspensie (PM ₁₀). Parametrii meteorologici măsurați: temperatura, viteza vântului, direcția vântului, umiditatea relativă, presiunea atmosferică, radiația solară, precipitațiile.	Trafic pe DN51A	10-100 m					
TR 3 – fond urban	Turnu Magurele, strada Calea Dunării, lângă Primăria Turnu Măgurele	Poluanți monitorizați: SO ₂ , NO, NO _x , NO ₂ , O ₃ , CO, pulberi în suspensie (PM ₁₀ , PM _{2.5})	Trafic pe DJ 504 Trafic pe I DN51A	1-5 km					
TR 4 industrial	în Turnu Măgurele, strada Portului, în apropierea fabricii SC Donau Chem SRL	Poluanți monitorizați: SO ₂ , NO, NO _x , NO ₂ , O ₃ , CO, NH ₃ , pulberi în suspensie (PM ₁₀) și parametri meteorologici: temperatura, viteza vântului, direcția vântului, precipitații, radiația solară, umiditatea relativă, presiunea atmosferică.	Uzina chimică Trafic pe DJ52	100 m - 1 km					
TR 5 – fond urban	in Zimnicea, str. Împaratul Traian	Poluanți monitorizați: SO ₂ , NO, NO _x , NO ₂ , O ₃ , CO, H ₂ S, pulberi în suspensie (PM ₁₀ , PM _{2.5}) și parametri meteorologici: temperatura, viteza vântului, direcția vântului, precipitații, radiația solară, umiditatea relativă, presiunea atmosferică.	Trafic pe DN5C Trafic pe DN51A, DN51	1-5 km					

Concluzia generală, referitoare la calitatea aerului în Regiunea SM, este că, cu mici diferențe, situația este bună în toate județele. Media anuală impusă de Legea nr. 104/2011 pentru protejarea sănătății umane în toate componentele: NO₂, PM₁₀, SO₂, CO, O₃ și metale grele nu a fost deloc atinsă.

Există câteva cazuri izolate de atingere a limitei zilnice de PM₁₀ în Târgoviște și Fieni, Urziceni și Slobozia, Calarași, Giurgiu, Alexandria și Turnu Măgurele. Aceste situații sunt generate de activitatea industrială, combinată cu condițiile meteorologice deosebite (presiunea ridicată a aerului și lipsa vântului, ceața, etc). Alte situații asemănătoare sunt și pentru O₃ în Ialomița și Teleroman.

În ciuda calității generale bune a aerului, agențiile de mediu au impus măsuri specifice în activitățile de pregătire a autorizării pentru a atenua efectele echipamentelor vechi atunci când procesul de reînnoire a autorizației a permis luarea acestei decizii.

Ar trebui să subliniem câteva **măsuri** care pot fi luate în considerare pentru activitățile viitoare:

- îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru a reduce emisiile de particule de praf în atmosferă;
- înlocuirea combustibililor solizi și lichizi cu gaze naturale în gospodării și de către agenții economici;
- extinderea zonelor verzi;
- utilizarea resurselor de energie regenerabilă.

Pentru Regiunea Sud Muntenia, emisiile de poluanți evacuați în atmosferă au o tendință descendentă ca urmare a implementării treptate a principiilor dezvoltării durabile și a adoptării politicilor de mediu precum:

- producerea de energie electrică prin înlocuirea parțială a combustibililor fosili cu surse alternative: energie eoliană, energie produsă în domeniile panourilor fotovoltaice etc.;
- reducerea conținutului de sulf al carburanților și combustibililor și înlocuirea parțială a motorinei cu biodiesel;
- înlocuirea încălzirii gospodăriilor din mediul rural (sobe tradiționale pe lemne) cu sobe modernizate care folosesc peleți drept combustibil și au randament ridicat de ardere și emisii poluante reduse;
- extinderea rețelei de gaze naturale;
- introducerea în exploatare a vehiculelor echipate cu motoare electrice;
- asigurarea unor mecanisme economico-financiare care să permită înlocuirea instalațiilor cu efect poluant semnificativ asupra mediului cu altele mai puțin poluante;
- asigurarea de instalații pentru reținerea, captarea, stocarea poluanților (de exemplu, captarea și stocarea carbonului la instalații mari de ardere - IMA, filtre electrostatice, arzătoare cu NO_x scăzut, scrubere etc.).
- realizarea de programe de reîmpădurire și crearea de spații verzi;
- campanii de conștientizare a riscurilor de poluare a aerului;
- modernizare/reabilitare drumuri județene și drumuri locale;
- infrastructură pentru transport alternativ (trasee pentru bicicliști, transport public electric).

2.3.1.2 Sol

Monitorizarea calității solului din fondul forestier se realizează de către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Silvică prin filiala sa teritorială, în timp ce monitorizarea calității solului din fondul funciar se realizează cu ajutorul Oficiilor de Studii Pedologice și Agrochimice.

Agenția Locală pentru Protecția Mediului monitorizează calitatea solurilor potențial poluate de gropi de gunoi, trafic auto, mari unități industriale.

De asemenea, din monitorizarea și evidența altor instituții de pe teritoriul județului au fost identificate zone care prezintă eroziune, alunecări de teren și care necesită lucrări de reconstrucție ecologică a solurilor poluate.

Cele mai bune terenuri pentru agricultură se află în partea de sud a regiunii, în județele Ialomița, Teleorman și Călărași. În ceea ce privește calitatea solului, acesta este afectat într-o măsură mai mare sau mai mică de diferite restricții. Aceste restricții sunt determinate fie de factori naturali (climă, forme de relief, caracteristici de construcție, etc.), fie de acțiuni antropogene agricole și industriale. În general, presiunile asupra stării calității solurilor din regiunea Sud Muntenia sunt determinate de:

- **Schimbarea destinației terenului.** Factorii care determină schimbările sunt variația densității populației și expansiunea urbană. Utilizarea terenului prin extinderea urbană este ireversibilă și duce la hidroizolarea solului, ca urmare a acoperirii terenului cu rețele de locuințe, transport și infrastructură, zone comerciale. Extinderea zonelor urbane la nivelul celor 7 județe a fost relativ constantă în perioada anilor 2010-2019.
- Utilizarea **îngrășămintelor chimice și a produselor destinate protecției plantelor (fitosanitare)** - Comparativ cu statele membre UE, România este departe de a fi „saturată” cu produse fitosanitare, consumul mediu în țara noastră, la hectar de teren arabil, scăzând în perioada 1999 - 2010, de la 357.508 tone/ha, la 113.03 tone/ha Substanță activă / ha. Cantitățile aplicate la hectar au fost mai mari, având în vedere că nu au fost tratate toate culturile stabilite în perioade diferite. Reducerea consumului de produse fitosanitare și scăderea culturilor și a terenurilor tratate a fost determinată de reorganizarea și restructurarea proprietăților agricole, alături de creșterea prețurilor la tratamentele fitosanitare.

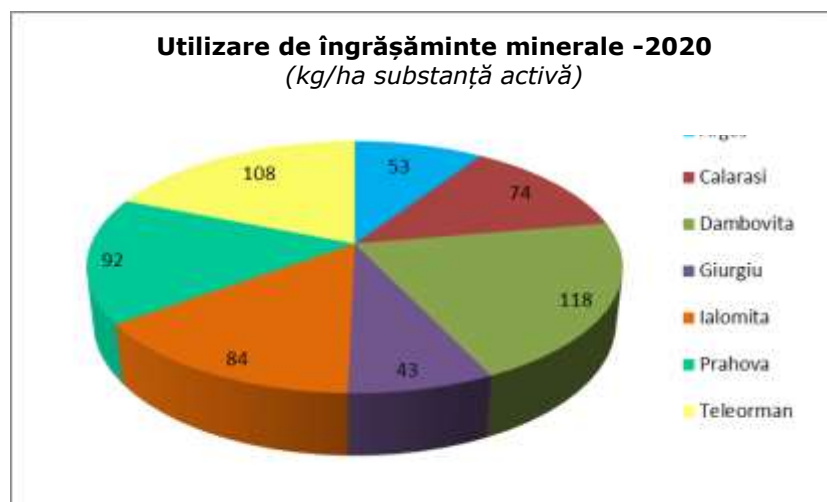

Figure 2: Situația utilizării de îngrășăminte minerale la nivel de regiune SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

Utilizarea de îngrășăminte minerale se referă la utilizarea îngrășămintelor chimice pe bază de nutrienți de azot (N), fosfor (P) și potasiu (K). Cantitățile folosite se raportează anual la nivel de județ (unitate de măsură: Tone 100% substanță activă). Institutul Național de Statistică colectează anual și date privind suprafața agricolă (ha) pe care se aplică îngrășăminte minerale. În figura de mai sus este prezentată cantitatea medie de îngrășăminte chimice la hectar folosită în agricultură în anul 2020. În județele Dâmbovița și Teleorman consumul depășește 100 kg a.s. / ha (a.s. = substanță activă), în timp ce în județele Giurgiu și Arges este la jumătate la circa 50 kg a.s./ha.

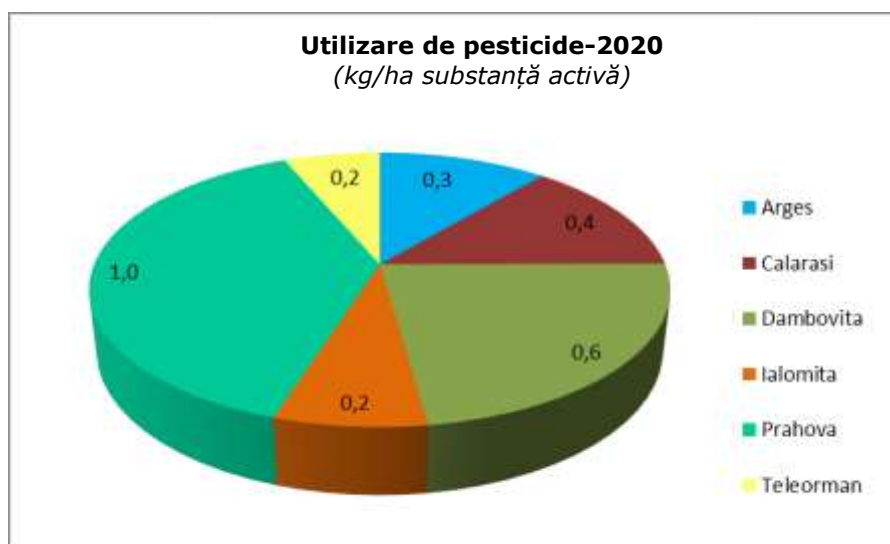

Figure 3 Situația utilizării de pesticide la nivelul Regiunii SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS) Notă: Giurgiu <0,01 kg/ha s.a.

Utilizarea de pesticide este prezentat în kg a.s./ha (valoare medie la nivel de județ) și s-a ținut cont de numărul de insecticide, fungicide și erbicide utilizate și de suprafața terenului cultivat, pe care a

fost aplicat produsul. Pentru anul 2020 se înregistrează o utilizare mai intensă a pesticidelor în județele precum Prahova (1,0 kg s.a./ha) și Dâmbovița (0,6 kg s.a./ha) comparativ cu restul regiunii.

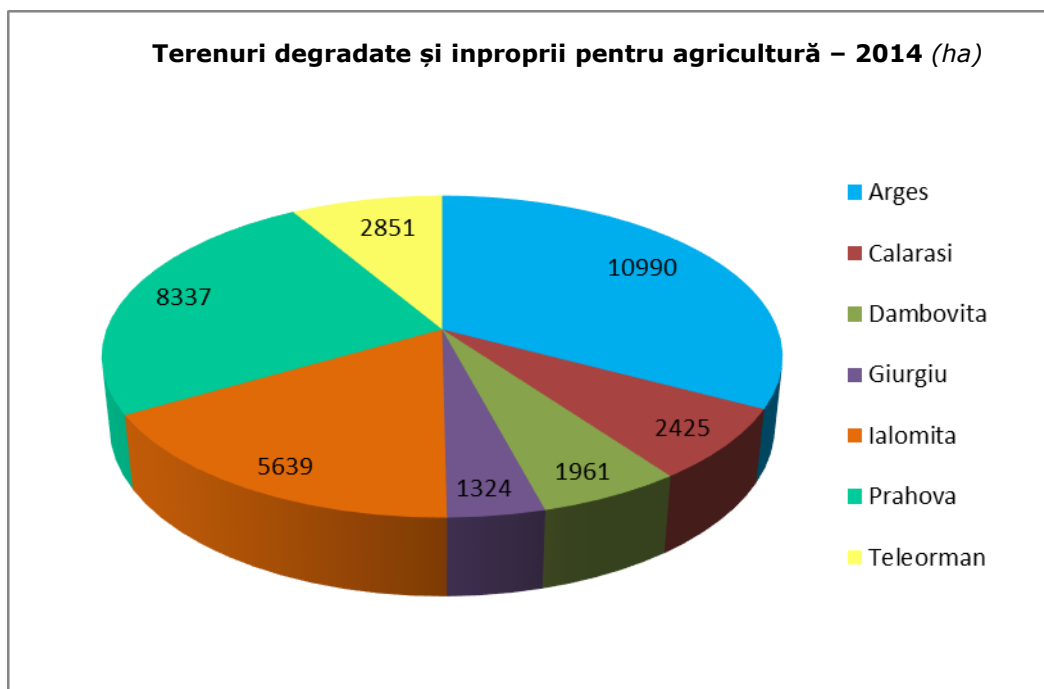

Figure 4 Situația terenurilor degradate și nesustenabile pentru agricultură la nivelul Regiunii SM (sursa datelor: tempo online INS)

Indicatorul se referă la terenuri cu o stare de degradare intensă și fără capacitatea de a susține producția de culturi. Județele Argeș și Prahova au cele mai mari suprafețe cu terenuri degradate din cauza eroziunii și alunecărilor de teren în zona cu dealuri înalte (Subcarpați). Pentru județul Ialomița o mare parte din terenurile neproductive sunt reprezentate de terenuri afectate de salinizare (cu soluri natural sărate), care sunt situate în Lunca Dunării de Jos, în partea de nord-est.

- **Solurile afectate de reziduuri zootehnice** - gunoi de grajd de la porci și păsări (cele șase mari complexe de creștere a animalelor și păsărilor plus alte șase mici complexe zootehnice din județul Argeș), precum și nămolul provenit de la stațiile de epurare, împrăștiat pe sol fără ca acesta să fi fost tratat în prealabil; acestea reprezintă o sursă potențială de poluare a solului și poate dăuna exploatării corespunzătoare a acestuia. Având în vedere că nămolul provenit de la stația de epurare a apelor uzate este tratat înainte de aplicarea acestuia pe șantiere, nu există niciun risc semnificativ pentru acesta. Viitorul managementului nămolului va fi transformarea într-un subprodus sau chiar materii prime.
- **Activități poluante în sectorul industrial** – de menționat aici cele din industria petrolului (extracția, depozitarea combustibililor, depozitele de nămol din județele Argeș, Dâmbovița și Prahova), exploatarea substanțelor minerale folositoare (exploatare, cariere, balastiere - situate în principal în albiile minore sau în terasele râurilor Argeș, Dâmbovița și Ialomița).

Cadrul legal privind managementul siturilor contaminate este reprezentat de Legea nr. 74/2019. Inventarul siturilor contaminate este un instrument de management al terenurilor contaminate, realizat din anul 2008 și actualizat anual în funcție de gradul de poluare al terenului. Unele dintre ele au fost decontaminate și ecologizate, prin programe de conformitate sau proiecte finanțate pentru decontaminare și ecologizare.

Siturile contaminate istoric provin din industria de extracție a petrolului, industria de prelucrare a petrolului, industria chimică (fabricarea îngrășămintelor chimice) și industria extractivă a cărbunelui.

Deocamdată nu există informații disponibile la nivel local, regional sau național cu privire la starea actuală a amplasamentului contaminat. În baza noii legislații promovate, acest inventar este în curs de elaborare. Chiar și în Rapoartele Anuale privind situația Mediului, emise pentru fiecare județ din Regiunea SM, informațiile despre siturile contaminate nu sunt omogene. Pentru Giurgiu și Teleorman datele raportate sunt pentru anii 2007 – 2014. În raportul pentru Giurgiu nu există informații disponibile despre amplasamentele contaminate, iar în rest se menționează că o parte din siturile potențial contaminate este în curs de evaluare, iar o altă parte a fost deja reabilitată.

- **Poluare accidentală** - În perioada 2018-2019 nu a fost semnalată nicio poluare accidentală. De regulă, principalele cauze ale acestor poluări au fost defecțiunile tehnice și coroziunea avansată a puțurilor și conductelor aparținând operatorilor economici din regiune care activează în domeniul extracției petrolului și transportului prin conducte.
- **Depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor** - Conform Planului de protecție a solului și apei, împotriva poluării cu nitrați din surse agricole, toate primăriile au trebuit să întocmească un astfel de plan. Este vorba despre poluarea cauzată de dejecțiile animale/de la ferme, care nu sunt depozitate corespunzător.

Deși este supus poluării ca orice alt factor de mediu, solul își revine din ce în ce mai greu în comparație cu apa și aerul, deoarece procesele de autocurațare sunt mult mai lente, necesitând astfel mai multă atenție atât în prezent, cât și în viitor.

2.3.1.3 Apa

Din punct de vedere hidrologic, Regiunea Sud Muntenia aparține BH Argeș-Vedea și BH Buzău Ialomița. Datele și informațiile disponibile privind calitatea apei și resursele de apă sunt furnizate la nivelul bazinelor de apă și/sau la nivel național. Mai jos se prezintă situația bazinelor hidrografice (BH) în ceea ce privește:

- Distribuția teritorială
- Hidrografia
- Resursele de apă
- Corpurile de apă delimitate la nivelul bazinului hidrografic
- Sursele punctuale de poluare semnificativă a corpurilor de apă de suprafață
- Sursele difuze de poluare a corpurilor de apă de suprafață

- Presiuni hidromorfologice semnificative corpuri de apă de suprafață
- Presiuni antropice ale corpurilor de apă de suprafață
- Surse de poluare a corpurilor de apă subterană.

Următoarele figuri prezintă diferite hărți privind datele și factorii de mediu, utilizate în evaluarea generală a provocărilor de mediu din regiune

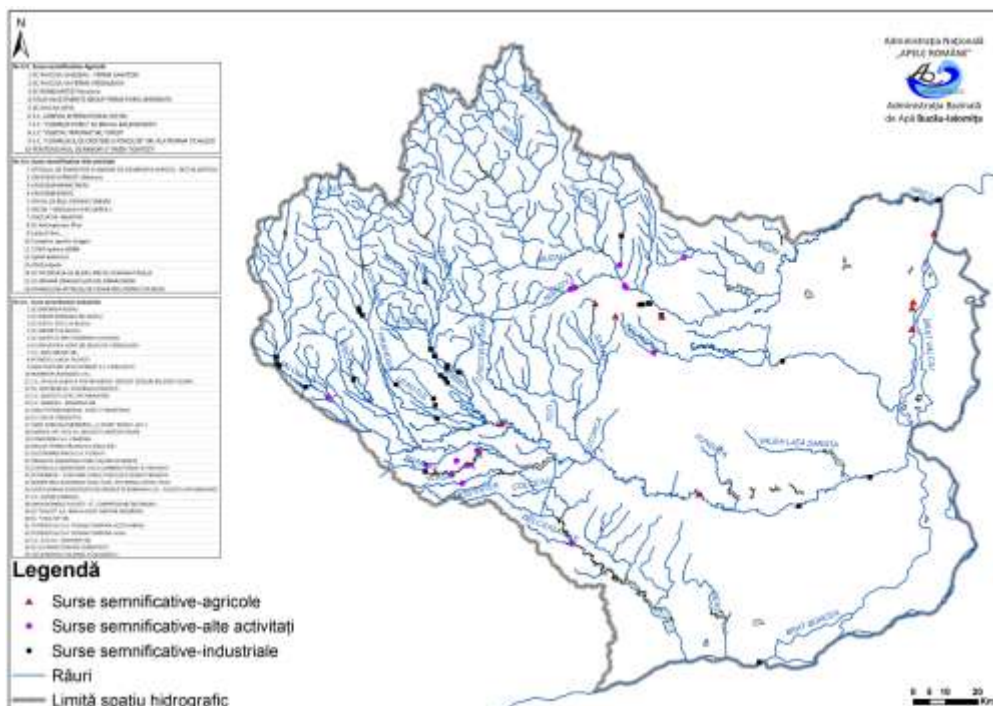

Figura 5: Surse potențial semnificative de poluare - industrială și agricolă în zona hidrografică Buzău - Ialomița (sursa: Planul de Gospodărire a Apelor Buzău-Ialomița 2016)

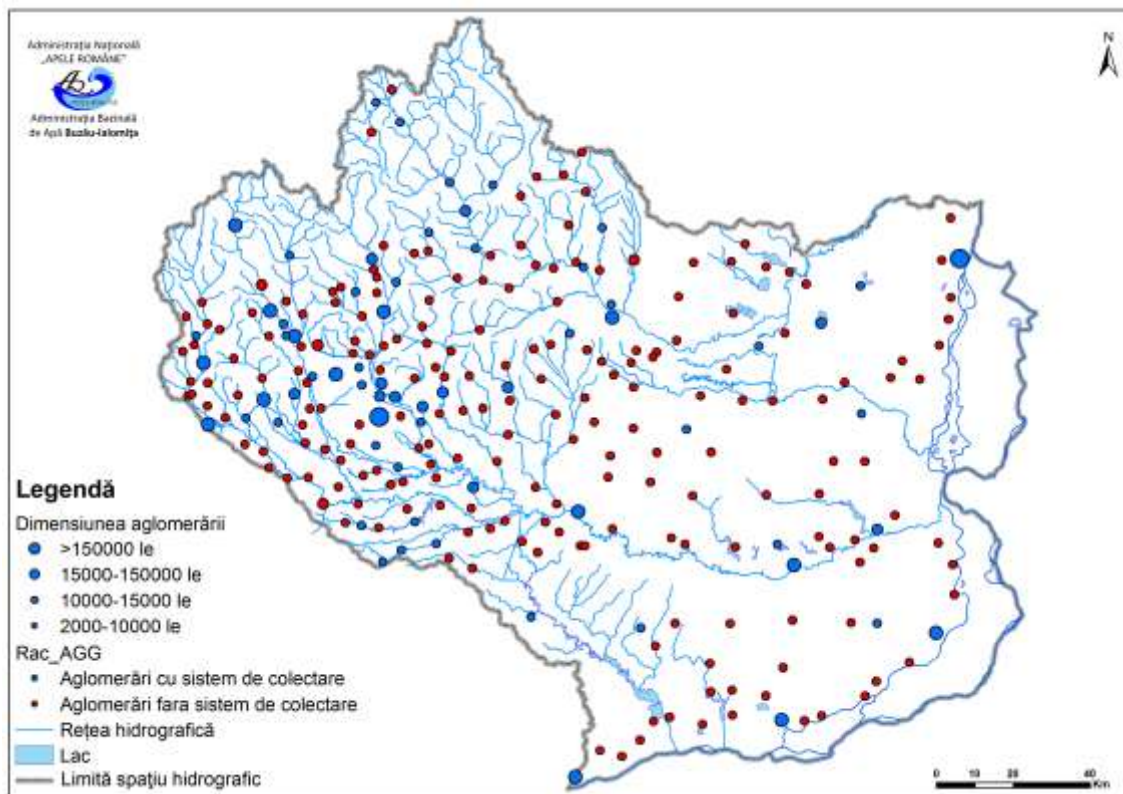

Figura 6: Aglomerări umane (> 2000 le) cu sisteme de colectare din spațiul hidrografic Buzău – Ialomița (sursa: Planul de Gospodărire a Apelor Buzău-Ialomița 2016)

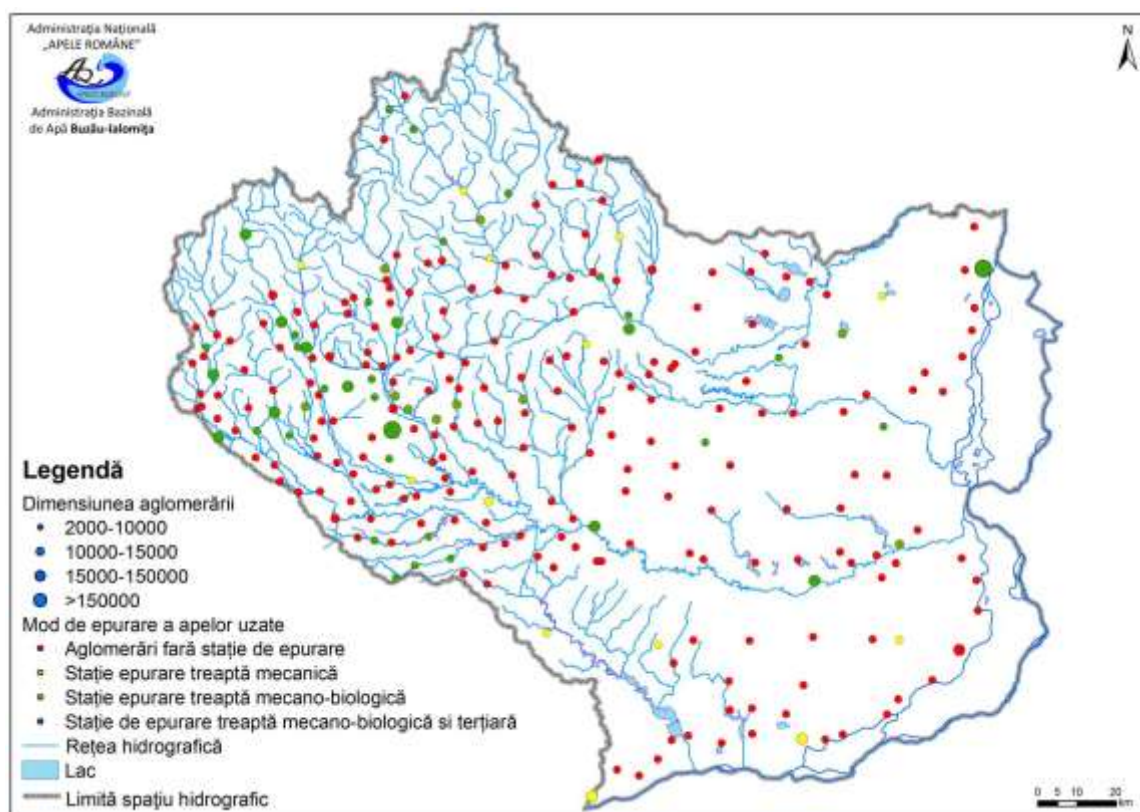

Figura 7: Aglomerări umane (> 2000 le) cu stații de epurare din spațiul hidrografic Buzău - Ialomița (sursa: Planul de Gospodărire a Apelor Buzău-Ialomița - 2016)

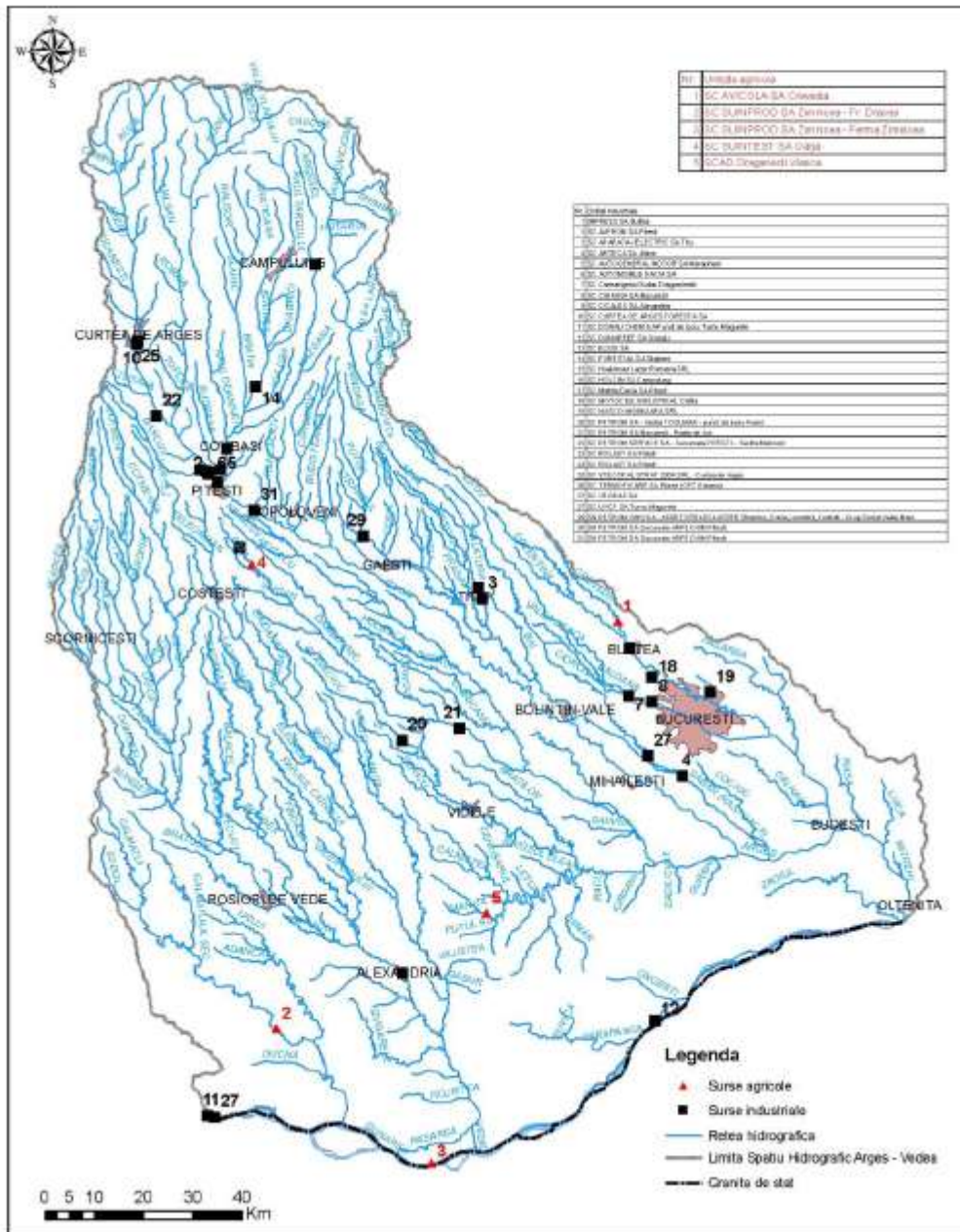

Figura 8: Surse punctuale semnificative de poluare industrială și agricolă în Spațiul Hidrografic Argeș Vedea (sursa: Planul de Gospodărire a Apelor Argeș-Vedea 2016)

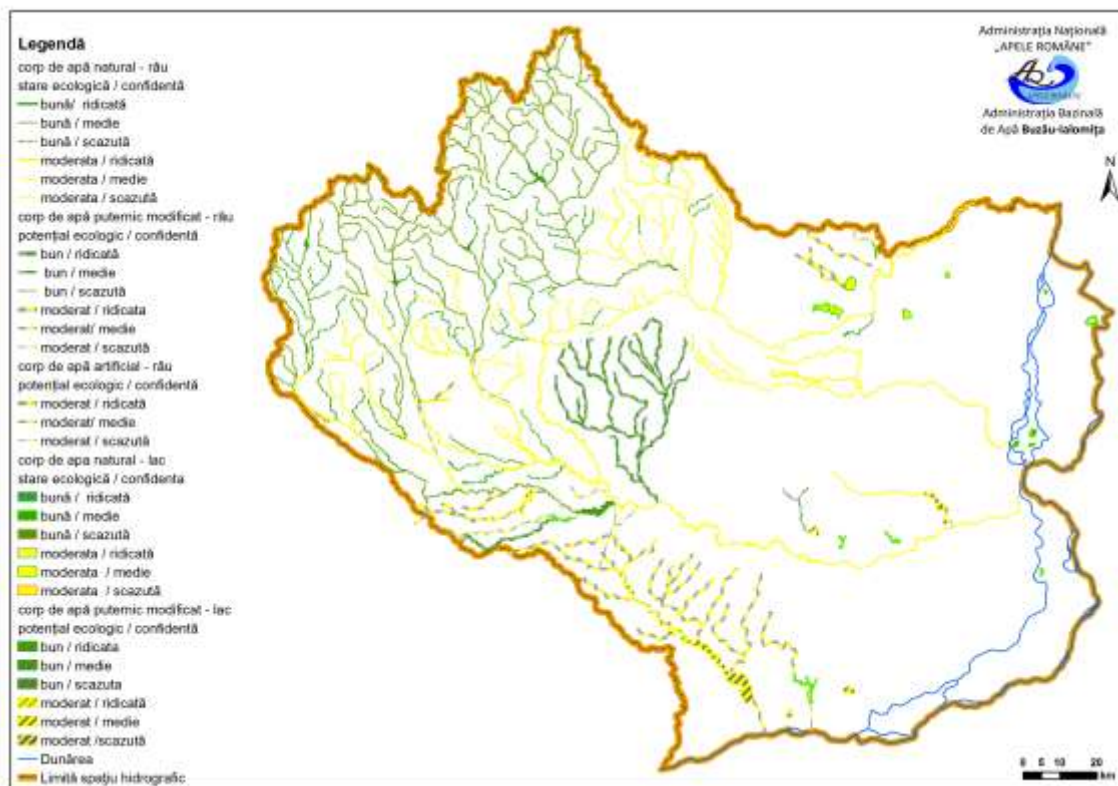

Figura 9: Starea ecologică și potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață la nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița (sursa: Planul de gospodărire a apelor Buzău-Ialomița - 2016)

O analiză detaliată a stării actuale a corpurilor de apă a fost realizată pentru fiecare bazin hidrografic din Regiunea SM și este prezentată mai jos:

Bazinul Hidrografic Buzău – Ialomița

Distribuția teritorială	Hidrografie	Resurse de apă	Corpuri de apă delimitate la nivelul bazinului hidrografic	Surse punctuale de poluare semnificativă a corpurilor de apă de suprafață
<p>Din punct de vedere administrativ, zona hidrografică Buzău-Ialomița cuprinde teritorii din 9 județe, respectiv: Călărași, Dâmbovița, Prahova, Ilfov, Ialomița, Brașov, Covasna, Buzău și Brăila</p>	<p>Suprafața totală a spațiului hidrografic Buzău-Ialomița este de 26.470,64 kmp reprezentând o pondere de 11,11% din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 266 de cursuri de apă cadastrale (dintre care 8 au suprafețe mai mici de 10 kmp), cu o lungime totală de 6.062 km și o densitate medie de 0,23 km/kmp.</p> <p>Pe teritoriul României, spațiul hidrografic Buzău-Ialomița cuprinde subbazinele: Ialomița cu 142 de afluenți codificați, Buzău cu 102 afluenți codificați, Călmățui cu 4 afluenți codificați, Mostiștea cu 13 afluenți codificați și Berza (fără afluenți). Lungimea fluviului Dunărea aferentă spațiului hidrografic Buzău-Ialomița este de 560 km și a râului Siret de 72 km (sectorul Nămolosa - vărsare în Dunăre).</p> <p>Râul Ialomița curge prin Târgoviște</p>	<p>Resursele totale de apă de suprafață din zona hidrografică Buzău-Ialomița (fără Dunăre) se ridică la circa 4331,697 milioane mc/an, din care resursele utilizabile sunt de cca. 1406,45mil.mc/an. Acestea reprezintă circa 33% din totalul resurselor și sunt formate în principal din râurile Ialomița, Buzău, Călmățui, Mostiștea, Berza și afluenții acestora. Pentru fluviul Dunărea, resursele totale de apă sunt de aproximativ 195807,2 milioane mc / an, din care cele utile sunt de cca. 55517,55 mil.mc/an (reprezentând 28% din resursele teoretice).</p> <p>Față de populația bazinului, resursa specifică utilizabilă este de 603,12 mc/loc/an, iar resursa specifică calculată la stocul disponibil teoretic (media multianuală) se ridică la 1857,55 mc/loc/an. Resursele de apă situate în zona hidrografică Buzău-Ialomița pot fi considerate suficiente și sunt distribuite neuniform în timp și spațiu.</p> <p>În spațiul hidrografic Buzău-Ialomița, resursele subterane teoretice (exceptând fluviul Dunărea) sunt estimate la 1182,3 milioane mc, din care resursele subterane utilizabile sunt de 675 milioane mc (reprezentând 57% din resursele teoretice). Pentru fluviul Dunărea, resursele subterane utilizabile sunt de 329,55 milioane mc (reprezentând 21% din resursele teoretice).</p> <p>Regiunea Sud Muntenia are o dotare destul de slabă în ceea ce privește instalațiile de alimentare cu apă potabilă. La nivelul anului 2018, din cele 567 de localități din regiune, doar aproximativ 75,13% au instalații de alimentare cu apă potabilă. Cea mai mică pondere o au zonele de rulare, în special județele Giurgiu (35,29%) și Teleorman (47,83%).</p>	<p>La nivelul BH Buzău-Ialomița sunt delimitate un număr de 168 de corpuri de apă de suprafață, clasificate în următoarele categorii:</p> <p>18 râuri puternic modificate, 10 lacuri de acumulare și 13 corpuri de apă artificiale.</p> <p>Din cele 168 de corpuri de apă de suprafață, 30 de corpuri de apă (aprox. 18,5%) sunt corpuri de apă nepermanente, dintre care 28 sunt râuri.</p> <p>Pe teritoriul administrat de ABA Buzău-Ialomița au fost identificate, delimitate, un număr de 18 corpuri de apă subterană.</p> <p>Majoritatea corpurilor de apă subterană au fost delimitate în zonele de luncă ale râurilor Prahova, Ialomița și Dunărea, fiind dezvoltate în depozite aluvionare poros-permeabile, de vârstă cuaternară. Fiind situate aproape de suprafața terenului, au un nivel liber.</p>	<p>La nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița au fost inventariați un număr de 1111 utilizatori de apă care folosesc resursele de apă de suprafață ca receptor al apelor deversate.</p> <p>Analiza surselor punctuale potențial semnificative de poluare, luând în considerare criteriile menționate mai sus, a dus la un total de 260 surse punctuale potențial semnificative (99 urbane, 87 industriale, 7 agricole și 67 de alte presiuni).</p> <p>În BH Buzău-Ialomița sunt 171 de aglomerări umane (peste 2.000 de lei) care nu au încă dotare cu stații de epurare și un număr de 172 de aglomerări umane care nu sunt dotate cu sisteme de colectare.</p> <p>În 2019, au fost identificate 94 de surse punctuale industriale și agricole potențial semnificative, 32 au instalații care intră sub incidența Directivei IED. Există, de asemenea, 62 de unități industriale și agricole, altele decât unitățile reglementate de Directiva ISD.</p>

Surse difuze de poluare a corpurilor de apă de suprafață	Presiuni hidromorfologice semnificative corpur de apă de suprafață	Presiunile antropice ale corpurilor de apă de suprafață	Surse de poluare a corpurilor de apă subterană
<p>La nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița se accentuează fenomenul poluării difuze datorită faptului că la finele anului 2019, doar un procent de 49,01% din populația echivalentă (din cadrul aglomerărilor mai mari de 2.000 de l.e.) era racordat la sisteme centralizate de canalizare și epurare.</p> <p>Aglomerările care nu beneficiază de sisteme de colectare a apelor uzate precum și cele fără sisteme de colectare contribuie la poluarea difuză. Cel mai mare factor de poluare din regiunea Sud Muntenia este amoniul.</p> <p>În perioada 2016-2019, s-a abordat situația privind dotarea cu sisteme de stații de canalizare și epurare în aglomerările urbane, ceea ce a dus la reducerea efectelor poluării difuze din surse de poluare urbană / aglomerări umane.</p> <p>În anul 2019, la nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița nu au fost identificate unități ca punând o presiune difuză semnificativă.</p> <p>La nivelul anului 2018, regiunea Sud Muntenia înregistra un nivel scăzut de dotare și în cazul sistemelor publice de canalizare, de doar 26,10%, situându-se astfel pe locul 5 la nivel național. Acest lucru se datorează faptului că investițiile în zonele rurale sunt mai mici decât în zonele urbane, de unde rezultă diferențele semnificative dintre zonele urbane și cele rurale în ceea ce privește gradul de dotare cu sisteme de canalizare. Astfel, în mediul urban, instalațiile publice de canalizare au fost prezente în proporție de 95,83%, județele care nu au atins maximul fiind Dâmbovița și Ialomița, în timp ce în mediul rural procentul a fost doar în 19,65% din comunele regiunii , cele mai multe dintre acestea din județele Argeș și Prahova.</p> <p>Sursele de poluare identificate la nivelul BH sunt prezentate în hărțile de mai jos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lucrări de baraj transversal amplasate pe corpul de apă <p>Cele mai importante acumulări la nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița sunt reprezentate de: Bolboci (județul Prahova), Pucioasa (județul Dâmbovița), Măneciu (județul Prahova), Paltinu (județul Prahova), Căndești (județul Prahova), Fundulea (județul Călărași) , Frâsinet (jud. Călărași), Gurbănești (județul Călărași), Iezer (județul Călărași), etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucrări de-a lungul râului - baraje, amenajări agricole și piscicole, lucrări de dereglementare și consolidare a țărmului, șerpuire. <p>La nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița, regularizările au o lungime totală de 237,61km, iar barajele au o lungime totală de 1264,36 km. Cele mai importante lucrări de regularizare și baraj sunt situate pe râurile Prahova, Ialomița, Dunărea - sectorul aferent ABA Buzău-Ialomița etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probe și restituire/derivate - capturi de apă, restituiri de utilizare (deversari), derivați cu efecte asupra debitului minim, stabilitatea albiei și biotei; <p>Cea mai mare pondere a presiunilor o reprezintă presiunile difuze, ca în cazul presiunilor potențial semnificative din așezările umane fără sisteme de colectare și din agricultură.</p>	<p>Poluare accidentală</p> <p>La nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița au fost identificați un număr de 221 de utilizatori de apă care pot produce poluare accidentală, utilizatori care și-au elaborat propriile Planuri de prevenire și combatere a poluării accidentale. În 2019, a existat 1 poluare accidentală a cursurilor de apă de suprafață cu produse petroliere (râul Prahova). Fenomenele au avut impact local/bazinal, iar din cauza duratei scurte a naturii poluante, a lungimii secțiunii afectate și a inerției comunităților în structura biocenozelor acvatice, efectele fenomenelor în cauză s-au redus doar la modificarea locală a indicatorilor fizico-chimici. fără a induce pe termen lung o schimbare semnificativă a biodiversității acvatice</p> <p>Extragerea balastului și a nisipului din albiile minore ale râurilor</p> <p>Logare</p> <p>Specii invazive - la nivel național, este în derulare un proiect finanțat de Fondul European de Dezvoltare Regională prin POIM, care are ca scop identificarea și favorizarea speciilor exotice invazive, măsuri de control și eradicare a speciilor prioritare</p>	<p>Județul Ialomița</p> <p>Sursele potențiale de poluare sunt reprezentate de deversările de ape uzate de populație și industrie (ex: chimică, alimentară etc.) din așezările umane Slobozia și Tândărei.</p> <p>Agricultura intensivă</p> <p>În Județul Ialomița exista corpur de apa subterana pentru care exista risc de a nu ajunge la o stare chimica buna</p> <p>Județul Prahova</p> <p>Sursele de poluare sunt reprezentate de platformele industriale Petrobrazii, Astra Română, Petrotel, Vega și alte zone industriale din orașul Ploiești, precum și de depozite de deșeuri și substanțe periculoase (depozite de deșeuri, depozite de petrol din diverse situri industrial, etc.) și canalizarea rețelelor. De asemenea, așezările umane care nu au sisteme de colectare a apelor uzate.</p> <p>Cele mai importante surse de poluare istorică sunt reprezentate de uzinele și rafinăriile de prelucrare a petrolului, situate în partea de sud și est a municipiului Ploiești.</p> <p>Cauzele poluării au fost de-a lungul anilor determinate de întreținerea inadecvată a instalațiilor de transport și procesare, neglijență în manipularea produselor petroliere, alunecări de teren din cauza cutremurelor; iar una dintre cauzele inițiale a fost bombardarea intensivă a zonei rafinării în timpul celui de-al Doilea Război Mondial</p> <p>Surse de poluare a apelor subterane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activități industriale • Aglomerările urbane și impactul sistemelor de canalizare • Activitățile agricole și impactul substanțelor chimice utilizate • Foraje vechi neasigurate • Foraje neautorizate

Starea actuală a calității apei la nivelul BH Buzau Ialomița

- La nivelul spațiului hidrografic Buzău-Ialomița, numărul secțiilor de monitorizare cu program de supraveghere pentru râuri naturale, râuri puternic modificate și corpur de apă artificiale este de 33 de tronsoane, în care au fost monitorizați parametrii biologici, fizico-chimici, precum și substanțele prioritare. În urma acestor monitorizări a principalelor corpur de apă din județele analizate se pot trage următoarele concluzii:
- Corpurile de apă de suprafață delimitate pe râul Prahova și râul Ialomița, conform rezultatelor monitorizării stării calității corpurilor de apă de suprafață din bazinul Ialomiței, se poate concluziona că mai mult de jumătate din lungimea lor este în stare ecologică bună, restul având o stare ecologică moderată.
- Corpul de apă subterană ROIL14 / Gimbașani-Sudiți din zona Slobozia, Fetesti (județul Ialomița) prezintă risc de a nu ajunge în stare chimică bună. Starea chimică a corpului de apă subteran ROIL14 Gimbașani-Sudiți (în 2013) este proastă în ceea ce privește NH4 datorită faptului că suprafața poluată (50%) reprezintă mai mult de 20% din suprafața întregului corp de apă subterană.

Bazin hidrografic Argeș-Vedea

Distribuția teritorială	Hidrografie	Resurse de apă	Corpuri de apă delimitate la nivelul bazinului hidrografic
<p>Din punct de vedere administrativ, aria hidrografică Argeș-Vedea cuprinde teritorii din 7 județe și, respectiv, București: Argeș, Giurgiu, Teleorman, Ilfov și părți mai mici din județele Dâmbovița, Olt și Călărași.</p>	<p>Suprafața totală a spațiului hidrografic Argeș-Vedea este de 21543,20 kmp reprezentând o pondere de 9,04% din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 274 cursuri de apă cadastrale, cu o lungime totală de 7039 km și o densitate medie de 0,33. km/kmp. Pe teritoriul României, spațiul hidrografic Argeș-Vedea cuprinde subbazinele: Argeș cu 178 afluenți codificați, Vedea cu 81 afluenți codificați, Călmățui cu 10 afluenți codificați. Lungimea fluviului Dunărea aferentă spațiului hidrografic Argeș-Vedea este de 172 km. În bazinul Dunării sunt alte 5 cursuri de apă.</p> <p>Râul Argeș (L = 350 km, F = 12.550 kmp) se formează în amonte de lacul de acumulare Vidraru, sub creasta Munților Făgăraș, de unde izvorăsc cele două râuri Capra și Buda, care prin unirea lor dau naștere Argeșului, râuri care se varsă în prezent în lacul Vidraru. Principalii afluenți, în ordinea formării bazinului hidrografic sunt: Vâlsan (L = 79 km, F = 348 kmp), Râul Doamnei, care are și cel mai mare aport de debit (L = 107 km, F = 1.836 kmp), Râul Târgului (L = 72 km, F = 1.096 kmp), Neajlovul (L = 186 km, F = 3.720 kmp) care traversează Parcul Comana (jud. Giurgiu), Săbar (Răstoaca) (L = 174 km, F = 1.346 kmp) și râul Dâmbovița - cu cea mai lungă lungime (L = 286 km, F = 2.824 kmp).</p>	<p>Resursele totale de apă de suprafață din zona hidrografică Argeș-Vedea se ridică la cca. 2365 mil. mc/an, din care resursele utilizabile sunt de cca. 1741 mil. mc / an. Acestea reprezintă cca. 66% din resursele totale și sunt formate în principal din râurile Argeș și Vedea și afluenții acestora.</p> <p>În spațiul hidrografic Argeș-Vedea există 19 lacuri de acumulare importante (cu o suprafață mai mare de 0,5 kmp), care au o utilizare complexă și însumează un volum util de 603,16 milioane mc.</p> <p>Fata de populația bazinului, resursa specifică utilizabilă este de circa 437 mc/loc/an, iar resursa specifică calculată la stocul disponibil teoretic (media multianuală) se ridică la circa 594 mc/loc/an. Resursele de apă situate în zona hidrografică Argeș-Vedea pot fi considerate suficiente și sunt distribuite neuniform în timp și spațiu.</p> <p>În spațiul hidrografic Argeș-Vedea, resursele subterane teoretice (exceptând Dunărea) sunt estimate la 1228 mil.mc, din care resursele subterane utilizabile sunt de 1037.012 mil. mc (reprezentând aproximativ 84% din resursele teoretice).</p> <p>Anul 2019 a fost un an normal în ceea ce privește cantitatea resursei totale de apă din râurile interioare, stocul mediu anual fiind aproximativ egal cu valoarea multianuală medie calculată pe termen lung</p>	<p>un număr de 178 corpuri de apă de suprafață, clasificate în următoarele categorii:</p> <ul style="list-style-type: none">• 109 corpuri de apă naturale, din care 108 corpuri de apă de râu, 1 corp de apă de lac;• 44 corpuri de apă puternic modificate, dintre care: 25 corpuri de apă, râuri, 19 lacuri de acumulare;• 25 de corpuri de apă artificiale (toate corpurile de apă ale râului - canale și derivații). <p>Din cele 178 de corpuri de apă de suprafață, 40 de corpuri de apă (aproximativ 22,47%) sunt corpuri de apă nepermanente, toate fiind din categoria râurilor.</p>

Surse punctuale de poluare semnificativă a corpurilor de apă de suprafață	Surse difuze de poluare a corpurilor de apă de suprafață	Presiuni hidromorfologice semnificative corpuri de apă de suprafață	Presiunile antropice ale corpurilor de apă de suprafață
<p>La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea au fost inventariați un număr de 236 de utilizatori de apă care folosesc resursele de apă de suprafață ca receptor al apelor deversate. În urma analizei surselor punctuale potențial semnificative de poluare, ținând cont de criteriile menționate mai sus, au rezultat un total de 86 de surse punctuale potențial semnificative (63 urbane și 23 de acvacultură).</p> <p>La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea au existat în 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - un număr de 274 de aglomerări umane (> 2.000 le), cu o sarcină organică totală de 4.260.596 le, considerate presiuni potențial semnificative. - 207 aglomerări umane (mai mari de 2.000 le) care nu au încă dotare cu stații de epurare și un număr de 205 aglomerări umane care nu au dotare cu sisteme de colectare. <p>În spațiul hidrografic Argeș-Vedea există un număr de 3 aglomerări umane (cu mai puțin de 2.000 de le), care sunt dotate cu sisteme centralizate de colectare și un număr de 3 aglomerări umane (cu mai puțin de 2.000 de le) dotate cu stații de epurare. Conform Planului de management al BH actualizat în 2021, în perioadele de ploi abundente, nu au existat evenimente care să depășească capacitatea sistemelor de colectare a apelor uzate și pluviale.</p> <p>La nivelul bazinului hidrografic Argeș-Vedea, în anul 2019, în urma analizei rezultatelor privind starea/potențialul ecologic, amploarea presiunii în raport cu limitele peste care presiunile pot fi numite potențial semnificative (Directivele europene care prezintă aceste limite și substanțe și grupe de substanțe potențial surse semnificative de poluare din aceste categorii nu au fost identificate, ceea ce înseamnă lipsa unor surse semnificative de poluare.</p>	<p>Un număr de 205 aglomerări de peste 2.000 de le care nu beneficiază de sisteme de colectare a apelor uzate, precum și un număr de 51 de aglomerări de mai puțin de 2.000 de le fără sisteme de colectare, considerate presiuni potențial semnificative pentru corpurile de apă care nu îndeplinesc obiectivele de mediu.</p> <p>În perioada 2016-2019, s-a constatat situația privind dotarea cu sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate din aglomerările urbane, ceea ce a condus la reducerea efectelor poluării difuze din surse de poluare urbană/aglomerări umane. Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere la nivel de localitate este o sursă de poluare locală difuză. De asemenea, modul de colectare/eliminare a nămolului provenit de la stațiile de epurare poate duce la poluarea resurselor de apă. Dezvoltarea zonelor urbane necesită o atenție sporită în ceea ce privește colectarea deșeurilor menajere prin construirea de gropi de gunoi ecologice și eliminarea depozitelor necontrolate, întâlnite adesea pe malurile râurilor și lacurilor.</p> <p>Presiunile difuze datorate activităților agricole sunt dificil de cuantificat. Presiunile agricole difuze afectează atât calitatea apelor de suprafață, cât și în special calitatea apelor subterane. Prin aplicarea modelelor matematice se pot estima cantitățile de poluanți emise de sursele difuze de poluare.</p> <p>Principalele presiuni potențial semnificative - surse de poluare difuză din activități industriale sunt reprezentate de amplasamentele și depozitele industriale: depozite de materii prime, produse finite, produse auxiliare, depozite de deșeuri neconforme, unități care produc poluare difuză accidentală, amplasamente industriale abandonate, etc.</p> <p>La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea, în anul 2019, în urma analizei rezultatelor privind starea/potențialul ecologic și tipurile de surse care pot fi asociate cu tipul de impact, nu se observă surse potențial semnificative de poluare din cele de mai sus. Au fost identificate categoriile menționate, ceea ce înseamnă lipsa celor semnificative.</p>	<p>- Lucrări de baraj transversal amplasate pe corpul de apă</p> <p>Cele mai importante acumulări la nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea din Regiunea Sud Muntenia sunt reprezentate de: Vidraru (județul Arges), Pecineagu (județul Dâmbovița), și Râușor (județul Arges)</p> <p>-Lucrari de-a lungul raului - baraje, facilitati de pescuit, lucrari de regularizare si consolidare tarm, meandre</p> <p>La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea, regularizările au o lungime totală de 642 km, iar barajele au o lungime totală de 437 km. Cele mai importante lucrări de regularizare și baraj se află pe râurile Dâmbovița, Vedea și Călmățui. La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea, numărul de ramuri și canale este de 24, acestea având o lungime totală de 208 km, scopul lor fiind de a suplimenta debitul afluent pentru anumite acumulări, precum și de a asigura necesarul de apă pentru localitățile aferente, producând schimbări semnificative ale debitelor cursurilor de apă pe care operează. Cele mai importante ramuri sunt: Argeș / Dâmbovița și Ilfov / Dâmbovița.</p> <p>-Probe si retrocedari/derivatii - captari de apa, restituirii de folosinta (deversari), derivatii cu efecte asupra debitului minim, stabilizarea albiei si biotei la nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea este 5 în ceea ce privește utilizarea alimentării cu apă a populației.</p> <p>Odată cu aceste presiuni, au fost identificate și o serie de modificări hidrologice, care reprezintă schimbări în regimul de debit datorită utilizării apei pentru producerea de energie sau alimentarea cu apă a populației.</p>	<p>Poluare accidentală</p> <p>La nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea au fost identificați un număr de 236 de utilizatori de apă care pot produce poluare accidentală, utilizatori care și-au elaborat propriile Planuri de prevenire și combatere a poluării accidentale. În 2020, au existat 9 poluări accidentale ale cursurilor de apă de suprafață cu țigări, benzină, ape uzate insuficient tratate. Fenomenele au avut impact local/bazinal, iar din cauza duratei scurte a naturii poluante, a lungimii secțiunii afectate și a inerției comunităților în structura biocenozelor acvatice, efectele fenomenelor în cauză s-au redus doar la modificarea locală a indicatorilor fizico-chimici, fără a induce pe termen lung o schimbare semnificativă a biodiversității acvatice.</p> <p>Activități de pescuit și acvacultură</p> <p>La nivelul anului 2019, la nivelul spațiului hidrografic Argeș-Vedea au fost inventariate un număr de 99 de presiuni potențial semnificative în raport cu piscicultură, provenite din surse punctuale și surse difuze, aferente unui număr de 31 de corpuri de apă.</p> <p>Extragerea balastului și a nisipului din albiile minore ale râurilor</p> <p>Logare</p> <p>Specii invazive</p> <p>Surse de poluare a apelor subterane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activitati industriale • Aglomerările urbane și impactul sistemelor de canalizare • Activitățile agricole și impactul substanțelor chimice utilizate • Foraje vechi neasigurate • Foraje neautorizate

Situația actuală a calității apei la nivelul BH Arges - Vedea

La nivelul spațiului hidrografic Argeș - Vedea, numărul secțiilor de monitorizare cu program de supraveghere a râurilor naturale, râurilor puternic modificate și a corpurilor de apă artificiale este de 42 de secții, în care au fost monitorizați parametri biologici, fizico-chimici, precum și substanțele prioritare. În urma acestor monitorizări pentru principalele corpuri de apă din județele analizate se pot trage următoarele concluzii:

- Corpurile de apă de suprafață delimitate pe râul Argeș și pe râul Vedea, pe baza rezultatelor monitorizării stării calitative a corpurilor de apă de suprafață din bazinul hidrografic, se poate concluziona că mai mult de jumătate din lungimea acestora este în stare ecologică bună, restul având o stare ecologică moderată.
- Toate corpurile de apă subterană (au fost identificate 11 corpuri de apă subterane) sunt considerate ca fiind într-o stare bună. Parametrii au fost evaluați din perspectiva stării cantitative și chimice

Evaluând parametrii de calitate ai apei de suprafață, pe baza datelor statistice disponibile pe site-ul Institutului Național de Statistică, rezumăm situația corpurilor de apă în următoarele figuri:

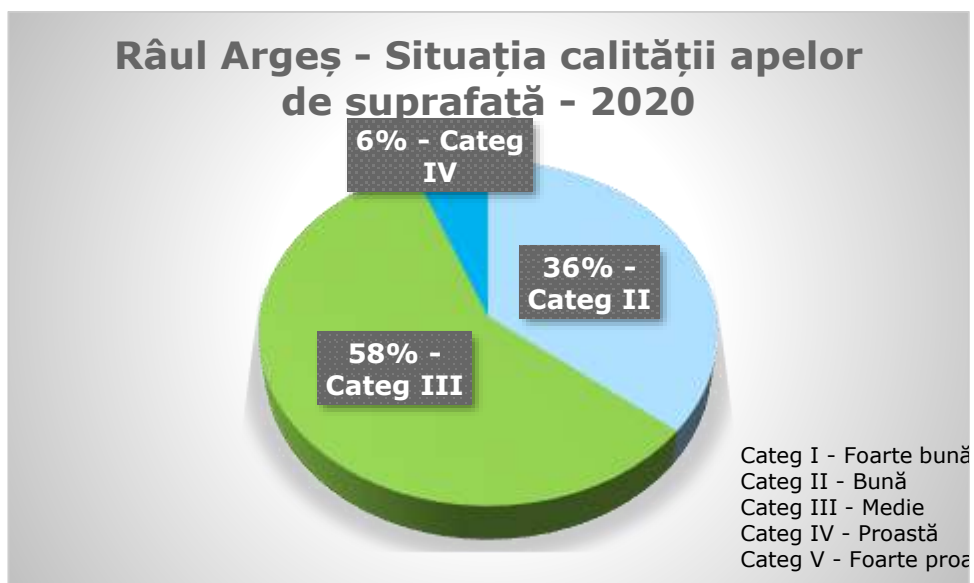

Figura 10 Situația calității apelor de suprafață din bazinele hidrografice – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

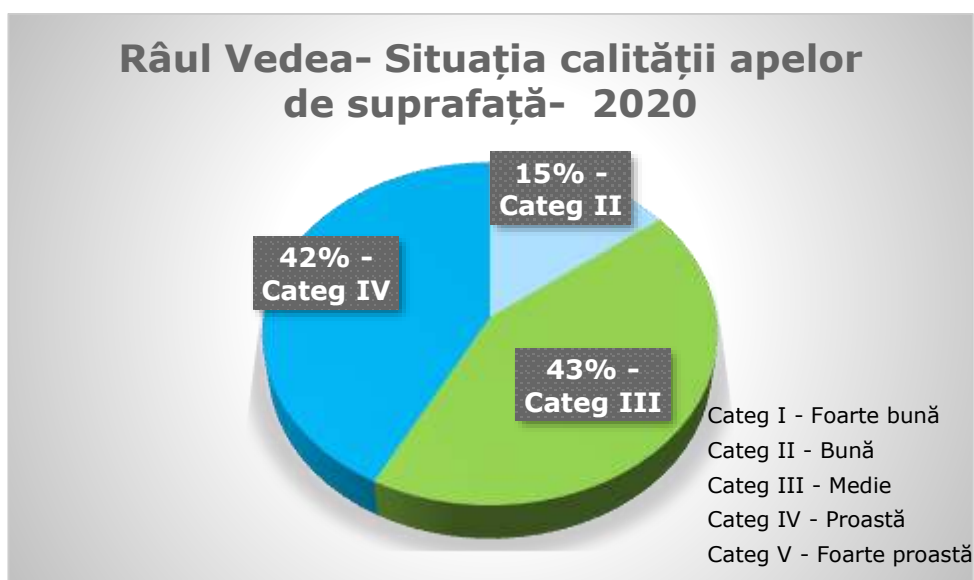

Figura 11 Situația calității apei de suprafață în bazinele hidrografice – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

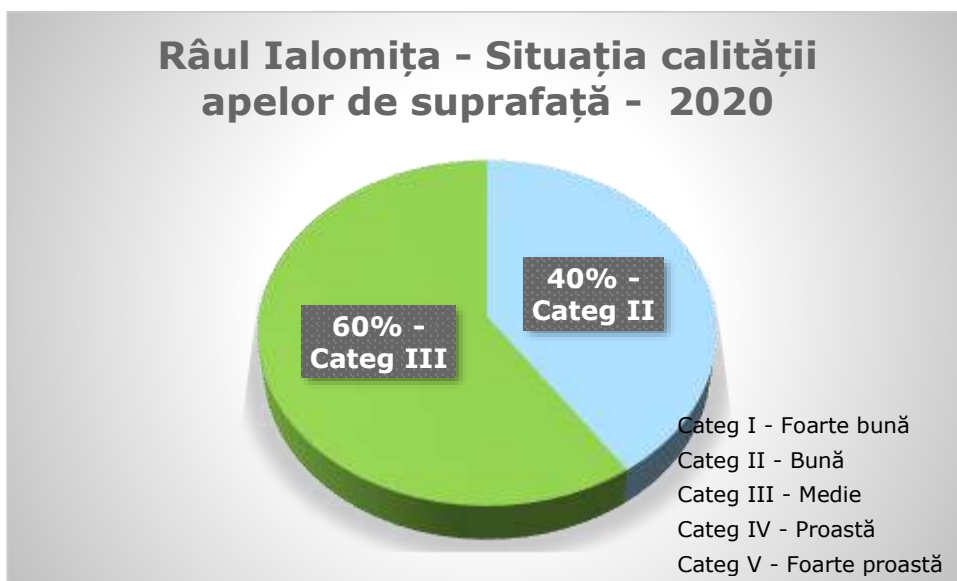

Figura 12 Situația calității apelor de suprafață din bazinele hidrografice – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

Pentru Regiunea SM, resursele de apă sunt utilizate pentru alimentarea cu apă a tuturor localităților, dar nu toate au un sistem de canalizare și stații de tratare a apelor uzate conforme. Evaluând informațiile Institutului Național de Statistică pentru anul 2020 am rezumat situația localităților urbane și rurale cu utilități curente de apă, în figura de mai jos:

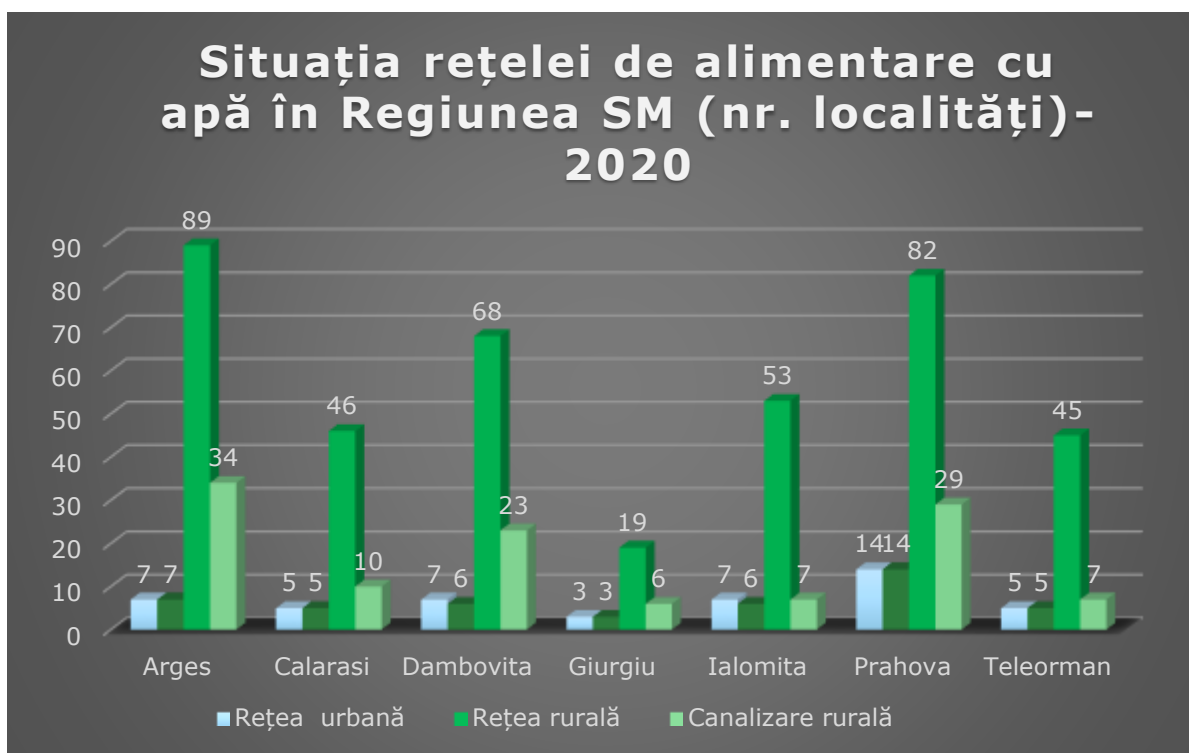

Figura 13 – Situația rețelei de alimentare cu apă și canalizare în Regiunea SM 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

Impactul apelor uzate epurate, deversate în râuri, asupra mediului este monitorizat continuu de Operatorii Regionali de Apă și administrațiile locale ale Apelor Române.

Tendențele viitoare în îmbunătățirea calității apei sunt:

- Satisfacerea necesarului de apă potabilă, necesară populației urbane și rurale prin continuarea lucrărilor la obiectivele în curs de implementare, pentru crearea de noi surse de apă, economisirea apei, reducerea pierderilor pentru utilizatori și rețelele de distribuție, utilizarea eficientă a apei.
- Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii sistemelor centralizate de alimentare cu apă și a sistemelor de canalizare în localitățile urbane.
- Extinderea serviciilor de alimentare cu apă în sistem centralizat în localitățile rurale.
- Îmbunătățirea calității apei prin stabilirea de noi tehnologii, extinderea și construirea de noi stații de epurare a apelor uzate urbane;
- Implementarea de sisteme de management al apelor pluviale în toate zonele urbane.

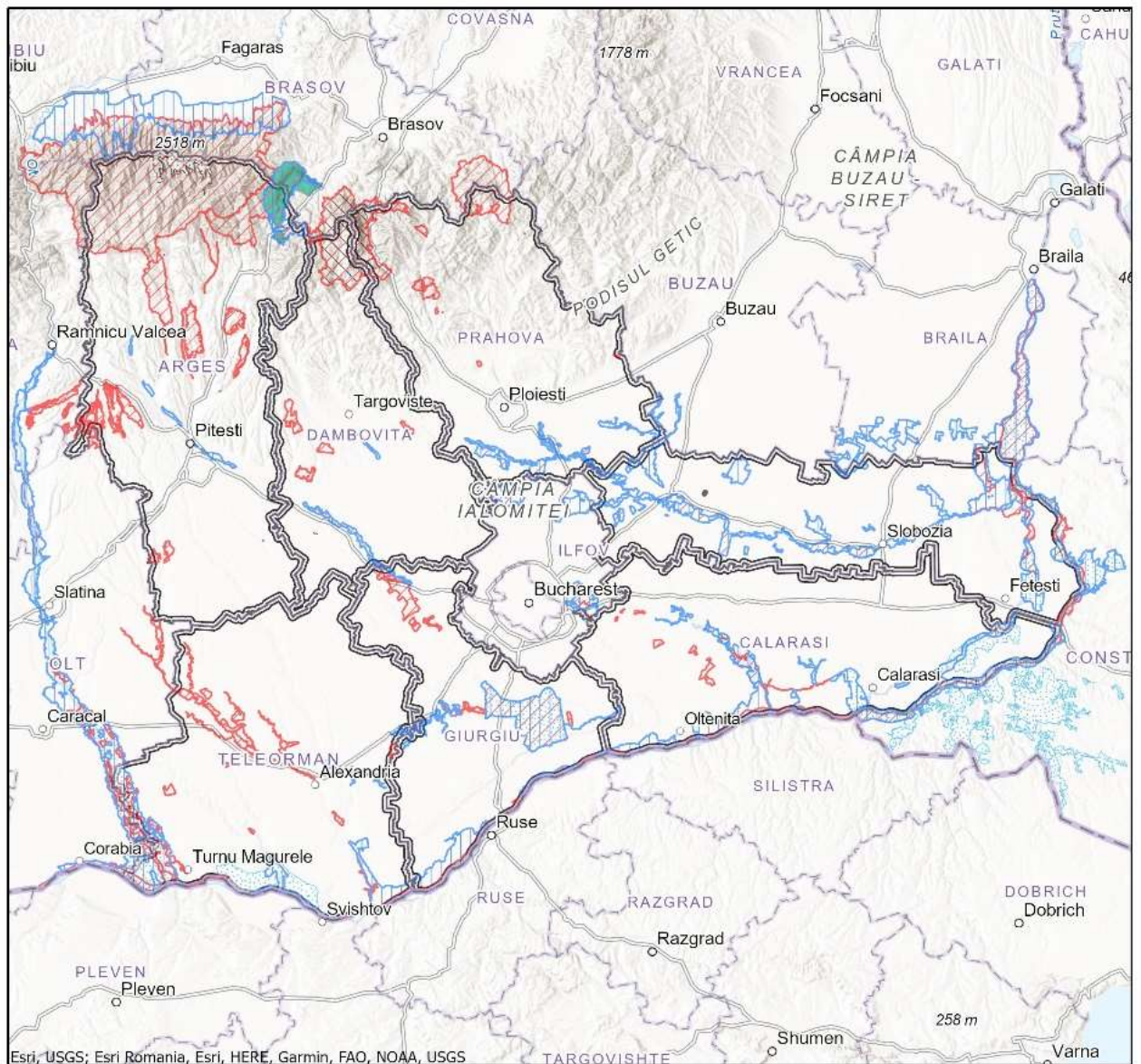
2.3.1.4 Biodiversitate și ecosisteme

Ariile naturale protejate, siturile Natura 2000 și siturile declarate monumente naturale din regiune cuprind o mare varietate de ecosisteme, plante și animale rare, forme de relief deosebite, puncte fosilifere și diverse situri geologice. În județele Dâmbovița, Teleorman și Ialomița, siturile de arii protejate nu depășesc 0,5% din suprafața acestora. Cele mai întinse situri au suprafețe de 2400-3500 ha, precum rezervația Iezerul din Călărași, care ocupă o suprafață de 2877 ha.

Multe arii naturale protejate și monumente ale naturii sunt de mare importanță fitogeografică. Astfel, ele sunt protejate în diferite rezervații: arin (Pădurea Sinaia), un amestec interesant de specii caracteristice silvostepă și păduri de fag din Pădurea Ciornuleasa (județul Călărași) etc. Alte rezervații au fost declarate pentru protecția unor plante sudice. De exemplu, în pădurea Comana (județul Giurgiu), din cele 1.201 specii de plante identificate, aproape 20% au origini sudice: submediteraneene (146 specii), pontice și pontico-mediteraneene (66 specii), balcanice și balcano-mediteraneene (23 de specii). Dintre siturile protejate geologic și geomorfologic, importantă este Rezervația Muntă Sării de la Slănic - Prahova.

În Regiunea SM există aproximativ 74 de arii naturale protejate declarate oficial:

- 3 Parcuri Nationale (Piatra Craiului, Bucegi, Comana)
- 32 SPA - Directiva Consiliului 2009/147/CE, privind protejarea păsărilor sălbatice
- 39 SCI - Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992, privind protejarea habitatelor naturale și a faunei și florei sălbatice

Legend

- County limit
- ROSCI
- ROSPA
- Natural Park
- National Park
- Natural Reservation
- Natural Monument
- Wetlands of international importance

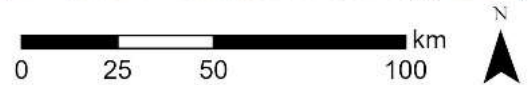

Figura 14: Harta ariilor protejate Regiunea Sud Muntenia (abordarea consultantului)

O parte din aceste arii naturale protejate au Planuri de management emise și aprobate la nivel central, altele au reglementări, iar o alta parte nu are reglementări specifice.

În România, conform celui de-al treilea raport național privind Conservarea Diversității Biologice emis în 2005, un număr destul de mare de specii exotice sunt înregistrate ca fiind invazive. Astfel, raportul menționează 112 specii de arbori exotici, dintre care doar 6 sunt considerate specii exotice invazive - *Acer negundo*, *Ailanthus altissima*, *Amorpha fruticosa*, *Cytisus scoparius*, *Fraxinus americana* și *Fraxinus pennsylvanica*.

Plantațiile de salcâm (*Robinia pseudacacia*) au fost grav afectate în ultimii 5 ani de două specii de lepidoptere miniere de salcâm originare din America de Nord, iar castanul ornamental este profund afectat peste tot în țară de larvele microlepidopterelor gracilariide *Cameraria ohridella*, nativă în zona fostei Iugoslavii.

La nivelul Regiunii SM (adică județele: județul Prahova) nu există date statistice referitoare la tipul și numărul de specii introduse (alotone), la evoluția acestora sau la zonele pe care le acoperă, deci este dificil de estimat impactul asupra biodiversității.

În cadrul procesului de reglementare, respectiv de aprobare a planurilor de dezvoltare a teritoriului, în cazul aprobării proiectelor de reîmpădurire pe terenuri degradate sau în cazul eliberării avizului de mediu pentru proiecte aferente spațiilor verzi, Autoritățile de Mediu impun condiții pentru prevenirea plantării speciilor invazive, așa cum este menționat în lista speciilor invazive ale Comunității Europene (<http://www.europe-aliens.org>), cerință transpusă prin Ordinul Ministerial nr. 979/2009 privind introducerea speciilor alohtone și intervenții asupra speciilor invazive.

Din păcate, acest control nu poate fi extins asupra proprietăților private, în special a celor situate în interiorul sau în apropierea cartierului aflat în interiorul ariilor naturale protejate, caz în care proprietarii de terenuri pot planta orice specie exotică pe care o doresc.

Specia de plante de origine nord-americană, ***Ambrosia artemisiifolia***, este raportată ca plantă invazivă în România din anul 1908, fiind prezentă în Regiunea SM, inclusiv în zonele municipiilor în care se dezvoltă preponderent pe terenurile aferente căilor ferate sau cele neîngrijite de public administrator de domeniu, dar în populații mici.

După 1990 multe terenuri agricole au fost abandonate, defrișările au avut loc în sectorul forestier, iar ambrosia s-a răspândit pe scară largă în flora spontană, invadând inclusiv culturile agricole.

Cunoașterea ecologică a pădurilor, măsurile de management sunt cele mai comune mijloace de dirijare a intervențiilor pentru evitarea degradării treptate a ecosistemelor forestiere prin recoltarea produselor forestiere, pentru menținerea capacității acestora și conservatoare de mediu. Pădurea este acum considerată o barieră biologică împotriva poluării, dar este adesea foarte grav afectată de poluare.

Proprietarii de păduri, indiferent de forma de proprietate, au obligația de a respecta regimul silvic conform prevederilor legale. Pădurile din apropierea zonelor rurale defavorizate sunt tăiate ilegal. Acest fapt este dat de statutul social al comunității respective.

Direcțiile forestiere promovează creșterea competitivității prin implementarea criteriilor europene pentru managementul durabil al pădurilor, care constau în:

- menținerea și îmbunătățirea corespunzătoare a resurselor forestiere, precum și a contribuției la circuitul global al carbonului;
- menținerea sănătății și vitalității ecosistemelor forestiere;
- creșterea potențialului productiv, respectiv menținerea și încurajarea funcțiilor productive ale pădurilor (lemn și produse nelemnoase);
- menținerea, conservarea și îmbunătățirea adecvată a biodiversității forestiere;
- menținerea și îmbunătățirea corespunzătoare a funcțiilor de protecție în managementul pădurilor (în special protecția solului, apei și localităților).

Mai mult, zonele verzi din interiorul orașelor din Regiunea SM prezintă o mare discrepanță, confirmată de datele statistice disponibile pentru anul 2020. În imaginile de mai jos vă prezentăm starea pentru fiecare județ.

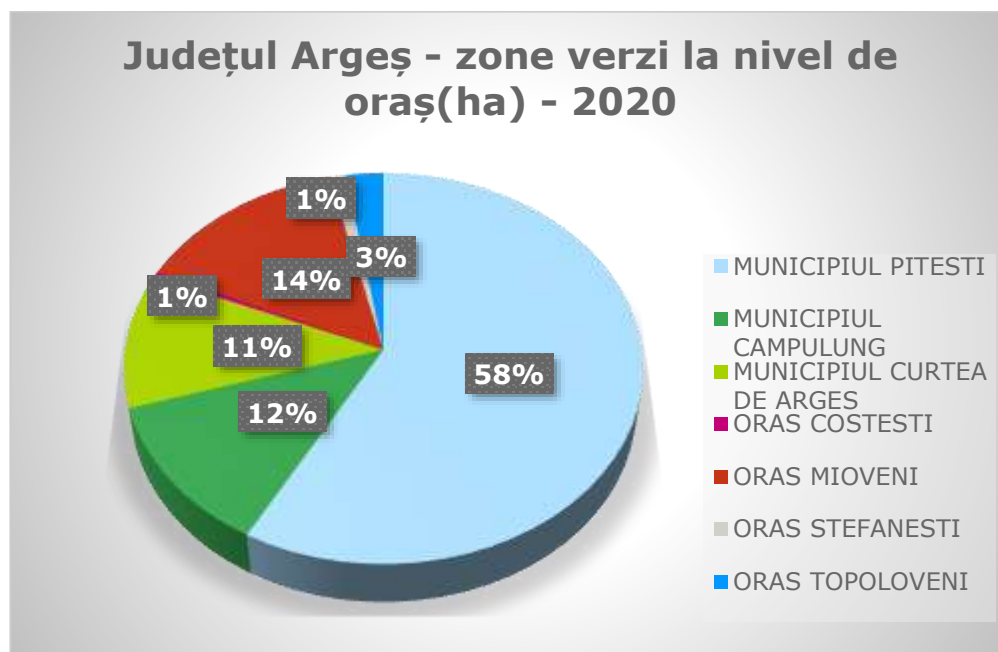

Figura 15 Suprafata verde disponibila in judet in Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

Județul Călărași - zone verzi la nivel de oraș (ha) - 2020

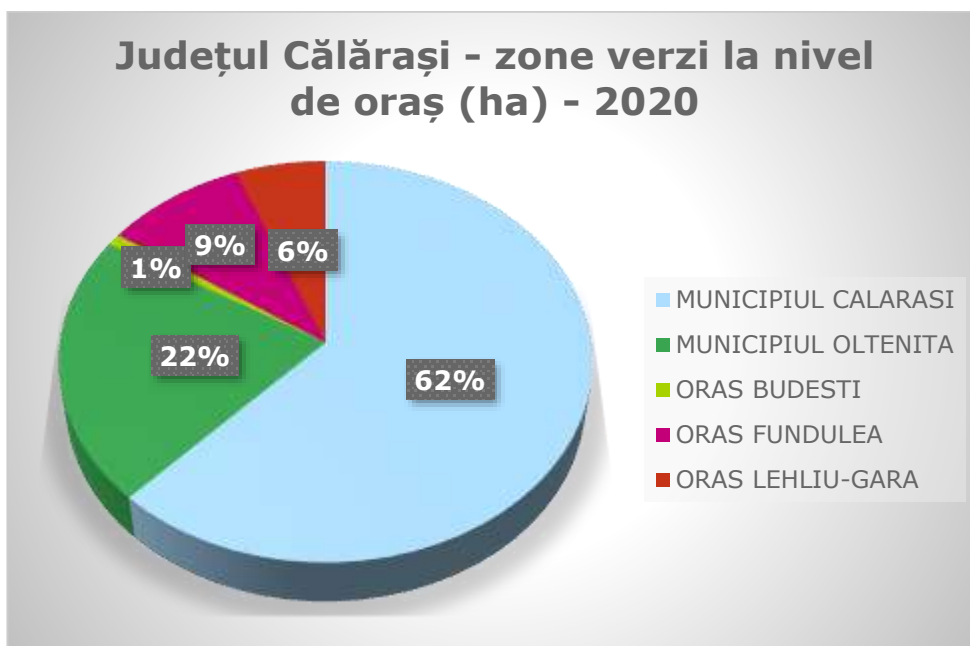

Figura 16 Suprafața verde disponibilă în județ în Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

Județul Dâmbovița - zone verzi la nivel de oraș (ha) - 2020

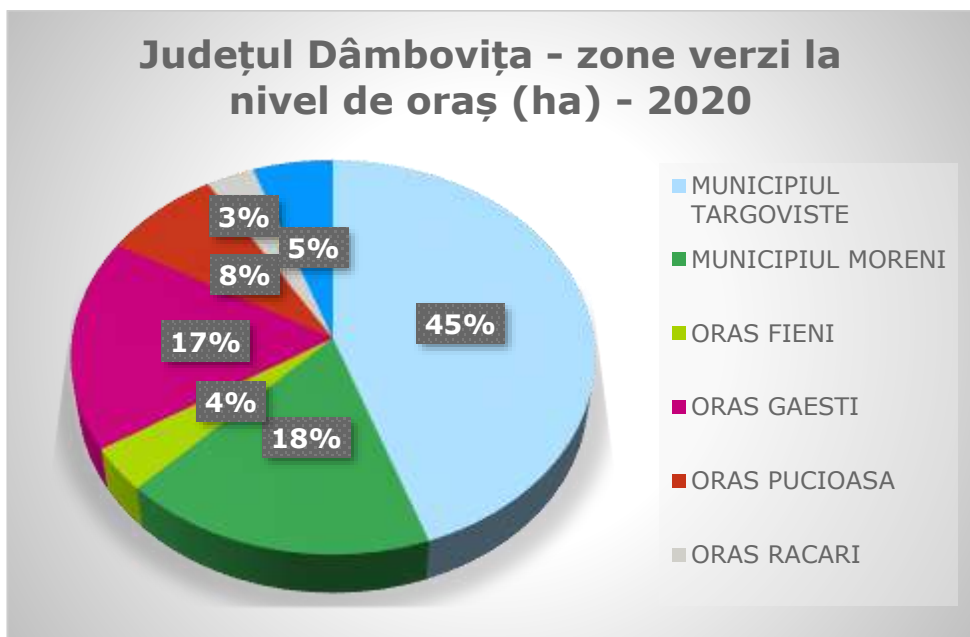

Figura 17 Suprafața verde disponibilă în județ în Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

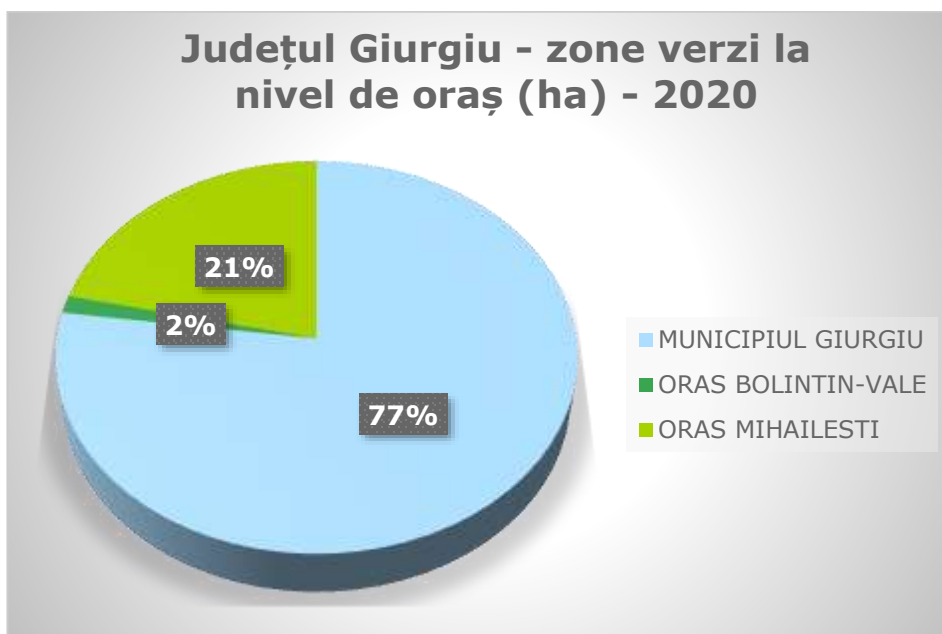

Figura 18 Suprafața verde disponibilă în județ în Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

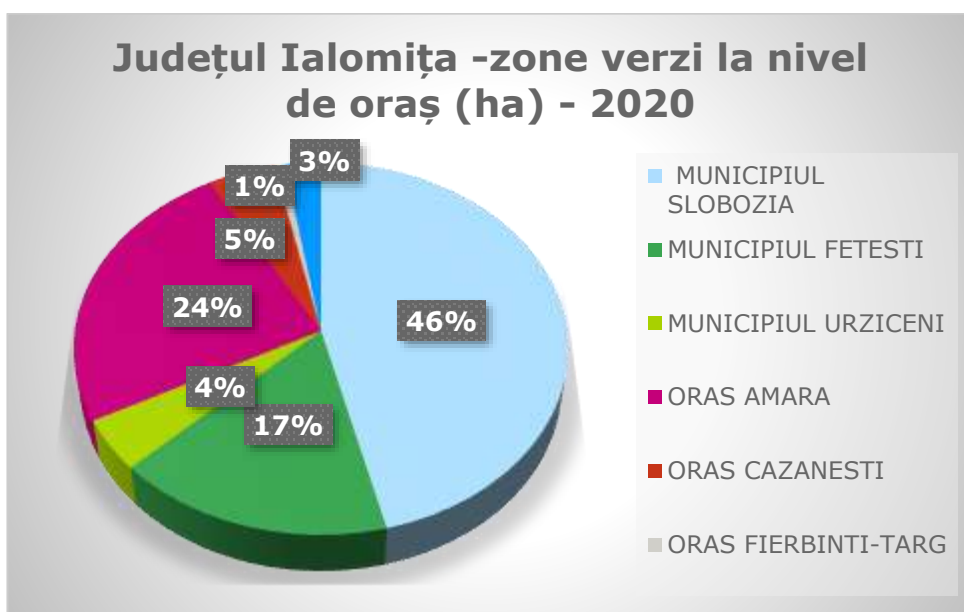

Figura 19 Suprafața verde disponibilă în județ în Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

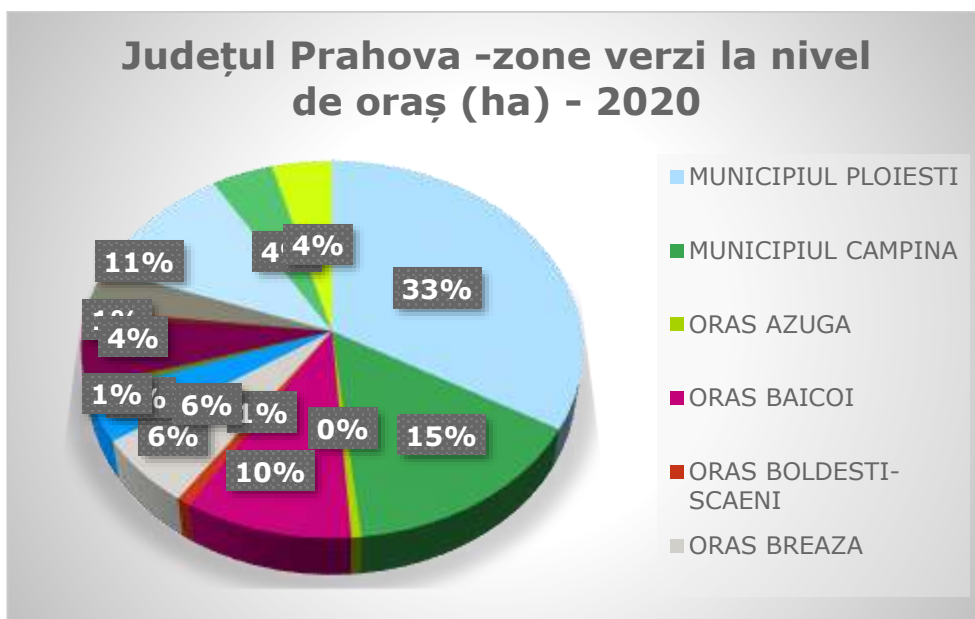

Figura 20 Suprafața verde disponibilă în județ în Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

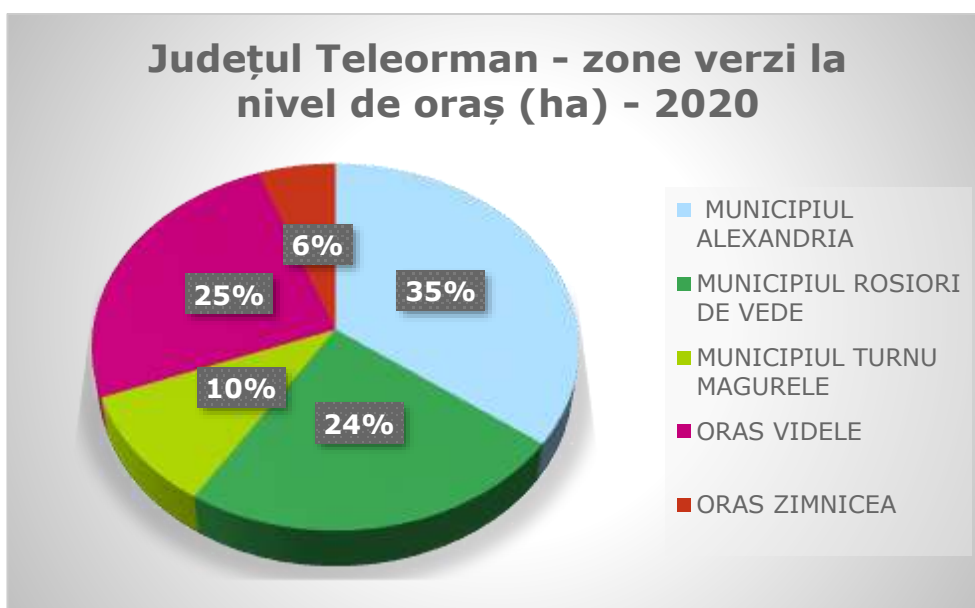

Figura 21 Suprafața verde disponibilă în județ în Regiunea SM – 2020 (sursa datelor: tempo online INS)

2.3.1.5 Adaptarea la schimbările climatice

Având în vedere climatul temperat-continental, regiunea Sud Muntenia beneficiază de toate tipurile de climă dezvoltate altitudinal, de la climatul de câmpie, până la cel de deal, podiș și munte.

Principalele caracteristici climatice sunt:

- Temperatura medie anuală a aerului, de aproximativ 11° C, cu diferențe între partea de nord a regiunii acoperite de munți și zona de sud a părții inundabile a câmpiei Dunării;
- Precipitațiile medii anuale sunt de aproximativ 600 mm, cu variații mari datorită diferențelor de altitudine a diferitelor părți ale regiunii.

În ciuda tuturor eforturilor globale, de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, temperatura medie globală va continua să crească în perioada următoare și sunt necesare măsuri cât mai urgente pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

Analiza Regiunii SM, privind adaptarea la climă, a fost realizată pe baza informațiilor disponibile declarate de agențiile de protecție a mediului pentru toate județele din regiune, precum și pe baza studiilor și strategiilor la nivel local și național.

Perturbarea factorilor de mediu, într-un mod drastic, are un efect direct asupra evoluției ființelor vii, inițial asupra capacității lor de adaptare și ulterior asupra capacității lor de adaptare a mecanismului de supraviețuire, care poate fi, în cazuri extreme, un factor de eliminare a anumite specii din rețelele trofice cu consecințe drastice asupra evoluției biodiversității la nivel local și cu impact la nivel general.

Pentru a preveni această scădere a biodiversității la nivel național ca parte integrată a biodiversității globale, trebuie luate în considerare amenințările, oportunitățile, recomandările și măsurile de adaptare în acest sens. Activități precum defrișarea și supraexploatarea pășunilor pot intensifica efectele schimbărilor climatice.

Alte efecte ale schimbărilor climatice sunt inundațiile rapide cu impact important în partea de nord a regiunii (bazinul râului Ialomița) și secetele severe în partea de sud a regiunii.

Următoarele tipuri de dezastre au fost studiate:

- Riscuri naturale precum: cele meteorologice (furtuni, inundații, secete, îngheț), incendii forestiere, avalanșe, alunecări de teren și cutremure.
- Riscuri tehnologice precum: poluare cauzată de accidente, defectarea utilităților publice.

Riscul reprezintă estimarea matematică a probabilității de pierdere a vieții omenești și deteriorare sănătății populației, daune materiale și de mediu, daune sociale și psihologice, pe o perioadă de referință, respectiv viitoare și în fiecare zonă, pentru un anumit tip de eveniment de risc. Riscul este definit ca produsul dintre probabilitatea de apariție a evenimentului și impactul acestuia.

Vulnerabilitatea reprezintă caracteristicile și circumstanțele unei comunități, sistemului sau bunului, care fac ca respectiva comunitate să fie susceptibilă la efectele nocive ale unui pericol.

Majoritatea incendiilor forestiere sunt declanșate de factorul uman, dar fără un climat favorabil arderii (temperaturi ridicate, din cauza unui deficit de apă semnificativ pe termen lung și a intensificărilor vântului), numărul incendiilor ar fi mult mai mic. Din acest motiv, condițiile meteorologice reprezintă cel mai important factor de influență a incendiilor forestiere, iar schimbările climatice contribuie la creșterea acestor condiții.

Majoritatea accidentelor tehnologice sunt cauzate de erori umane sau de funcționarea defectuoasă a instalațiilor. Potrivit Rapoartelor Anuale privind starea actuală a mediului, în ultimii 5 ani în județele Regiunii Sud Muntenia nu s-au înregistrat accidente cauzate de factori climatici, care să conducă la o poluare semnificativă a apei, solului sau aerului. Toate acestea au fost evaluate pe baza informațiilor disponibile la nivel de județ (vezi capitolul 3)

Observație cu privire la aceste date:

Datele și informațiile disponibile privind calitatea apei și resursele de apă au fost furnizate la nivelul bazinelor de apă și/sau la nivel național. Nu au fost furnizate date și informații detaliate la nivel de județ sau de oraș. Datele legate de secetă și de alunecările de teren au fost extrase din hărțile pentru România. Nu există date la nivel de județ.

În rapoartele anuale privind starea factorilor de mediu realizate de agențiile locale pentru protecția mediului, informațiile nu sunt prezentate în mod unitar pentru fiecare județ.

Procesul de inventariere a siturilor contaminate este în desfășurare. Nu există date foarte precise despre suprafețele de teren degradate sau neproductive.

2.3.2 Vizite pe teren

De menționat este faptul că, pe lângă analiza informațiilor și documentelor disponibile, echipa de experți a efectuat vizite la fața locului împreună cu autoritățile locale și reprezentanții ADR Sud Muntenia. Informațiile detaliate sunt prezentate în raportul privind vizitele la fața locului, anexat la acest raport (vezi Anexa, secțiunea 5.1) .

2.3.3 Politici și aspecte instituționale

Scopul analizei regionale este de a identifica principalele tipuri de proiecte de infrastructură verde și albastră care ar putea fi cofinanțate din fonduri UE, *în special în cadrul Programului Operațional Regional SM 2021-2027, obiectiv specific b(vii) Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare.*

În identificarea proiectelor relevante de infrastructură verde și albastră, autoritățile publice se confruntă cu **dificultăți în găsirea unei abordări corecte și echilibrate în ceea ce privește:**

- presiunea socială legată de angajamentele administrațiilor publice față de cetățeni, pentru acțiuni cu rezultate imediate, a determinat uneori o concentrare mai mare a acestora pe rezolvarea priorităților punctuale, cu o perspectivă redusă pe termen lung, necesară pentru o dezvoltare urbană durabilă (de exemplu, în Călărași, extinderea zonei rezidențiale asigură accesul la utilități publice, calitatea și siguranța serviciilor, inclusiv la noi zone publice de recreere, în timp ce pentru crearea de beneficii extinse de mediu și oportunități pentru turism și dezvoltare economică, ar trebui incluse elemente suplimentare de infrastructură verde - albastră în următoarele investiții publice pentru a asigura, de asemenea, conectivitate verde cu orașul vechi, însoțită și de amenajare de spațiu verde de către investitorii privați, care în prezent nu au o astfel de obligație legată de noile dezvoltări).
- provocarea deficitului de finanțare, care conduce la atragerea și alocarea fondurilor UE către cele mai stringente investiții
- provocările de mediu
- abordarea actuală centrată pe nevoile locale, mai degrabă decât pe o perspectivă regională bazată pe cooperare
- schimbarea mentalității, de la abordări pe termen scurt către o gândire pe termen lung, care să aibă în vedere dezvoltarea durabilă a localităților și a comunităților aferente.

Astfel, înțelegerea contextului politicilor relevante și a aspectelor instituționale care definesc cadrul de lucru pentru finanțarea și implementarea proiectelor IVA va sprijini autoritățile publice în abordarea provocărilor de mai sus cu ajutorul proiectelor IVA, ca o soluție comună și eficientă.

În acest scop, a fost realizată o analiză de sus în jos, bazată pe politicile și documentele strategice europene și naționale relevante, precum și pe legislația aferentă, completată cu analiză la fața locului. Scopul îl reprezintă alinierea conceptelor generale, politicilor, reglementărilor și perspectivei de planificare integrată cu nevoile locale, provocările, așteptările și capacitatea de operaționalizare, pentru a identifica domeniile de optimizare.

Datele colectate asigură informațiile necesare pentru evaluarea politicilor și strategiilor relevante, precum și a capacității instituționale, pentru a permite beneficiarilor să identifice proiectele relevante IVA și să acceseze cu succes surse de finanțare a acestora.

2.3.4 Părțile interesate și incluziunea socială, economică și de gen

Contextul și provocările de mediu cu care se confruntă în prezent județele incluse în proiect sunt corelate cu provocările economice, sociale și de gen existente în zona proiectului. Acestea includ sănătatea publică afectată de starea precară a calității aerului și lipsa spațiului pentru activități recreative, incidența crescută a violenței domestice din cauza restricțiilor epidemiologice¹ cauzate de Covid-19, conectivitate limitată a oamenilor cu natura, vulnerabilitatea economică a sectorului

¹ https://www.rri.ro/en_gb/covid_19_and_gender_violence-2629972

agricol la dezastre naturale precum seceta și inundațiile, vulnerabilitatea și riscurile de inundații în zone rezidențiale specifice din orașe precum Călărași, Slobozia și în alte locații.

Pe baza vizitelor în teren efectuate în perioada 20-22 septembrie 2021, se poate concluziona că intervențiile de tipul infrastructurii verzi-albastre sunt foarte importante pentru a răspunde provocărilor de mediu identificate, și vor avea un impact pozitiv semnificativ economic, social și de gen.

De exemplu, identificarea soluțiilor pentru a răspunde unor provocări de mediu precum inundațiile va aduce beneficii întregii populații din zonele afectate, prin urmare va avea un impact pozitiv asupra persoanelor sărace și vulnerabile, în special asupra vârstnicilor săraci, familiilor în care există o singură persoană aducătoare de venit, familiilor cu persoane cu dizabilități. Deoarece persoanele sărace sunt mai vulnerabile din cauza constrângerilor economice, inundațiile acționează de obicei ca un amplificator al sărăciei, iar sărăcia crește vulnerabilitatea lor în fața inundațiilor.

Dintr-o perspectivă socială și de gen, reabilitarea și crearea infrastructurii verde-albastră în mod specific în locații precum Comana sau altele din apropierea centrelor urbane mari, vor aduce beneficii pentru populația locală și pentru locuitorii orașelor, care își pot aduce familiile să se conecteze cu natura. Zonele verzi-albastre au o importanță deosebită pentru familiile urbane în vremurile pandemiei Covid, aceasta fiind una dintre puținele alternative de evadare din apartamentele urbane, prevenind astfel stresul psiho-emoțional, factor care contribuie la violența în familie,² care a crescut exponențial la nivel mondial, inclusiv în România.

Din perspectivă economică, îmbunătățirea managementului inundațiilor și secetei, ce poate fi implementat în cadrul proiectelor finanțate prin intermediul POR, ar reduce pierderile economice din agricultură, unul dintre sectoarele cele mai afectate, precum și pierderile la nivel de gospodărie și pierderile la nivel de comunitate.

În toate locațiile unui astfel de proiect, infrastructura verde-albastră va avea un impact social și economic pozitiv, deoarece va răspunde provocărilor stringente de mediu și sociale, va crea spațiu pentru recreere, va conecta oamenii cu natura, va stimula activitățile economice din zonă, va aduce beneficii micilor antreprenori care oferă servicii legate de recreere, comerțul cu alimente și divertisment.

Implicarea părților interesate

Există un context/cadru clar la nivel regional care permite implicarea părților interesate cheie în conformitate cu prevederile legii, precum și ghiduri suplimentare pregătite de ADR SM pentru consiliile județene și municipalități. Cele mai multe proiecte identificate până acum sunt la nivel

² <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub/qa-detail/coronavirus-disease-covid-19-violence-against-women>

local. Cu toate acestea, impactul pozitiv al infrastructurii verzi-albastre ar fi cu mult amplificat în situația identificării/luării în considerare a unor propuneri de proiecte regionale comune, creând totodată unu efect de rețea, în vederea unei cooperări consolidate între orașe/județe. În plus, reprezentarea multidisciplinară trebuie consolidată, păstrând un mediu favorabil pentru părțile interesate să se angajeze și să sprijine proiectul. Din perspectiva de gen, componența de gen a părților interesate este una reprezentativă.

2.3.5 Aspecte economice și financiare

Obiectivul proiectului este acela de a furniza sprijin și asistență Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia, inclusiv prin intermediul unei analize financiare asupra bugetelor municipale, cu scopul de a stabili capacitatea municipalităților de a implementa proiecte de infrastructură verde - albastră care ar putea fi cofinanțate din fonduri UE, în special în cadrul Programul Operațional Regional SM 2021-2027.

Municipiile care fac obiectul analizei financiare sunt Pitești, Călărași, Târgoviște, Giurgiu, Slobozia, Ploiești și Alexandria (capitala fiecărui județ ce face parte din regiunea SM).

Această activitate a proiectului se desfășoară prin elaborarea unui model financiar pentru fiecare municipalitate și a unei analize care va oferi o viziune amplă, dar concisă, asupra execuțiilor bugetare ale municipalităților, din perspectiva asigurării unei dezvoltări durabile a municipalităților și a resurselor financiare pentru (co)finanțarea proiectelor.

Pentru această analiză, a fost pregătit un model financiar în Excel cu mai multe foi având următoarea structură:

- „Prezentare generală a modelului” care conține o schiță a modelului financiar și a tabelelor de calcul;
- „Panou de control” care conține principalele ipoteze legate de împrumuturi;
- „Scenariul macroeconomic” care conține scenariul macroeconomic bazat pe prognoza Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2025 emisă în august 2021 privind inflația, cursul euro și rata de creștere a PIB.
- „Execuție bugetară” care conține execuțiile bugetare istorice prezentate pentru ultimii 3 ani, respectiv 2018-2020;
- „Prognoza bugetară” conținând ipoteze dinamice legate de principalele venituri și cheltuieli bugetare;
- „Proiecție bugetară” care prezintă prognoza pentru principalele elemente bugetare, și anume veniturile și cheltuielile;
- „Plan de investiții” care prezintă prognoza investițiilor pe categorii;
- „Împrumuturi” care prezintă prognoza împrumuturilor municipalității, inclusiv rambursările de principal, comisioanele și dobânzile;

- „Fluxul de numerar” care prezintă evoluția fluxului de numerar generat de operațiunile autorității locale;
- „Îndatorare” prezentând evoluția nivelului de îndatorare al municipiului.
- Fișa „Raportare” cuprinzând situațiile financiare și principalele rapoarte ale municipalității;

Structura modelului financiar elaborat pentru fiecare municipalitate este prezentată în Figura 22 de mai jos:

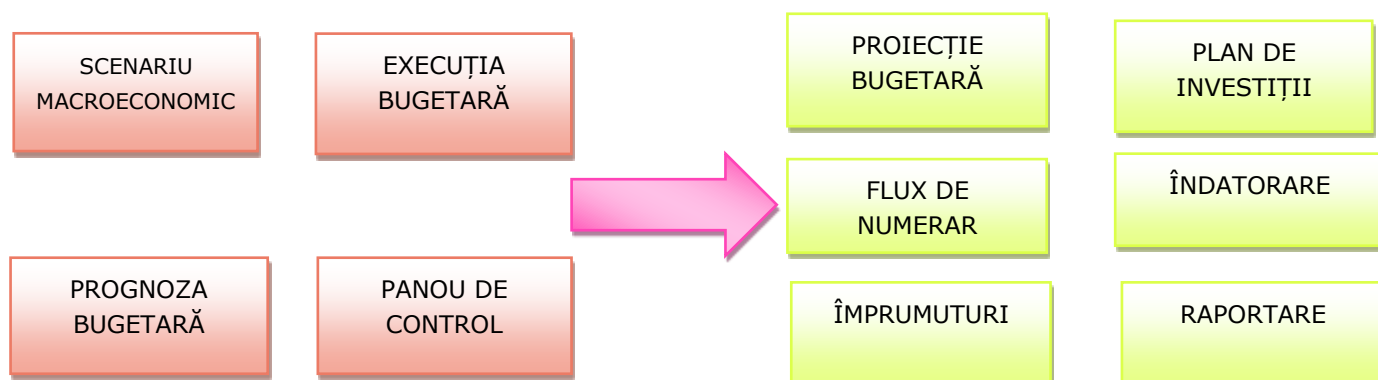

Figura 22: Structura modelului financiar

Datele privind execuția bugetului financiar (venituri și cheltuieli), bilanțul contabil și datoriile existente au fost culese de pe site-urile primăriilor pentru perioada 2018-2020, pentru toate municipiile ce urmează a fi analizate, respectiv Pitești, Călărași, Târgoviște, Giurgiu, Slobozia, Ploiești și Alexandria. Acolo unde informațiile nu erau disponibile în mod public, datele necesare au fost colectate direct de la municipalitate.

Modelul prezintă sinteza financiară a veniturilor și cheltuielilor, respectiv principalii indicatori financiari cu privire la datorii și excedentul curent. Modelul financiar este disponibil atât în limba engleză, cât și în română. Analiza efectuată pentru municipiul Târgoviște este inclusă ca exemplu în Anexa 5.2.

Așa cum s-a agreat cu ADR SM, informațiile și rezultatele finale vor fi incluse în *Raportul Final – Analiza regională asupra infrastructurii verzi-albastre*. Această abordare a fost hotărâtă cu scopul corelării analizei efectuate în cadrul PISSA cu rezultatele unui alt proiect de Asistență Tehnică pentru ADR SM, privind înființarea unui fond pentru ca municipalitățile să dezvolte și să finanțeze proiecte.

2.3.6 Revizuirea ghidului CE și a altor politici (locale)

În evaluarea politicilor și strategiilor relevante, precum și a capacității instituționale necesare pentru a permite beneficiarilor să identifice proiecte relevante IVA și să solicite fonduri cu succes, următorii 3 pași sunt importanți:

1. Înțelegerea conceptului de IVA, aliniat cu ghidul CE, politicile aferente și comunitățile științifice, precum și cu promotorii de bune practici precum BERD și companiile de consultanță precum Ramboll, respectiv înțelegerea modului în care acest concept răspunde nevoilor și contextului beneficiarilor.
2. Definirea criteriilor de eligibilitate pentru finanțarea proiectelor IVA din POR SM 2021-2027 și a surselor de finanțare complementare, precum și abordarea planificării regionale integrate.
3. Evaluarea cadrului instituțional și a capacității instituționale: juridică și administrativă, tehnică și de finanțare.

1. **Primul aspect important - ce reprezintă conceptul de IVA?**

În acest sens, **ghidul CE cu privire la un cadru strategic pentru susținerea în continuare a implementării infrastructurii verzi și albastre la nivelul UE** contribuie la stabilirea unui cadru strategic care să sprijine proiectele de infrastructură verde și albastră la nivelul UE pentru a maximiza beneficiile oferite.

Comisia Europeană a adoptat o strategie UE privind infrastructura verde în 2013, pentru a spori beneficiile economice prin atragerea de investiții mai mari în capitalul natural al Europei. Conform strategiei UE, *infrastructura verde (IV) reprezintă o rețea planificată strategic de zone naturale și seminaturale cu diverse caracteristici de mediu, concepute și gestionate pentru a furniza o gamă largă de servicii ecosistemice. Aceasta încorporează ecosisteme terestre și acvatice bogate în biodiversitate pe uscat și pe mare; de aici rezultă conceptul de infrastructura verde și albastră (IAV sau IVA)*. Pe uscat, IVA este prezentă atât în mediul rural, cât și în cel urban. Pe lângă faptul că oferă un instrument cheie pentru a opri și inversa pierderea biodiversității, infrastructura verde - albastră oferă o multitudine de beneficii în mod simultan și este eficientă din punct de vedere al costurilor. Asigurarea acestor beneficii este maximizată atunci când rețeaua de spații verzi și albastre este planificată la nivel strategic.

Infrastructura verde - albastră ar trebui să fie considerată, de asemenea, drept un concept de legătură cu rolul de a facilita comunicarea și înțelegerea între discipline, pentru a coordona grupurile de părți interesate și pentru a construi un consens în jurul unor probleme și politici specifice, cu scopul de a servi o varietate de obiective în societate. În acest scop, IVA ar trebui dezvoltată cu implicarea activă a tuturor părților interesate.

Pentru a încuraja extinderea investițiilor în proiecte IVA la nivelul UE, ghidul CE stabilește criteriile de identificare a acestor proiecte, oferă exemple de astfel de proiecte și prezintă beneficiile rezultate, oferind în același timp informații despre sursele relevante de finanțare existente la nivelul UE.

Acest document constituie un instrument important în evaluarea proiectelor deoarece furnizează definiția, criteriile și exemple de infrastructură verde - albastră la nivelul UE. În plus, el conține referințe la instrumente științifice și tehnice pentru a sprijini pregătirea proiectelor.

În plus față de aspectele conceptului IVA - o rețea planificată strategic, zone naturale și semi-naturale bogate în biodiversitate, cu diverse caracteristici de mediu, care sunt proiectate și gestionate pentru a furniza o gamă largă de servicii ecosistemice - IVA ar trebui să îndeplinească următoarele criterii cumulative:

- Conservarea și/sau îmbunătățirea serviciilor ecosistemice multiple la o scară semnificativă
- Contribuția la atingerea obiectivelor din Directiva Natura
- O abordare strategică.

Instrumentele furnizate în ghid (de exemplu, cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor lor (CEES), ghiduri metodologice geospațiale, date și instrumente) au fost utilizate și ar trebui utilizate în continuare pentru identificarea tipurilor de proiecte care ar putea fi cofinanțate din fonduri UE, în special în cadrul **Programului Operațional Regional SM 2021-2027**.

Ghidul CE reprezintă, de asemenea, o bună sursă de informare pentru proiectele regionale IVA situate în bazinul Dunării. Astfel, planificarea regională ar putea contribui la rezultatele proiectului DANUBEPARKS ca sursă de inspirație pentru o abordare regională la nivelul regiunii SM.

Ghidul face, de asemenea, o prezentare generală a propunerilor Comisiei Europene pentru Cadrul Financiar Multianual al UE 2021-2027, oferind noi oportunități de sprijinire a IV:

- Noul Program LIFE, care include noi „proiecte strategice privind natura”, vizează consolidarea integrării naturii și biodiversității în alte politici printr-o abordare mai coordonată și mai strategică. Acest lucru ar trebui să ofere oportunități majore pentru sprijinirea proiectelor de infrastructură verde la nivelul UE. „Proiecte strategice integrate” pentru alte politici, cum ar fi apa, vor oferi, de asemenea, oportunități suplimentare de finanțare;
- Politica de Coeziune, inclusiv propunerea de Regulament privind obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg), vizează încurajarea cooperării transfrontaliere, transnaționale, maritime și interregionale;
- Noua Politică Agricolă Comună (PAC) a UE pune un accent mai mare pe mediu și climă, precum și rolul acordat statelor membre de a elabora planuri strategice în cadrul PAC, ceea ce va reprezenta o oportunitate de a încuraja proiecte de infrastructură verde - albastră la nivelul UE;
- Noul Fond European Maritim și pentru Pescuit are relevanță în ceea ce privește infrastructura costieră și marină verde - albastră;
- Noul Program-Cadru pentru Cercetare și Inovare, Orizont Europa investeste în îmbunătățirea cunoștințelor și demonstrarea de soluții pentru conservarea și restabilirea biodiversității și a ecosistemelor. În scopul de a contribui la stabilirea unui cadru strategic

pentru infrastructura verde - albastră la nivelul UE, serviciile Comisiei intenționează să revizuiască și să actualizeze aceste ghiduri în decurs de trei ani, în lumina experienței dobândite și a noului Cadru financiar multianual al UE 2021-2027.

Pe baza Ghidului CE, a Programului BERD pentru Orașe Verzi, și a experienței și expertizei firmei de consultanță Ramboll, **o listă preliminară cu tipologii principale de IVA, potrivite provocărilor identificate și contextului beneficiarilor, a fost elaborată și transmisă ADR și autorităților locale, inclusiv pe parcursul vizitelor pe teren. Lista finală va fi completată ulterior și va fi inclusă în Analiza regională asupra infrastructurii verzi-albastre.**

2. Al doilea aspect cheie constă în definirea **criteriilor de eligibilitate pentru finanțarea proiectelor IVA** din POR SM 2021-2027 și a surselor de finanțare complementare, împreună cu abordarea integrată de planificare regională.

POR SM 2021-2027 asigură implementarea unei viziuni strategice pentru o dezvoltare durabilă a regiunii, în corelare cu direcțiile, acțiunile și prioritățile enunțate în documentele de programare strategică: Planul de dezvoltare regională SM 2021-2027; Strategia de specializare inteligentă pentru SM (RIS3) 2021-2027; Strategia Teritorială Integrată SM 2021-2027.

Investițiile preconizate vor avea în vedere obiectivele strategice ce corespund **Politicii de coeziune a UE 2021-2027 - 5 obiective (OP)** ce susțin dezvoltarea în perioada 2021-2027:

OP1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă

OP2. O Europă mai verde, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

OP3. O Europă mai conectată prin îmbunătățirea mobilității

OP4. O Europă mai socială și mai incluzivă

OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii.

Din cele 6 obiective strategice (OS) ale ADR SM, OS 2 are în vedere *Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane.*

Astfel, OS SM 2 se încadrează în OP2 al UE - *O Europă mai verde, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, care vizează o Europă mai ecologică, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor; Obiectivul Strategic (OS) b(vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare, conform documentelor strategice cheie la nivel regional, contribuie în același timp la continuarea și creșterea viziunii strategice a POR 2014 – 2020.*

Pentru a defini mai bine contextul privind eligibilitatea la finanțare a proiectelor IVA în cadrul POR SM 2021-2027, **contextul programului de finanțare POR SM** este prezentat mai jos.

Pachetul legislativ privind Politica de Coeziune 2021-2027 publicat la 30 iunie 2021 cuprinde:

- *Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă*
- *Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului Social European Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013*
- *Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune*
- *Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind prevederile specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) susținut de Fondul European de Dezvoltare Regională și de instrumente de finanțare externă*
- *Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție echitabilă și Fondul european pentru activități maritime, pentru pescuit și pentru acvacultură și normele financiare privind acestea precum și pentru Fondul pentru azil, migrație și integrare, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și politica de vize.*

Principalele fonduri și priorități

- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) va sprijini investițiile în toate cele 5 obiective politice, dar 1 și 2 sunt principalele priorități
- Prioritatea principală a Fondului Social European+ (FSE+) este obiectivul politic 4
- Fondul de coeziune (FC) sprijină obiectivele politice 2 și 3
- Fondul pentru tranziție justă (FTJ) oferă sprijin în cadrul unor obiective specifice dedicate (*art. 8 din regulamentul FTJ*)
- Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) sprijină obiectivele 2 și 5.
- Există și programele Interreg de cooperare teritorială care au la dispoziție 2 obiective politice suplimentare (*art. 14, regulamentul Interreg*): „O mai bună guvernare de cooperare” și „O Europă mai sigură și mai securizată”.

Arhitectura Programelor Operaționale din cadrul Politicii de Coeziune și a Politicii Comune pentru Agricultură și Pescuit pentru perioada 2021-2027 pentru România este redată în tabelul de mai jos – bugetul este estimat, având în vedere că programele nu sunt încă aprobate de către CE.

Tabelul 2: Arhitectura Programelor Operaționale din Politica de Coeziune și Politica Agricolă/Pescuit Comună pentru 2021-2027

Program operațional (PO)	Obiectivul politicii	Buget (euro) Estimat	Fond	Autoritatea de management
PO Creștere inteligentă, digitalizare și instrumente financiare (POCIDIF)	OP 1	1.615	FEDR	MIPE
PO Sănătate (POS)	OP 1, OP 4	2,8	FEDR, FSE+	MIPE
PO Educație și ocupare (POEO)	OP 4	3.297	FSE+	MIPE
PO Incluziune și demnitate socială (POIDS)	OP 4, OP 5	2,9	FEDR, FSE+	MIPE
PO Dezvoltare Durabilă (PODD)	OP 2	3,9	FEDR, FC	MIPE
PO Transport (POT)	OP 3	4.898	FEDR, FC	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
Programul Operațional Regional (POR)	OP 1, OP 2, OP 3, OP 4, OP 5	9	FEDR	Agențiile pentru Dezvoltare Regională (ADR)
Programul de acvacultură și pescuit (PAP)	OP 2, OP 5	0,162	FEPAM	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
PO pentru o Tranziție Justă (POTJ)	OS FTJ	1.766	FTJ	MIPE
PO Asistență Tehnică (POAT)	-	0,682	FEDR, FSE+	

Programul Operațional Regional care se află sub coordonarea ADR SM are 6 domenii prioritare de investiții, după cum se arată mai jos, la care se adaugă asistență tehnică.

Tabelul 3: Domenii prioritare de investiții ale POR SM 2021-2027

Domeniul prioritar de investiții	OP vizat
IP1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	OP1
IP 2 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	OP2
IP 3 - O regiune cu mobilitate urbană durabilă	OP2
IP 4 - O regiune mai accesibilă	OP3
IP 5 - O regiune educată	OP4
IP6 - O regiune atractivă	OP5
IP 7 – Asistență Tehnică – Asigurarea funcționării sistemului de management POR	

Proiectele de infrastructură verde - albastră care abordează OP 2, în special b (vii) Îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane și reducerea tuturor formelor de poluare, ar putea fi cofinanțate din **POR**, în cadrul IP 2 - „O regiune cu orașe prietenoase cu mediul”.

Atunci când își planifică investițiile din fondurile UE, Beneficiarii ar trebui să analizeze și **Programul Operațional pentru Dezvoltare Durabilă (PODD)**. Prevederile acestuia sunt relevante și în analiza proiectelor de IVA având în vedere că, în ceea ce privește biodiversitatea și infrastructura verde, PODD va finanța, de exemplu, conservarea biodiversității în zonele Natura 2000.

De asemenea, măsurile directe privind gestionarea inundațiilor și secetei sunt vizate de PODD, iar politicile și planurile aferente ar trebui luate în considerare pentru **potențiale sinergii și parteneriate**, după cum se arată mai jos în rezumatul PODD.

Tabelul 4: Rezumat PODD

PODD Zona de investiții prioritara	Ațiuni eligibile	Beneficiari eligibili	OP vizat
AP1. Eficiență energetică, sisteme și rețele energetice inteligente	Optimizarea eficienței energetice pentru întreprinderile private Sisteme și rețele inteligente de energie și de stocare	întreprinderi cu consum +1.000 tep/an operatorii de distribuție	PO2
AP2. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția către o economie circulară	Investiții în sectorul apei și apelor uzate în scopul respectării directivelor de mediu Gestionarea eficientă a deșeurilor pentru o tranziție accelerată la economia circulară (colectare selectivă)	ADI prin Operatori Regionali, ANRSC AID-uri prin Consiliile Județene/Municipii, Autorități Publice Centrale și Locale	PO2
AP3. Protecția mediului prin conservarea biodiversității, calitatea aerului și refacerea siturilor contaminate	Conservarea biodiversității pentru a se conforma directivei de mediu Optimizarea monitorizării calității aerului	Autorități și agenții centrale de mediu / ROWATERS / institute de cercetare și dezvoltare / universități / ONG-uri / administratorii ariilor protejate / ROMSILVA / autorități publice centrale și locale și entități aferente Ministerul Mediului	OP2

	Investigație preliminară și detaliată asupra siturilor contaminate și evaluarea riscurilor	Ministerul Mediului, Autoritățile Publice Centrale și Locale și entitățile relevante aferente	
AP4. Avansarea adaptării, prevenirii și gestionării riscurilor la schimbările climatice	Managementul inundațiilor și secetei	MMAP, ANAR, ANM, ROMSILVA, ANIF, ONG-uri, Administrații Publice Locale și parteneriate.	OP2
	Prevenirea eroziunii costiere	Min. Mediului, Agenția Națională de Meteorologie, Agenția Națională de Recuperare a Terenurilor și structuri similare / MAI / Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și structuri similare, STS	
	Managementul riscului		

În același timp, propuneri suplimentare ale Comisiei Europene asupra Cadrului financiar 2021-2027, ce asigură **noi oportunități pentru susținerea infrastructurii verzi**, sunt prezentate în *Strategiile CE privind un cadru strategic pentru sprijinirea în continuare a implementării infrastructurii verzi și albastre la nivelul UE.*

Întrucât POR este finanțat din FEDR, se aplică prevederile următoarelor Regulemente UE:

- **Regulamentul (UE) 2021/1058** al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind **Fondul european de dezvoltare regională** și Fondul de coeziune
- **Regulamentul (UE) 2021/1060** al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a **dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională**, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru marin, pescuit și acvacultură și normele financiare pentru acestea și pentru Fondul pentru azil, migrație și integrare, Fondul de securitate internă și Instrumentul de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și politica de vize (**CPR**).

Câteva aspecte importante în vederea sprijinirii perspectivei regionale incluse în analizele curente sunt stabilite în art. 11 Dezvoltarea urbană durabilă a Regulamentului UE 2021/150:

- Pentru a aborda provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale, FEDR sprijină dezvoltarea teritorială integrată bazată pe strategii de dezvoltare locală teritorială sau condusă de comunitate, în conformitate cu articolul 29 sau, respectiv, 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060, care sunt concentrate pe zonele urbane, inclusiv pe zonele urbane funcționale („dezvoltare urbană durabilă”) în cadrul programelor ambelor obiective menționate la articolul 5 alineatul (2) din regulamentul respectiv.
- Se acordă o atenție specială abordării provocărilor de mediu și climatice, în special tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic până în 2050, precum și valorificării potențialului tehnologiilor digitale în scopuri de inovare și sprijinirii dezvoltării zonelor

urbane funcționale. În acest context, resursele de dezvoltare urbană durabilă programate în cadrul priorităților corespunzătoare OP 1 și 2 se iau în considerare în ceea ce privește cerințele de concentrare tematică prevăzute la articolul 4.

Mai mult, în temeiul art. 28 și 29 al CPR, dezvoltarea integrată a teritoriului este menită a fi susținută de Strategiile integrate de dezvoltare a teritoriului (SIDT). Astfel, abordarea ADR SM în cadrul POR SM 2021-2027 continuă această tendință, respectiv finanțarea proiectelor de dezvoltare a teritoriului în baza SIDT și va cuprinde Obiective Strategice din cel puțin 2 Obiective prioritare și care să fie aliniate la cerințele CPR enunțate în art. 29.

Această nouă abordare a ADR SM privind elaborarea politicilor regionale de dezvoltare integrată de nouă generație, cu o componentă importantă de sustenabilitate, care este prezentă în analiza actuală, este ancorată în Planul de Dezvoltare Regională SM pentru 2021-2027, care asigură alinierea la documentele strategice europene precum *Green Deal* și Agenda pentru dezvoltare durabilă (SDG) 2023, precum și la documentele strategice naționale cum ar fi PNRR, Strategia națională de dezvoltare durabilă și politicile naționale de dezvoltare sectorială.

3. Al treilea aspect cheie - Cadrul instituțional și analiza capacității

Harta generală a rolurilor și responsabilității legate de programele de finanțare pentru perioada 2021-2027 este prezentată în Matricea de mai jos, emisă de MIPE (Figure 2323).

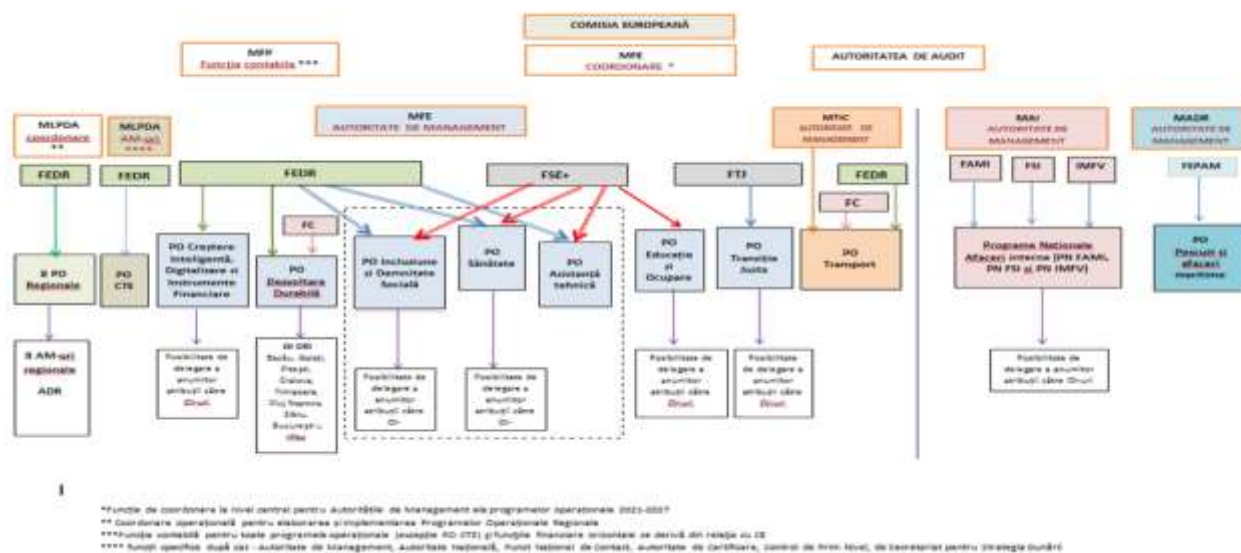

Figure 23: Roluri și responsabilitate legate de programele de finanțare 2021-2027

Concret, ADR SM, înființată conform Legii nr. 315/2004, va trece de la rolul actual de Organism Intermediar pentru POR 2014 – 2020, la rolul de **Autoritate de Management** pentru POR 2021 –

2027, sub coordonarea Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, conform matricei generale de gestionare a fondurilor prezentată mai sus.

La nivelul ADR SM, cadrul instituțional preconizat pentru următoarea perioadă de programare se bazează pe **lecțiile învățate**, incluzând o **descentralizare** a implementării și o **mai bună cooperare cu și între beneficiari**, cu scopul de a **spori inițiativa și responsabilitatea** în implementarea fondurilor UE la nivel regional și local, în același timp luând în considerare cât mai precis posibil **nevoile de dezvoltare** ale regiunii. Abordarea ADR este foarte bine ilustrată de proiectul actual, cu accent pe IVA.

Capacitatea instituțională trebuie consolidată, atât la nivel regional, cât și local, în ceea ce privește *identificarea, pregătirea, contractarea, implementarea și mentenanța proiectelor de investiții*, pentru a valorifica la maximum fondurile UE alocate, în ceea ce privește beneficiile durabile atât pentru oameni, cât și pentru mediu. De asemenea, trebuie crescută **conștientizarea** la nivelul autorităților locale, cu privire la noile provocări, ținte și oportunități, legate de infrastructura verde și albastră.

Până acum, din interacțiunile directe cu beneficiarii finali în timpul vizitelor și atelierelor de lucru, am identificat că acest concept de IVA și cunoștințele specifice aferente nu le sunt suficient de familiare beneficiarilor.

De asemenea, structura organizatorică actuală la nivel de Beneficiari nu prevede o Unitate de Implementare a Proiectului cu o reprezentare multidisciplinară, care ar fi extrem de importantă pentru astfel de proiecte IVA de complexitate semnificativă atât din perspectiva interdependențelor tehnice, cât și funcționale.

Ca o notă generală privind capacitatea instituțională, se menționează, de asemenea, că, în conformitate cu Acordul de Parteneriat, fondurile de Asistență Tehnică incluse în bugetele POR vor fi utilizate împreună cu măsurile specifice de consolidare și creștere a capacității administrative a Beneficiarilor POR. Deși astfel de măsuri au fost implementate anterior, ele nu au atins pe deplin obiectivele propuse, consolidarea acestor măsuri rămânând încă o provocare în toate statele membre, inclusiv în România.

3 PRINCIPALELE CONSTATĂRI

3.1 Aspecte de mediu

Un rezumat al aspectelor de mediu este inclus în tabelele următoare, pentru fiecare județ. Principalele constatări prezentate aici se bazează pe analiza efectuată în secțiunea 2.3.1.

3.1.1 Județul Argeș

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitatea	Schimbarea climei
Județul Argeș	<p>Calitatea aerului din Județul Argeș este în general buna cu excepția Piteștiului, unde concentrația particulelor materiale (PM10 și PM2,5) depășește periodic pragurile superioare de evaluare a sănătății populației.</p> <p>Principala cauză a acestor depășiri fiind traficul rutier și sectorul energetic. Zonele cu sensibilitate în ceea ce privește expunerea populației la emisiile de poluanți atmosferici sunt conturate în special în vecinătatea siturilor industriale și a arterelor cu trafic intens.</p> <p>Pentru menținerea calității aerului, a fost elaborat un Plan de întreținere a calității aerului care include o serie de măsuri care vizează:</p> <p>Îmbunătățirea infrastructurii de transport (reabilitarea drumurilor locale, modernizarea drumurilor județene) Eficiența rețelelor de iluminat creșterea eficienței energetice a clădirilor Executarea / reabilitarea parcurilor Amenajarea spațiilor verzi și pistelor pentru biciclete Consolidarea terenurilor degradate Perioada de implementare a măsurilor fiind: 2020-2024</p>	<p>Județul Argeș se întinde pe o suprafață de 686.200 ha, din care 336.871 ha terenuri agricole (suprafața viticolă 867 ha, suprafața livadă 20.317 ha, pășuni și fânețe 141.403 ha și teren arabil 173.784 ha). Mai mult de jumătate din suprafața agricolă a județului este teren arabil (52%).</p> <p>În ultimii 5 ani s-a înregistrat o creștere a suprafeței terenurilor agricole și o scădere a suprafețelor ocupate de pășuni și vii.</p> <p>Suprafața construcțiilor și a terenurilor degradate neproductive a crescut în ultimii 5 ani (reprezintă 4% din suprafața totală a terenurilor agricole) și a scăzut de asemenea suprafața acoperită de păduri.</p> <p>Rezultatele monitorizării calității solului au evidențiat că în unele zone sunt eroziuni, alunecări de teren și care necesită lucrări de reconstrucție ecologică a solurilor poluate.</p> <p>În Județul Argeș, suprafața amenajată pentru ameliorarea și combaterea eroziunii solului a fost la nivelul anului 2018 de aproximativ 69.005 hectare, 48% din totalul regional și 10,1% din suprafața totală a Județului.</p> <p>Județul este inclus în lista localităților în care există surse de nitrati din activități agricole.</p>	<p>Județul Argeș este străbătut de o mulțime de văi și râuri din bazinul hidrografic al râurilor Argeș, și Vedea, lungimea principalelor râuri fiind de aproximativ 1.000 km. Resursele de apă ale Bazinului de apă Argeș Vedea (inclusiv județul Argeș) pot fi considerate suficiente și neuniform distribuite în timp și spațiu.</p> <p>Cea mai importantă sursă de poluare pentru aceste râuri este gradul scăzut de colectare a apelor uzate și tratarea necorespunzătoare a apelor uzate.</p> <p>Râul Argeș este în stare chimică bună. În ceea ce privește potențialul ecologic, raul Argeș prezintă un potențial ecologic moderat în partea de nord (în amonte și aval de acumularea Vidraru) și un potențial ecologic slab în partea de sud (întrarea în acumularea Mihăilești). Aceste sectoare ale raului sunt clasificate drept corpuri de apă puternic modificate. În aceste zone au fost delimitate și zone vulnerabile la nutrienți.</p> <p>Resursele de apă situate în Bazinul de Apă Argeș-Vedea pot fi considerate suficiente și distribuite neuniform în timp și spațiu.</p>	<p>Spatii verzi</p> <p>Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională.</p> <p>Potrivit registrului spațiului verde, în Pitești există 361,69 hectare de spațiu verde, rezultând o suprafață de 20,63 mp / locuitor. Aici sunt incluse și spațiile verzi dintre blocuri. Necesarul, conform reglementărilor legislative, ar fi 434,43 ha de spațiu verde pentru a asigura 26 mp/locuitor pentru populația prognozată pentru 2030 (167.090 locuitori). Prin urmare, în Pitești avem nevoie de minim 72,74 ha de spațiu verde în plus față de ceea ce avem acum. Informațiile pot fi găsite în prezentarea PUG, pe site-ul Primăriei Pitești</p> <p>Nu există informații disponibile despre spațiile verzi degradate</p> <p>Nu există o bază de date cu evoluția în spațiu și timp a speciilor invazive.</p> <p>Situri Natura 2000</p> <p>Potrivit Raportului anual al stării mediului realizat de APM Călărași, habitatele naturale existente pe teritoriul județului Călărași au starea de conservare B (stare bună).</p> <p>Nu există informații disponibile cu privire la fragmentarea și reducerea zonelor de habitat natural.</p> <p>Practicarea activităților antropice, precum și neintegrarea măsurilor din planurile de management în documentele de urbanism duc la degradarea mediului</p>	<p>Alunecări de teren</p> <p>În județul Argeș sunt listate cu risc de alunecări de teren 5 localități din mediul urban (Câmpulung Muscel, Curtea de Argeș, Mioveni, Ștefănești, Topoloveni) și 36 de comune (Arefu, Băilești, Bârla, Berevoiești, Boteni, Buzoiești, Călinești, Cătească, Cetățeni, Corbeni, Corbi, Coșești, Cotmeana, Dâmbovicioara, Domnești, Drăganu, Godeni, Hârtiești, Izvoru, Lunca Corbului, Mălureni, Mărăcineni, Merișani, Micești, Mihăești, Mușătești, Nucșoara, Popești, Râca, Recea, Stolnici, Suseni, Țițești, Uda, Vlădești, Vulturești). Populația vulnerabilă la alunecări de teren numără 127.089 locuitori în mediul urban și 126.681 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 20,05% din populația județului Argeș în mediul urban și 19,99% din populația județului Argeș în mediul rural.</p> <p>Cea mai mică suprafață cu lucrări de drenaj din regiunea Sud Muntenia este în județul Argeș (1.205 ha).</p> <p>Secetă</p> <p>Potrivit hărții cu rezerva de umiditate a solului realizată de Agenția Națională de Meteorologie, Județul Argeș este afectat de seceta pedologică puternică în sud (Stolnici) și nord (Curtea de Argeș și Câmpulung).</p> <p>Inundații</p> <p>Zona cu potențial semnificativ de inundații pe raul Argeș se afla în aval de Pitești. Administrația bazinului Argeș - Vedea a propus măsuri pentru reducerea riscului de inundații, cum ar fi menținerea pădurilor în perimetrul lacurilor de acumulare, îmbunătățirea gestionării pădurilor, refacerea capacității de atenuare a lacurilor Prundu și Golești.</p> <p>Cele mai afectate localități de inundații sunt: Mioveni, Costești, Topoloveni, Boțești,</p>

Ciomăgești, Cotmeana, Drăganu, Izvoru, Lunca Corbului, Negrași, Priboien, Rătești, Recea, Săpata, Stolnici, Ștefan cel Mare, Teiu, Ungheni, Vedea.

În municipiul Pitești, rețeaua de colectare a apelor pluviale este subdimensionată, în perioada cu precipitații abundente existând un risc crescut de inundații în mediul urban (afectând străzi și clădiri).

Cutremurele

Zone expuse riscului seismic de nivel distructiv și violent: Pitești , Câmpulung , Curtea de Argeș Costești , Mioveni , Topoloveni.

Înghiț

Conform STAS 6054 77: Adâncimile maxime de îngheț, zonele cu cea mai mare adâncime de îngheț de 90-100 cm, se află în localitatea Pitești (90 -100 cm). În restul județului, adâncimea maximă de îngheț este între 70-80 cm.

Harta de zonare a încărcării de zăpadă pe sol a fost elaborată pe baza analizei statistice a valorilor extreme maxime anuale ale încărcării din zăpadă pe sol înregistrate până în anul 2005 la 122 stații meteorologice ale Administrației Naționale de Meteorologie. Conform acestei evaluări, pentru județul Argeș, cele mai expuse zone sunt: Colibași, Costești, Câmpulung, Topoloveni.

Incendiu forestier

Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Argeș prezintă un risc moderat la incendii dacă ne raportăm la numărul de incendii înregistrate per direcții silvice și un risc scăzut, dacă ne raportăm la numărul de incendii /10000 ha de pădure.

3.1.2 Județul Călărași

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitatea	Schimbarea climei
Județul Călărași	<p>La nivelul județului Călărași calitatea aerului este bună.</p> <p>Zonele cu sensibilitate în ceea ce privește expunerea populației sunt conturate mai ales în vecinătatea țințelor industriale cu emisii ridicate (centrale termice), a arterelor cu trafic intens și în vecinătatea zonelor cu activități agricole (creșterea intensivă a păsărilor și a porcilor și utilizarea de îngrășăminte chimice pe terenuri agricole)</p> <p>La nivelul Municipiului Călărași nu au fost identificate zone critice din punct de vedere al poluării aerului.</p> <p>Rezultatele monitorizării calității aerului au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10 și CO (orașul Oltenița).</p>	<p>Județul Călărași este un județ predominant agricol, terenul agricol fiind în principal (84% din suprafața totală a județului), ponderea celorlalte categorii de terenuri fiind foarte mică.</p> <p>Nu există modificări nesemnificative ale suprafeței localităților urbane din județul Călărași, așa că nu putem vorbi de o expansiune urbană semnificativă. Suprafața ocupată de construcții și infrastructura de transport este mică. Ca pondere, aceasta a rămas aproximativ constantă în perioada 2010-2014.</p> <p>Suprafața terenurilor degradate și neproductive este de aproximativ 0,48% din suprafața totală a județului.</p> <p>La nivelul județului Călărași sunt 52 de localități identificate și avizate conform Ordinului comun al Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile, respectiv ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, 1.552/743/2008 pentru aprobarea listei localităților prin județele în care există surse de nitrati din activități agricole.</p> <p>Județul este inclus în lista localităților în care există surse de nitrati din activități agricole.</p>	<p>Resursele de apă ale Bazinului de Apă Buzău Ialomița (inclusiv județul Călărași) pot fi considerate suficiente și distribuite neuniform în timp și spațiu.</p> <p>Conform datelor rezultatelor monitorizării din 2017-2019, s-a constatat că corpurile de apă subterană și corpurile de apă de suprafață sunt în stare chimică bună.</p> <p>Principalele cursuri de apă care traversează teritoriul județului Călărași sunt: râul Argeș, râul Dâmbovița, râul Dunărea.</p> <p>Cea mai importantă sursă de poluare pentru aceste râuri este gradul scăzut de colectare a apelor uzate și tratarea inadecvată a apelor uzate.</p>	<p>Spatii verzi</p> <p>Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională.</p> <p>Nu există informații disponibile despre spațiile verzi degradate</p> <p>Nu există o bază de date cu evoluția în spațiu și timp a speciilor invazive</p> <p>Păduri</p> <p>Conform datelor actuale la nivelul Direcției Silvice Călărași, întregul județ Călărași are un deficit de vegetație forestieră, fiind cel mai mare deficit județean în ceea ce privește ponderea suprafețelor acoperite cu pădure din suprafața totală a județului (4%).</p> <p>Situri Natura 2000</p> <p>Potrivit Raportului anual al stării mediului realizat de APM Călărași, habitatele naturale existente pe teritoriul județului Călărași au starea de conservare B (stare bună).</p> <p>Nu există informații disponibile cu privire la fragmentarea și reducerea zonelor de habitat natural</p>	<p>Inundații</p> <p>Inundații produse în perioada cu precipitații abundente - pe zona Canalului Borcea (râul Dunărea) (orașul Călărași) și pe râul Argeș.</p> <p>Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în mediul urban (orașul Oltenița, orașul Călărași) duce la inundarea străzilor și locuințelor.</p> <p>Alunecări de teren</p> <p>Conform PLANULUI NAȚIONAL DE AMENAJARE A TERITORIULUI, SECȚIUNEA V - ZONELE DE RISC NATURAL Alunecări de teren (L575/2001) în județul Călărași nu au fost identificate zone cu alunecări de teren.</p> <p>Secetă</p> <p>Harta de zonare a teritoriului României din punctul de vedere al Indicelui Palmer de Severitate a Secetei (IPSS) indică faptul că zona hidrografică Buzău-Ialomița (inclusiv județul Călărași) este una dintre cele mai expuse secetei.</p> <p>Cutremurele</p> <p>Zone expuse riscului seismic, de nivel distructiv și violent: Călărași, Oltenița, Budești, Fundulea, Lehliu-Gară.</p> <p>Înghiț</p> <p>Conform STAS 6054 77 Adâncimi maxime de îngheț, adâncimea de îngheț în județul Călărași este de 70-80 cm.</p> <p>Conform hărții de zonare a încărcării de zăpadă pe sol, elaborată pe baza analizei statistice a valorilor anuale maxime ale încărcării de zăpadă pe sol, înregistrate până în anul 2005, cele mai expuse zone sunt: Lehliu Gară, Fundulea, Oltenița, Călărași.</p> <p>Incendii forestier</p> <p>Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Călărași prezintă un risc scăzut dacă ne raportăm la numărul de incendii pe direcții silvice și un risc moderat dacă ne raportăm la numărul de incendii /10000 ha de pădure.</p>

3.1.3 Județul Dâmbovița

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitatea	Schimbarea climei
Județul Dâmbovița	<p>La nivelul județului Dâmbovița, calitatea aerului este bună.</p> <p>Pentru menținerea calității aerului, a fost elaborat un Plan de întreținere a calității aerului care include o serie de măsuri care vizează:</p> <p>Modernizare/reabilitare drumuri județene (DJ401A, DJ722, DJ713) Modernizarea / reabilitarea drumurilor de interes local</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extinderea rețelei publice de alimentare cu gaze naturale 	<p>Peste 61% din suprafața județului este reprezentată de terenuri agricole, 5% din construcții, 29% păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, 2% drumuri și căi ferate, 2% ape și 1% terenuri neproductive.</p> <p>În ultimii 5 ani nu au existat schimbări majore în utilizarea terenurilor.</p> <p>Din suprafața totală a terenurilor agricole cartografiate, peste 40% sunt afectate de alunecări de teren, peste 50% au soluri erodate de apă și au eroziuni profunde.</p> <p>Județul este inclus în lista localitatilor în care există surse de nitrati din activități agricole.</p>	<p>Cea mai importantă sursă de poluare pentru aceste râuri este gradul scăzut de colectare a apelor uzate și tratarea inadecvată a apelor uzate.</p> <p>Resursele de apă situate în bazinul hidrografic Buzău Ialomița pot fi considerate suficiente și distribuite inegal în timp și spațiu.</p> <p>În județul Dâmbovița au fost realizate o serie de investiții pentru protecția apelor de suprafață și subterane. De asemenea, au fost prevăzute măsuri de bază în vederea asigurării infrastructurii de apă potabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei 98/83/CE privind calitatea apei potabile, pentru implementarea cerințelor Directivei 91/271 / CEE privind tratarea apelor uzate urbane, așa cum a fost modificată prin Directiva 98/15 / CE și pentru protecția apelor împotriva poluării și supraexploatării.</p>	<p>Conform datelor furnizate de consiliile locale din intravilanul Județului Dâmbovița, ca urmare a întocmirii Registrului Local al Spațiilor Verzi, suprafața spațiilor verzi a fost la nivelul anului 2019 de 4745707,57 mp.</p> <p>Suprafața spațiilor verzi din municipiul Târgoviște este de 210,8 ha, reprezentând 23,25 m2/locuitor, fiind sub limita europeană recomandată.</p> <p>Pădurile ocupă aproximativ 29% din suprafața totală a județului. Conform datelor prezentate în raportul anual cu starea mediului, la nivelul anului 2019 fuseseră identificate 2 perimetre cu teren degradat: în comuna Vulcana Pandele - 60 ha și în comuna Șotânga 32,6 ha. Aceste zone au intrat în programul de regenerare a pădurilor.</p> <p>Având în vedere poziția sa geografică, județul Dâmbovița are o bogată diversitate biologică. În lipsa unor studii de specialitate, nu se cunoaște cu exactitate numărul tipurilor de habitate din județ și starea lor de conservare.</p> <p>În prezent, nu există o bază de date națională care să conțină speciile invazive și cele mai dăunătoare specii invazive.</p>	<p>Alunecări de teren</p> <p>Zonele cele mai predispușe la alunecări de teren din județul Dâmbovița, conform Anexei 6 din Planul național de amenajare a teritoriului - Secțiunea a V-a Zone cu risc natural, aprobat prin Legea 575/2001, sunt situate în bazinul superior al râului Ialomița.</p> <p>În județul Dâmbovița există zone active de alunecare de teren în municipiul Moreni și orașele Pucioasa și Fieni, precum și în 19 comune (Aninoasa, Bărbulețu, Bezdead, Brănești, Căndești, Doicești, Hulubești, Ludești, Moțăeni, Ocnita, Pietroșița, Puchenii Runcu, Șotânga, Tătărani, Valea Lungă, Văleni Dâmbovița, Vișinești, Vulcana Băi). Populația vulnerabilă la alunecări de teren numără 41.959 locuitori în mediul urban și 72.252 locuitori în mediul rural, ceea ce înseamnă 8,08% din populația județului Dâmbovița în mediul urban și 13,91% din populația județului Dâmbovița în mediul rural.</p> <p>Inundații</p> <p>Zonele cu risc semnificativ de inundații sunt: râul Ialomița - sectorul Omidu al acumularii Dridu, în aval de Târgoviște (125 km), râul Vulcana (21,3 km), râul Bizdidel (22,8 km), râul Ocnita (6,7 km), râul Cricov. - în aval de localitatea Visinești (77,6 km).</p> <p>Cele mai afectate localități de inundații sunt: Târgoviște, Găești, Moreni, Pucioasa, Titu, Băleni, Bărbulețu, Bezdead, Brănești, Bucșani Cobia, Comișani, Coțești, Cornești, Costești din Vale, Crângurile, Dărmănești, Dragă, Dragodane, Dragă, Dragodane, Gura Ocnitei, Gura Șuții, IL Caragiale, Iedera, Malu cu Flori, Mănești Moroeni, Odobești, Petrești, Potlogi, Produlești, Răzvad Runcu, Șotânga, Tătărani, Uliești, Ulmi, Valea Lungă, Valea Mare, Văuri Vișina, Vișiești.</p> <p>Spațiul limitrof al râului Ialomița (albia majoră, terasa de 2-3 m) este expus revărsărilor și acțiunii proceselor distructive de albie: aluviuni, eroziune profundă și eroziune laterală. Inundațiile pot deteriora terenurile agricole și construcțiile de pe terasa de luncă, amenajările hidrotehnice (diguri mici, praguri, terasamente) și podurile pot fi distruse.</p> <p>Pe teritoriul Județului Dâmbovița, Administrația Bazinală de Apa Buzău - Ialomița a propus măsuri de reducere a riscurilor de inundații în aval de Pucioasa până la acumularea Dridu. Aceste măsuri includ: menținerea zonelor de inundații naturale, securizarea acumulării Pucioasa, reabilitarea derivației Pascov-Ialomița, amenajarea râurilor Bizdidel și Vulcana, lucrări de împădurire în perimetrul de ameliorare Șotânga (S = 9,91 ha), lucrări de corectare a torenților pentru reducerea scurgerii. pe versanți și rețin aluviuni / sedimente în bazinul superior Ialomița.</p> <p>Secetă</p> <p>Din punct de vedere al secetei pedologice, în Județul Dâmbovița este o seceta pedologică extremă.</p> <p>Eroziune</p> <p>Conform datelor Administrației Bazinale de Apă Buzău-Ialomița (prezentate în Raportul privind starea mediului, întocmit de APM Dâmbovița), în anul 2014, malurile următoarelor râuri și pâraie au fost afectate de eroziune, aplicabilă acestui studiu. : Ialomița, Ialomicioara, Vulcana, Bizdidel și Cricovul Dulce.</p> <p>Potrivit aceluiași raport, în județul Dâmbovița localitățile afectate de eroziunile țărnelor sunt: Valea Lungă, Runcu, Moțăeni, Râul Alb, Căndești, Vulcana Băi, Iedera și Bezdead. Raportul anual de mediu pentru județul Ilfov nu indică zone cu risc de eroziune.</p> <p>Cutremurele</p> <p>Zone expuse riscului seismic de nivel distructiv și violent: Târgoviște, Fieni, Găești, Moreni, Pucioasa, Titu.</p> <p>Înghet</p> <p>Conform STAS 6054 77 Adâncimi maxime de îngheț, adâncimea de îngheț, în județul Dâmbovița, este în general de 70-80 cm. În partea de nord și nord-est a județului, adâncimea de îngheț este de 90-100 cm.</p> <p>Conform hărții de zonare a încărcării de zăpadă pe sol, elaborată pe baza analizei statistice a valorilor anuale maxime ale încărcării de zăpadă pe sol, înregistrate până în anul 2005, cele mai expuse zone sunt: Răcari, Pucioasa, Moreni.</p> <p>Incendiu forestier</p> <p>Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Dâmbovița prezintă risc scăzut dacă ne raportăm la numărul de incendii per direcții silvice.</p>

3.1.4 Județul Giurgiu

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitatea	Schimbarea climei
Județul Giurgiu	<p>La nivelul anului 2019, în municipiul Giurgiu s-au înregistrat depășiri ocazionale ale valorilor limită zilnice pentru PM10 și ale valorilor limită orare pentru NO2.</p> <p>Puținele depășiri înregistrate, neavând caracter permanent, nu constituie o sursă de îngrijorare. Astfel, nu există un risc major ca populația să fie expusă la concentrații care depășesc limita de siguranță.</p> <p>Cea mai mare contribuție la poluarea aerului o are sectorul energetic, agricultura și traficul rutier.</p> <p>Pentru perioada 2011-2019 se constată o tendință descendentă a valorilor înregistrate pentru dioxidul de sulf și monoxidul de carbon, datorită îmbunătățirii calității combustibililor utilizați - racordarea populației la rețeaua de gaze naturale. Totuși, există aceeași tendință de creștere a valorilor medii înregistrate la dioxidul de azot, și praful în suspensie - fracția PM10, datorită în special creșterii numărului de vehicule în județul Giurgiu, dar și ca urmare a intensificării transportului rutier în zona Giurgiu.</p> <p>Consiliul Județean Giurgiu a elaborat „Planul de întreținere a calității aerului în județul Giurgiu, 2018-2022”. Acest plan include următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Campanii de control și monitorizare a activităților industriale din mediul rural și implementarea măsurilor specifice pe tipuri de activitate pentru menținerea indicatorului de calitate a aerului sub valoarea limită • Reducerea consumului de energie în sectorul industrial • Extinderea perdelelor forestiere pentru a proteja rutele de transport rutier și spațiile verzi • Restaurarea terenurilor degradate prin împădurirea Colibași, Oinașu, alte zone • Implementarea Planurilor de Management pentru siturile Natura 2000 • Instalarea sistemelor de încălzire folosind energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea / completarea sistemelor convenționale de încălzire • Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale • Implementarea Strategiei locale de alimentare cu energie termică a municipiului Giurgiu • Implementarea Planului de Acțiuni pentru Energie Durabilă al Municipiului Giurgiu • Creșterea mobilității sustenabile la nivel urban și rural • Modernizarea drumurilor locale 	<p>Suprafața administrativă a județului Giurgiu este de 354.488 ha, cele mai mari suprafețe sunt ocupate de teren arabil (261.161 ha) și pășuni (11.904 ha).</p> <p>Suprafața agricolă este de circa 275.910 ha, fiind reprezentată de teren arabil (73,2%), pășuni (3,3%), fânețe (0,02%), vii (0,96%) și livezi (0,44%). Majoritatea terenurilor agricole se încadrează în categoria solurilor fertile și cu fertilitate moderată.</p> <p>În județul Giurgiu predomină poluarea punctuală, determinată în principal de depunerea de pulberi și suspensii rezultate din activități industriale și trafic.</p> <p>APM Giurgiu a realizat începând din 2008 un inventar preliminar al siturilor contaminate/potențial contaminate la nivel de județ, care este actualizat permanent. Acesta include în mare măsură obiective aparținând industriei extractive și industriei energetice și chimice. La sfârșitul anului 2019 arată astfel: 224 situri contaminate/potențial contaminate dintre care: 2 situri contaminate, 40 site-uri potențial contaminate și 182 situri remediate/ecologizate.</p> <p>Județul este inclus în lista localităților în care există surse de nitrati din activități agricole.</p>	<p>Resursele de apă disponibile pentru județul Giurgiu sunt fluviul Dunărea (pe o lungime totală de 76 Km) și râul Argeș.</p> <p>Pe teritoriul județului Giurgiu sunt suprapuse 8 corpuri de apă subterană administrate de Administrația Bazinală de Apă Argeș Vedea și Administrația Bazinală de Apă Dobrogea Litoral. Starea chimică a acestor corpuri de apă este considerată a fi bună.</p> <p>Majoritatea corpurilor de apă de suprafață au o stare chimică bună și un potențial ecologic moderat.</p> <p>Principala sursă de poluare sunt aglomerările umane. Județul Giurgiu are un grad scăzut de colectare a apelor uzate menajere (doar 14,81% din localități beneficiază de rețele de canalizare, doar 9,8% din mediul rural beneficiază de rețele de canalizare).</p> <p>În județul Giurgiu au fost realizate o serie de investiții pentru protecția apelor de suprafață și subterane. De asemenea, au fost prevăzute măsuri de bază în vederea asigurării infrastructurii de apă potabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei 98/83/CE privind calitatea apei potabile, pentru implementarea cerințelor Directivei 91/271 /CEE privind tratarea apelor uzate urbane, modificată prin Directiva 98/15 / CE și pentru protecția apelor împotriva poluării și supraexploatării.</p>	<p>În județul Giurgiu pădurile sunt situate în Câmpia Burnazului și în Lunca Dunării. La nivelul anului 2019, suprafața ocupată de pădure este de 32.895 ha.</p> <p>Nu sunt disponibile informații privind situația fragmentării habitatului, situația speciilor invazive și starea de conservare a habitatelor naturale de pe teritoriul județului Giurgiu.</p> <p>Pe teritoriul județului Giurgiu există o arie naturală protejată de interes internațional și anume Parcul Natural Comana, recunoscut ca sit Ramsar. Parcul se află în administrarea Romsilva. Această arie protejată are un plan de management elaborat, care este în curs de aprobare.</p> <p>Presiunile actuale pentru Parcul Comana sunt înlocuirea pășunilor cu teren arabil, expansiunea urbană, agricultura intensivă, pășunatul intensiv, braconajul, sporturile cu motor, speciile invazive, depozitarea inadecvată a deșeurilor.</p>	<p>Inundații</p> <p>Zonele cu risc de inundații sunt: Bolintin-Vale, Bolintin-Deal, Bucșani, Bulbucata, Călugăreni, Clejani, Colibași, Comana, Crevedia Mare, Florești-Stoenești, Găiseni, Ghimpați, Gostinari, Hotarele, Iepurești, Joița, Letca Nouă, , Mârșa, Mihai Bravu, Ogrezeni, Roata de Jos, Schitu, Singureni, Stoenești, Ulmi, Valea Dragului, Vărăști, Vânătorii Mici.</p> <p>În orașul Giurgiu, unele dintre bazinele de reținere a apei pluviale sunt situate foarte aproape de blocuri și fără a avea măcar un gard adecvat, în special un spațiu verde tampon plantat cu arbori și arbuști.</p> <p>Există zone fără scurgere a apelor pluviale cu un impact deosebit asupra arterelor rutiere importante, ceea ce duce uneori la inundarea străzilor.</p> <p>Secetă</p> <p>Conform datelor actuale (Raport anual de mediu pentru județul Giurgiu), la nivelul anului 2019 a fost identificată o suprafață de 4799 ha afectată de secetă. Nu sunt disponibile date asupra amplasamentului acestor terenuri.</p> <p>Eroziune</p> <p>La nivelul județului există o suprafață de 1.890 ha amenajată cu lucrări de combatere a eroziunii solului. Nu sunt disponibile pe locația acestor terenuri</p> <p>Alunecări de teren</p> <p>În județul Giurgiu a fost identificată o zonă cu risc scăzut de alunecări de teren, în localitatea Daia</p> <p>Cutremurele</p> <p>Zone expuse riscului seismic, de nivel distructiv și violent: Giurgiu, Bolintin-Vale, Mihăilești.</p> <p>Înghet</p> <p>Conform STAS 6054 77 Adâncimi maxime de îngheț, adâncimea de îngheț în județul Giurgiu este în general de 70-80 cm.</p> <p>Conform hărții de zonare a încărcării de zăpadă pe sol a fost elaborată pe baza analizei statistice a valorilor anuale maxime ale încărcării de zăpadă pe sol înregistrate până în anul 2005, zonele</p>

cele mai expuse sunt: Giurgiu, Mihăilești, Bolintin-Vale.

Incendiu forestier

Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Giurgiu prezintă un risc scăzut dacă ne raportăm la numărul de incendii per direcții silvice și un risc scăzut dacă ne referim la numărul de incendii /10000 ha de pădure.

3.1.5 Județul Ialomița

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitatea	Schimbarea climei
Județul Ialomița	<p>În general, calitatea aerului este bună.</p> <p>În Slobozia, concentrațiile medii anuale de PM10 gravimetrice nu au depășit limita anuală. Ocazional, PM10 depășește valoarea limită zilnică. Puținele depășiri înregistrate, neavând caracter permanent, nu constituie o sursă de îngrijorare.</p> <p>Consiliul Județean a implementat un Plan de menținere a calității aerului. Acest plan a inclus următoarele măsuri:</p> <p>Modernizarea și reabilitarea drumurilor Realizarea unor planuri locale de mobilitate Campanii de sensibilizare cu privire la cauzele și riscurile poluării aerului Extinderea rețelelor de gaze Elaborarea și implementarea Registrelor Spațiilor Verzi Lucrări de împădurire și construcție de perdele verzi de-a lungul drumurilor cu trafic rutier intens (DN21, A2, DN2) Întreținerea și protecția zonelor naturale, parcurilor și spațiilor verzi</p>	<p>Suprafața agricolă reprezintă 84% din teritoriul județului, din care cea mai mare parte este formată din teren arabil (94,1%), urmată de pajști (4,7%).</p> <p>Majoritatea terenurilor agricole se încadrează în categoria solurilor fertile și cu fertilitate moderată.</p> <p>În anul 2014, suprafețele ocupate de teren degradat și neproductiv se ridicau la 5639 ha (situat în special în Gura Ialomița, Giurgeni, Jilavele, Făcăeni, Bordușani).</p> <p>Nu sunt disponibile informații despre zonele terestre afectate de secetă, eroziune sau poluare istorică.</p> <p>În județul Ialomița, poluarea punctuală este predominantă, determinată în principal de depunerea de prafuri și suspensii rezultate din agricultură, activități industriale și trafic.</p> <p>Lista siturilor potențial contaminate din 2014 a inclus 10 situri potențial contaminate din industria petrolieră cu zone mici afectate (ex. Urziceni, Grindu, Cocora, Căzănești, Reviga). Această listă este în prezent actualizată ca urmare a modificărilor legislative și a aprobării în 2020 a metodologiei de inventariere a siturilor potențial contaminate și contaminate.</p> <p>Județul este inclus în lista localităților în care există surse de nitrati din activități agricole.</p>	<p>În județul Ialomița, resursele de apă de suprafață provin din râurile interioare (inclusiv lacurile naturale) și fluviul Dunărea. Județul este inclus în bazinul / spațiul râului Buzău-Ialomița. Din punctul de vedere al resursei medii de apă, zona analizată face parte din categoria cea mai deficitară, la nivel de țară.</p> <p>Conform rezultatelor monitorizării stării calității corpurilor de apă de suprafață din bazinul Ialomiței, se poate concluziona că mai mult de jumătate din lungimea acestora este în stare ecologică bună, restul având o stare ecologică moderată.</p> <p>Principala sursă de poluare sunt aglomerările umane. Județul Ialomița are un grad scăzut de colectare a apelor uzate menajere (doar 19,7% din localități beneficiază de rețele de canalizare, 85,75% din mediul urban și 11,86% din mediul rural).</p> <p>În cazul lacurilor naturale, principala cauză a poluării o reprezintă procesul de eutrofizare favorizat de activitățile agricole și de agrement care se desfășoară în apropiere.</p> <p>Starea chimică a corpului de apă subterană ROIL14 Gimbășani-Sudiți (în anul 2013) este scăzută în NH4 datorită faptului că suprafața poluată (50%) reprezintă peste 20% din suprafața întregului corp de apă subterană.</p> <p>În județul Ialomița au fost implementate o serie de investiții pentru protecția apelor de suprafață și subterane. De asemenea, au fost prevăzute măsuri de bază în vederea asigurării infrastructurii de apă potabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei 98/83/CE privind calitatea apei potabile, pentru implementarea cerințelor Directivei 91/271 / CEE privind tratarea apelor uzate urbane, modificată prin Directiva 98/15 / CE și pentru protecția apelor împotriva poluării și supraexploatării.</p>	<p>La nivel național, județul Ialomița este situat în primele județe considerate deficitare în păduri, suprafața fondului forestier reprezentând 5,5% din suprafața totală a acestuia.</p> <p>Starea de sănătate a pădurilor, 98,4% din suprafața acestora este estimată a fi favorabilă. Restul de 1,6% se află într-o situație nefavorabilă, motivul fiind tăierile abuzive din cauza neadministrării întregului fond forestier privat.</p> <p>În zonele urbane, spațiul verde este sub nivelul limită recomandat la nivel european (de exemplu: Tândărei, Slobozia, Fetesti, Urziceni)</p> <p>Situri Natura 2000</p> <p>Nu există informații disponibile cu privire la fragmentarea și reducerea zonelor de habitat natural.</p> <p>Practicarea activităților antropice, precum și neintegrarea măsurilor din planurile de management în documentele de urbanism duc la degradarea mediului.</p>	<p>Inundații</p> <p>Inundații cu pagube semnificative s-au produs în 2006 și 2010 pe Dunăre și pe Canalul Borcea, în 2007 și 2014 pe râurile Prahova și Ialomița și în 2013 (2 inundații) și 2014 pe Dunăre și Canalul Borcea. Lunca râului Ialomița din sectorul inferior este una dintre cele mai puternice zone afectate de inundații atât prin frecvența acestor fenomene, cât și prin amploarea pagubelor înregistrate în localitățile care se află în lunca, drumuri, agricultură etc.</p> <p>Cele mai afectate localități de inundații sunt: Urziceni, Fetești, Ion Roată</p> <p>Localitățile Fetesti și Slobozia au rețele de canalizare subdimensionate și în perioada de precipitații abundente aceste rețele nu pot prelua întreaga cantitate de apă de ploaie.</p> <p>Alunecări de teren</p> <p>Localitățile afectate de alunecări de teren sunt: Marsilieni, Bordușelu, Orezu, Copuzu, Crăsanii de Jos, Platonești, Săveni, Buiești.</p> <p>Secetă</p> <p>Din punct de vedere al secetei pedologice, în Județul Ialomița se manifesta seceta pedologica extrema.</p> <p>În ultimii douăzeci de ani o parte considerabilă a sistemelor de irigare au fost degradate sau distruse, astfel că în 2016 suprafața agricolă irigată cu cel puțin o udare a reprezentat 7% din capacitatea utilizată.</p> <p>Cutremurele</p> <p>Zone expuse riscului seismic, de nivel distructiv și violent: Slobozia, Fetești, Urziceni, Tândărei</p> <p>Înghet</p> <p>Conform STAS 6054 77 Adâncimi maxime de îngheț, adâncimea de îngheț în județul Ialomița este în general de 70-80 cm.</p> <p>Conform hărții de zonare a încălcării de zăpadă pe sol a fost elaborată pe baza analizei statistice a valorilor anuale maxime ale încălcării de zăpadă pe sol, înregistrate până în anul 2005, cele mai expuse zone sunt: Căzănești, Fetești, Fierbinți-Târg, Grivița, Slobozia, Urziceni, Tândărei, Amara.</p> <p>Incendii forestier</p>

Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Ialomița prezintă un risc scăzut dacă ne referim la numărul de incendii per direcții silvice și un risc moderat dacă ne raportăm la numărul de incendii /10000 ha de pădure.

3.1.6 Județul Prahova

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitate	Schimbări climatice
Județul Prahova	<p>Calitatea aerului este în general bună, cu excepția zonei Orasului Ploiești (unde concentrația de PM10, benzen, NO2 depășește valoarea limită admisă) și Comuna Brazi (unde concentrația de NO2 și benzen depășește valoarea limită admisă).</p> <p>Consiliul Județean Prahova a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Giurgiu, 2019-2023”. Acest plan include următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extinderea rețelei de gaze • Eficientizarea și modernizarea rețelelor de iluminat • Modernizarea / reabilitarea drumurilor • Reînnoirea parcului auto - transport în comun • Amenajarea de spații verzi și zone de promenadă • Campanii de control și monitorizare a activității industriale 	<p>Suprafața totală a județului este de 471600 ha, din care 57% este reprezentată de terenuri agricole, 32% păduri, 5% construcții, 2% drumuri și căi ferate, 2% ape, 2% terenuri degradate (ca urmare a fenomenelor de eroziune) la suprafață sau adâncime, poluare cu produse petroliere, poluare din cariere).</p> <p>În 2019, în urma actualizării listei de situri, au fost identificate 4 situri contaminate (3 situri în Valea Călugărească și un sit orfan abandonat - depozit de reziduuri petroliere - Zona Vega Ploiești) și 8 situri potențial contaminate (7 din industria minieră și unul aparținând Primăriei Ploiești - Centura Ploiești de Est).</p>	<p>Majoritatea corpurilor de apă de suprafață din județul Prahova au o stare chimică proastă și un potențial ecologic moderat.</p> <p>În cazul corpurilor de apă de suprafață, problemele de poluare apar pe cursurile de apă care traversează zona schelelor petroliere (din cauza poluării cu săruri și produse petroliere) precum și din cauza deversării apelor uzate insuficient epurate.</p> <p>Resursele de apă ale Bazinului de Apă Buzău-Ialomița (inclusiv județul Prahova) pot fi considerate suficiente și distribuite neuniform în timp și spațiu.</p>	<p>Suprafața ariilor naturale protejate reprezintă aproximativ 7,5% din suprafața totală a județului.</p> <p>Zonele cu deficit de vegetație forestieră și disponibilitate de împădurire se găsesc în partea de sud a județului Prahova, corespunzătoare zonelor de „câmpie forestieră” și „silvostepă”, pășuni și pajiști degradate, alte terenuri arabile afectate de diferite forme de degradare, situate în principal în zona de câmpie înaltă și deluroasă a județului, toate în diverse forme de proprietate.</p> <p>Zona de sud-est a județului Prahova (Polul de creștere Ploiești Prahova) prezintă deficiențe majore în ceea ce privește spațiile verzi.</p>	<p>Inundații</p> <p>Zone cu risc semnificativ de inundații: Râul Prahova – în amonte de localitatea Comarnic. Râul Telega, Râul Vărbilău - în amonte de localitate.</p> <p>Zonele cu un risc semnificativ de inundații: Ploiești, Boldești-Scăieni, Bușteni, Comarnic, Slănic, Adunați, Aluniș, Brazi, Dumbrava, Filipeștii de Târg, Gura Vitioarei, Mănești, Provița de Sus, Râfov, Scorțeni, Starchioju, Șrefești, Vărbilău</p> <p>Pe teritoriul județului Prahova, Administrația Bazinală de Apă Buzău - Ialomița a propus măsuri pentru reducerea riscurilor de inundații pe râurile Prahova, Vărbilău și Telega.</p> <p>Alunecări de teren</p> <p>În județul Prahova, au fost identificate următoarele zone afectate de alunecări de teren: Câmpina, Azuga, Băicoi, Boldești-Scăeni, zona înaltă Breaza, Comarnic, Sinaia, zona înaltă Slănic, Vălenii de Munte, Urlați, Adunați, zona înaltă Aluniș, Apostolache, Ariceștii Zelet Bălțești, Bănești, Bertea, Brebu, Bucov, Călugăreni, Cărbunești, Ceptura, Chiojdeanca, Cornu, Cosminele, Drajna, Filipeștii de Pădure, Fântânele, Gornet, Gornet Cricov, Gura Vadului, Gura Vitioarei, Iordăchur, Iz, Podenești, Păulești, Păulești Noi, Poiana Câmpina, Posești, Predeal Sărari, Provița de Jos, Provița de Sus, Salcia, Sângeru, Scorțeni, Secăria, Starchiojd, Surani, Șoimari, Șotriș, Ștefești, Talea, Târgșoru V, Telega, Valea Călugărească, Valea Doftanei, Vărbilău, Vălcănești</p> <p>Secetă</p> <p>Harta de zonare a teritoriului României în ceea ce privește Indicele Palmer de Severitate a Secetei (IPSS) indică faptul că teritoriul județului Prahova este expus la secetă extremă. Localitățile expuse la secetă severă sunt: Filipeștii de Pădure, Arceștii Rahtivanii, Targusoru Vechi, Sirna, Gorgota, Olari, Valea Călugărească, Dumbrava, Cornu, Păulești, Boldești, Blejoi.</p> <p>Cutremurele</p> <p>Zone expuse riscului seismic, de nivel grad distructiv și violent: Ploiești, Breaza, Bușteni, Comarnic, Mizil, Plopeni, Urlați, Vălenii de Munte.</p>

Îngheț

Conform STAS 6054 77 Adâncimi maxime de îngheț, adâncimea de îngheț în județul Prahova este în general de 80-90 cm. În partea de nord a județului, adâncimea de îngheț de 90-100 cm.

Conform hărții de zonare a încărcării de zăpadă pe sol care fost elaborată pe baza analizei statistice a valorilor anuale maxime ale încărcării de zăpadă pe sol, zonele cele mai expuse sunt: Comarnic, Azuga, Ploiești, Plopeni, Breaza, Băicoi, Sinaia, Vălenii de Munte, Urlați, Bușteni, Slănic-Prahova, Câmpina, Cheia.

Incendiu forestier

Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Prahova prezintă un risc scăzut dacă ne raportăm la numărul de incendii per direcții silvice.

3.1.7 Județul Teleorman

Județul	Probleme de mediu				
	Aer	Sol	Apă	Biodiversitate	Schimbări climatice
Județul Teleorman	<p>Calitatea aerului este în general bună. Consiliul Județean Teleorman a elaborat „Planul de menținere a calității aerului în județul Teleorman, 2020-2024”. Planul include următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizarea și reabilitarea drumurilor • Realizarea planurilor locale de mobilitate • Campanii de sensibilizare cu privire la cauzele și riscurile poluării aerului • Extinderea rețelelor de gaze • Elaborarea și implementarea Registrelor Spațiilor Verzi • Lucrări de împădurire și construcție de perdele verzi de-a lungul drumurilor cu trafic rutier intens • Întreținerea și protecția zonelor naturale, parcurilor și spațiilor verzi 	<p>Cea mai mare parte din suprafața totală a județului Teleorman este suprafața agricolă (85,99% din suprafața totală a județului). Terenurile neagricole reprezintă 14,01% din suprafața totală a județului.</p> <p>În județul Teleorman, seceta și fenomenul deșertificării reprezintă cei mai importanți factori care afectează calitatea solurilor. La nivelul județului au fost identificate circa 100.000 ha afectate de secetă.</p> <p>În județul Teleorman au fost identificate până acum aproximativ 61 de situri contaminate, ocupând o suprafață de 106 ha de teren. Contaminarea este asociată cu activitățile din industria extractivă și din industria chimică.</p> <p>Județul este inclus pe lista localitatilor în care exista surse de nitrati din activități agricole.</p>	<p>Din punct de vedere hidrografic, teritoriul județului Teleorman aparține bazinului râului Argeș - Vedea, care este străbătut de râul Vedea, râul Teleorman și la sud de râul Dunărea.</p> <p>Majoritatea corpurilor de apă de suprafață au un potențial ecologic moderat sau slab.</p> <p>Principala sursă de poluare pentru apele de suprafață o reprezintă deversarea apelor uzate tratate insuficient și gradul scăzut de colectare a apelor uzate menajere. Dintre toate județele din Regiunea Sud Muntenia, județul Teleorman are cel mai scăzut grad de colectare a apelor uzate (doar 12,37% din localități beneficiază de rețele de canalizare).</p> <p>Resursele de apă ale Bazinului de Apă Argeș-Vedea (inclusiv județul Teleorman) pot fi considerate suficiente și sunt distribuite neuniform în timp și spațiu.</p>	<p>Păduri</p> <p>Suprafața totală a fondului forestier al județului este de 27186 ha, reprezentând 4,69% din suprafața județului.</p> <p>Arii Protejate</p> <p>Pe întreg teritoriul județului Teleorman există un număr de 5 arii naturale protejate de interes național și 7 monumente ale naturii. Au o suprafață totală de 1.782 ha, ceea ce reprezintă aproximativ 0,30% din suprafața totală a județului.</p> <p>În județul Teleorman există 6 zone de protecție avifaunistică din Rețeaua Natura 2000 care ocupă o suprafață de 38.596,12 hectare, reprezentând 6,66% din suprafața totală a județului Teleorman. Dintre acestea, zona naturală cu cea mai mare suprafață este Confluența Olt-Dunăre, cele 14.672 de hectare reprezentând 2,5% din suprafața județului.</p> <p>La nivelul județului Teleorman mai sunt 9 situri de interes comunitar, cu o suprafață totală de 23.023,6 hectare, o sumă ce reprezintă 3,97% din suprafața județului.</p> <p>Una dintre cele mai reprezentative arii naturale „Natura 2000” este râul Vedea, cu o suprafață de 7.261,6 hectare în județul Teleorman.</p> <p>Nu sunt disponibile informații privind situația fragmentării habitatului, situația speciilor invazive și starea de conservare a habitatelor naturale de pe teritoriul județului Giurgiu.</p> <p>Spații verzi</p> <p>Conform calculelor rezultate din inventarul spațiilor verzi din Alexandria și raportarea zonei spațiilor verzi la numărul de locuitori, a rezultat o suprafață de spații verzi aparținând unui locuitor de 25,81 mp / locuitor (puțin sub nivelul european normă)</p>	<p>Inundații</p> <p>Localitățile afectate de inundații sunt: Alexandria, Videle, Băbăița, Blejești, Botoroaga, Brânceni, Bujoreni, Călinești, Cosmești, Crevenicu, Didești, Drăcsenei, Drăgănești-Vlașca, Frumoasa, Gălăteni, Gratia, Măștienești, Oreasca Necești, Orășenești Poroschia, Radoiești, Răsmirești, Săceni, Sârbeni, Scrioaștea, Siliștea, Stejaru, Ștorbăneasa, Talpa, Tătăraștii de Sus, Trivalea-Moșteni, Țigănești, Vârtoape, Vedea, Vedea</p> <p>Alunecări de teren</p> <p>În județul Teleorman au fost identificate mai multe zone cu risc scăzut de alunecări de teren: Lisa, Plopii Slăvitești, Segarcea-Vale, Slobozia Mândra.</p> <p>Secetă</p> <p>Harta de zonare a teritoriului României în ceea ce privește indicele Palmer de severitate al secetei (IPSS) indică faptul că teritoriul județului Teleorman este expus secetei extreme. Datorită poziției sale geografice (în partea de sud a Câmpiei Române) județul Teleorman este afectat în totalitate de secetă.</p> <p>Cutremurele</p> <p>Zone expuse riscului seismic, de nivel distructiv și violent: Alexandria, Roșiorii de Vede, Turnu Măgurele, Zimnicea.</p> <p>Îngheț</p> <p>Conform STAS 6054 77 Adâncimi maxime de îngheț, adâncimea de îngheț în județul Teleorman este în general de 70-80 cm. În partea de nord a județului, adâncimea de îngheț este de 80-90 cm.</p> <p>Conform hărții de zonare a încărcării de zăpadă pe sol care fost elaborată pe baza analizei statistice a valorilor anuale maxime ale încărcării de zăpadă pe sol, arată că zonele cele mai expuse sunt: Alexandria, Roșiorii de Vede, Videle și Zimnicea.</p> <p>Incendiu forestier</p> <p>Ierarhizarea direcțiilor silvice pe clase de risc, în funcție de diferite caracteristici ale incendiilor (sursa Riscul la incendii în pădurile din România: cartare și metode de evaluare, Barbu I, 2018) arată că județul Teleorman prezintă un risc scăzut dacă ne raportăm la numărul de incendii per direcții silvice și un risc scăzut dacă ne</p>

referim la numărul de incendii /10000 ha
de pădure.

3.1.8 Concluzii principale la nivelul tuturor județelor

Conform informațiilor prezentate în Rapoartele Anuale de Mediu emise de Agențiile pentru Protecția Mediului, pentru cele 7 județe din Regiunea Sud Muntenia se pot concluziona următoarele:

- **calitatea aerului este bună** în majoritatea județelor Regiunii Sud-Muntenia, concentrația de poluanți emiși în atmosferă este în general în concordanță cu valorile stabilite de legislația în vigoare, **excepție facând**: *Pitești* (concentrații PM10, prag superior PM2,5 pentru evaluarea sănătății umane), *Ploiești* (nivelul concentrațiilor de NOx, NO2, PM10, PM2,5 și benzen depășește pragul superior de evaluare pentru sănătatea umană) și *Brazi* (nivelul concentrațiilor de NOx, NO2 și benzen depășește pragul superior de evaluare pentru sănătatea umană)
- zonele de sensibilitate în ceea ce privește expunerea populației sunt conturate în special în împrejurimile instalațiilor industriale cu emisii mari (centrale de termoficare), drumurilor cu trafic intens și în jurul zonelor cu activități agricole (creșterea intensivă a păsărilor și porcilor și utilizarea îngrășămintelor chimice pe terenul agricol);
- în județele de nord ale regiunii, emisiile de poluanți atmosferici provin din industria petrolului, din industria auto, industria materialelor de construcții și industria metalurgică, în timp ce în sudul regiunii, poluarea este generată de activitățile agricole (creșterea intensivă a păsărilor și a porcilor și utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură) și activități specifice proceselor de producție în unitățile economice ale industriei chimice, industria minieră și industria alimentară;
- cea mai mare contribuție regională la emisiile atmosferice provine din sectoarele de energie și transport, urmate de industrie în partea de nord a regiunii și de agricultura în partea de sud a regiunii;
- Toate zonele urbane ale regiunii acționează ca **insule de căldură** și provoacă stres termic tuturor viețuitoarelor, atât oameni, cât și animale. Stresul termic afectează ecosistemele urbane și vegetația;
- **Starea ecologică a corpurilor de apă** variază semnificativ de-a lungul celor 2 bazine hidrografice din Regiunea Sud Muntenia. Există cantități mari de apă subterană cu o stare generală bună în bazinul hidrografic Argeș-Vedea, dar cu o stare medie în bazinul hidrografic Ialomița-Buzău. *Albiile râurilor au nevoie de intervenții pentru prevenirea eroziunilor și inundațiilor, în timp ce vechile canale hidrotehnice trebuie reabilitate;*
- **Solul** este una dintre resursele naturale ce suportă **un impact antropic semnificativ** în toată Regiunea Sud Muntenia. Pe baza geografiei sale, solurile din partea de nord a regiunii sunt afectate de *activitățile industriale* (petrol, urbanizare, folosirea terenurilor, agricultură etc.) și de *alunecările de teren*, în timp ce în *partea de sud*, impactul se datorează în principal *agriculturii intensive și secetei*.
- Efectele **schimbărilor climatice** sunt confirmate în Regiunea Sud Muntenia prin **intensificarea ploilor abundente și a inundațiilor** ca urmare a acestora, provocând pagube severe și chiar pierderi de vieți omenești, *alunecări de teren* în principal în partea

de nord unde este o altitudine mai mare, și *secetă* în partea de sud a regiunii. Strategiile și proiectele dezvoltate în ultimii ani au fost menite să atenueze efectul schimbărilor climatice.

Suprafața zonelor verzi, situate în interiorul orașelor din Regiunea SM, prezintă o mare variație, confirmată de datele statistice disponibile pentru anul 2020. În imaginile de mai jos se prezintă situația pentru fiecare județ.

La nivel de județ, datele confirmă că județul Giurgiu are cele mai mici suprafețe de zone verzi; Pentru județele Ialomița și Dâmbovița, suprafețele sunt aproape egale, dar necesarul de extindere a spațiilor verzi din interiorul orașelor este încă mare. Aceeași abordare ar trebui aplicată și în județele Călărași și Teleorman. Prahova se află în topul județelor privind suprafața zonelor verzi, dar are și cel mai mare număr de orașe (14). Rezumatul este prezentat mai jos.

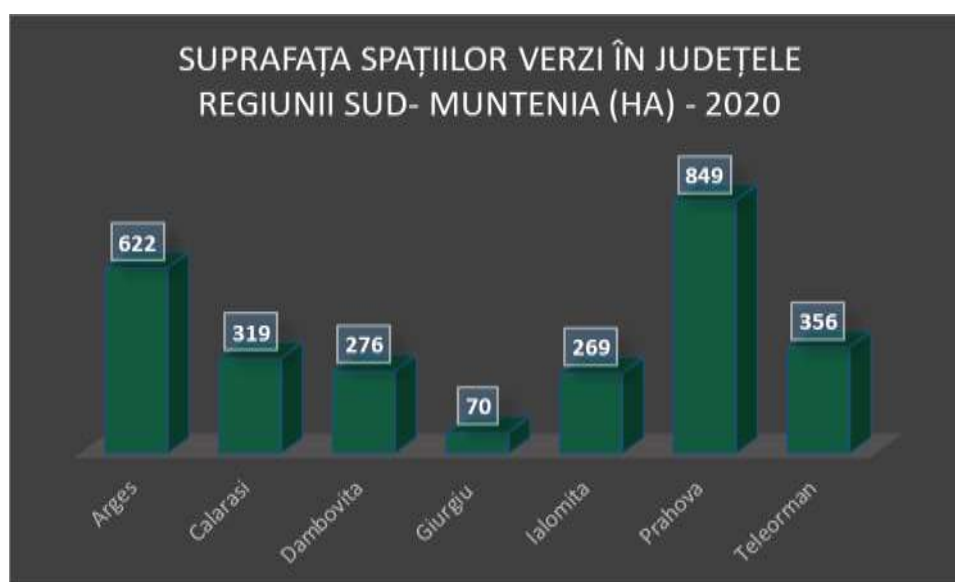

Figura 24 Situația suprafeței zonelor verzi în regiunea SM

Totuși, având în vedere că indicatorul mediu la nivel European, al spațiului verde, este de 26 m² pe cap de locuitor, este evident că toate cele 7 județe sunt încă departe de acest prag. A se vedea figura de mai jos.

Figura 25 Regiunea SM - Indicatorul spațiului verde pe cap de locuitor

Concluzia principală este că intervenția IVA ar reprezenta o mare oportunitate de îmbunătățire reală a acestui indicator important, pentru a face orașele mai locuibile și mai prietenoase cu mediul.

Principiile politicii care guvernează protecția **calității aerului**, în județele Regiunii Sud Muntenia, sunt:

- sănătatea populației primează; aceasta trebuie protejată împotriva pericolului de îmbolnăvire din cauza poluării aerului;
- aplicarea principiului „poluatorul plătește”;
- conștientizarea și schimbarea comportamentului agenților economici în ceea ce privește promovarea celor mai bune tehnologii disponibile și bune practici de management, în vederea reducerii poluării aerului;
- sensibilizarea publicului.

Pe baza celor de mai sus, **concluziile și recomandările generale** sunt următoarele:

- Există o **preocupare reală** din partea autorităților pentru rezolvarea problemelor de mediu, confirmată de planificarea strategică pentru fiecare sector de mediu (calitatea aerului, resursele și gestionarea apei, protecția solului și adaptarea la schimbările climatice).
- Recomandăm cu tărie ca aceste eforturi să fie susținute prin **promovarea conceptelor IVA** (infrastructura verde – albastră), pentru a implementa o infrastructură durabilă care va avea ca principal beneficiu orașe agreabile și protecția naturii, îmbunătățirea calității aerului și reducerea gazelor cu efect de seră.
- Au existat acțiuni limitate în **inventarierea spațiilor verzi** la nivelul orașelor, pentru crearea de noi zone, pentru menținerea celor existente și chiar îmbunătățirea stării lor ecologice prin implementarea unor soluții IVA.
- Mai multe eforturi instituționale ar trebui să se concentreze asupra **terenurilor degradate** care au, uneori, o situație patrimonială mai complicată, făcând dificilă aplicarea soluțiilor tehnice sau de mediu.

- *Abordarea integrată* a mediului ar trebui considerată ca un concept verde-albastru, care se referă la utilizarea, în planificarea urbană și a teritoriului, a elementelor **albastre**, cum ar fi râurile, canalele, iazurile, zonele umede, luncile inundabile, instalațiile de tratare a apei, etc. și a elementelor **verzi**, cum ar fi copacii, pădurile, câmpurile și parcurile.
- **Strategiile viitoare de urbanism** ar trebui să se concentreze pe o abordare integrată a conceptului IVA, întocmind ortofotografii digitale actualizate în timp real cu schimbările teritoriale (orice investiție nouă, orice extindere a drumului sau clădirilor, orice reabilitare). Un beneficiu principal ar trebui să fie **creșterea sau cel puțin întreținerea spațiilor verzi ale orașelor**.
- Toate aceste măsuri vor avea un impact pozitiv atât asupra îmbunătățirii calității aerului, cât și asupra reducerii GES.

3.2 Politici și aspecte instituționale

Constatările cheie sunt următoarele:

- Interacțiunile progresive cu beneficiarii în cadrul acestei activități au condus la o mai bună înțelegere a conceptului IVA și a aplicabilității acestuia la nivel regional și local, permițând o bază mai bună pentru identificarea noilor idei de proiecte. Cu toate acestea, se resimte nevoia *aprofundării cunoștințelor tehnice*, la nivelul beneficiarilor, pentru a dezvolta ideea de proiect și acest lucru ar putea fi ajustat prin asistență tehnică pentru elaborarea cererii de finanțare, precum și pentru implementarea proiectului. Se recomandă ca beneficiarii să *folosească în mod activ lista cu tipologiile IVA*, elaborată pe baza Ghidului CE, a Programului BERD pentru Orașe Verzi și a experienței și expertizei Ramboll, atunci când sunt definite propunerile de proiecte IVA ce urmează să fie finanțate.
- De asemenea, aspectele relevante ale politicilor sectoriale ar trebui luate în considerare în timpul fazei de planificare a proiectului, atât în ceea ce privește restricțiile aplicabile sau cerințele de intervenție (de exemplu, legate de zonele proiectului care fac parte sau sunt învecinate cu ariile protejate, inclusiv siturile Natura 2000 și/sau pentru situri contaminate sau degradate și/sau intervenții la debitele și/sau malurile râurilor aflate în administrarea A.N. Apele Române), precum și pentru obținerea avizelor, autorizațiilor sau stabilirii de parteneriate necesare.
- În ceea ce privește *planificarea regională integrată/proiectele regionale de IVA*, deși există structuri la nivel regional care implică părțile interesate relevante, precum și ghiduri suplimentare pregătite de ADR SM pentru consiliile județene și administrațiile reședință de județ, am observat totuși faptul că beneficiarii au rămas în general concentrați pe proiecte individuale, la nivel local. Cu toate acestea, considerăm că o mai bună cunoaștere a beneficiilor comune sporite ale IVA va genera mai multe propuneri de proiecte regionale, creând o cooperare mai strânsă între județe.
- Ca atare, cooperarea regională ar trebui abordată luând în considerare două aspecte:
 - Să se evidențieze, printr-o *abordare unitară*, probleme, provocări sau oportunități similare

- Să se lucreze într-un mod *strategic și coordonat* la nivel local, având o viziune holistică și o abordare *integrată de master-planning la nivel de bazin hidrografic*, având în vedere impactul pe care acțiunile sau lipsa acestora într-o zonă l-ar putea avea asupra altei zone; astfel, coridoarele verzi și/sau albastre ar putea să rezolve provocările de mediu, dar și să asigure conectivitate și să aducă beneficii social-economice – *de exemplu Bazinul râului Ialomița în județele Dambovița, Ialomița și Călărași*.
- Pentru a permite implementarea proiectelor regionale, ar trebui stabilite parteneriate între structurile Consiliilor Locale și Județene, în scopul maximizării capacității de finanțare și a sincronizării pe parcursul implementării. Urmând abordarea integrată a provocărilor de mediu, sociale și economice, precum și luând în considerare perspectiva regională, toate sursele de finanțare și investiții complementare ar trebui avute în vedere. Acest lucru necesită o planificare holistică și o execuție în faze și bine coordonată, precum și depunerea propunerilor de proiecte potrivite la programele de finanțare corespunzătoare.
- Deși ADR SM are capacitatea de a elabora, aproba, monitoriza și controla implementarea programului, există totuși necesitatea consolidării capacității la nivelul beneficiarilor. O Unitate de Implementare a Proiectului ar trebui stabilită la nivelul Beneficiarului, cu o reprezentare multidisciplinară din toate departamentele organizației și un mecanism clar de guvernare și cooperare. Ar fi recomandată identificarea unei bune practici de replicat, precum și contractarea de asistență tehnică pentru consolidarea capacităților instituționale ale beneficiarului.
- *Dezvoltarea urbană ar trebui să ia în considerare întotdeauna perspectivele legate de verde și albastru*. Un exemplu îl reprezintă extinderea zonei rezidențiale Călărași în Nord, acolo unde investitorii privați nu au nicio obligația suplimentară legată de aplicarea unor măsuri verzi/ecologice. De asemenea, este necesară o *abordare sistemică, pe termen lung, centrată pe IVA*, pentru spațiile publice aflate în proprietatea municipalității.
- Toate proiectele ar trebui să fie însoțite de *participarea publică, conștientizarea populației și responsabilitate civică*, incluzând campanii de conștientizare care încurajează oamenii să păstreze un mediu curat, campanii cu participarea tinerilor și a publicului larg pentru colectarea deșeurilor și curățarea malurilor, și alte campanii educaționale similare.
- În ceea ce privește *pre-condițiile tehnice și juridice* pentru proiectele IVA, pe lângă documentele de planificare strategică disponibile la nivelul beneficiarului, se recomandă o actualizare și/sau completare a studiilor relevante pentru fundamentarea și susținerea inițiativelor de proiecte IVA, precum și planificarea contractării unor astfel de studii preliminare, după caz, de către fiecare beneficiar pentru fiecare propunere de proiect.
- De asemenea, *digitizarea* elementelor topografice și a altor rețele fizice (utilități) relevante ar trebui evaluată și planificată după necesitate.
- O atenție deosebită ar trebui să fie acordată *proprietății asupra terenului* pe care sunt prevăzute investiții în proiectele IVA. În cazul în care există proprietate privată, procedurile de expropriere ar trebui demarate cât mai curând posibil odată cu pre-aprobarea proiectului, în timp ce în cazul în care o altă instituție de stat deține un anumit teren, trebuie urmărită

modalitatea legală de transfer al dreptului de proprietate/administrare (de exemplu, de la Apele Române pentru intervenții pe malurile râului).

3.3 Părțile interesate și incluziune socială, economică și de gen

A fost elaborat un plan de implicare a părților interesate pentru a ghida procesul în timpul implementării proiectului. Abordarea implicării părților interesate este conformă cu legislația națională relevantă, cu cerințele politicii BERD și ghidurile UE legate de implicarea părților interesate și accesul la informație. Din perspectiva de gen, componența de gen a părților interesate este reprezentativă. La nivelul beneficiarului trebuie consolidată o reprezentare multidisciplinară, păstrând un mediu favorabil pentru părțile interesate să se angajeze și să sprijine proiectul.

În general, abordarea provocărilor de mediu identificate va avea un impact social pozitiv semnificativ și va aduce beneficii unei game largi de grupuri de populație. Așa cum s-a menționat ca exemplu, gestionarea îmbunătățită a inundațiilor este de așteptat să protejeze mai bine categoriile defavorizate și sărace, vârstnicii, familiile cu copii, familiile cu persoane cu dizabilități, care de obicei sunt mai puțin reziliente în fața dezastrelor.

Infrastructura verde-albastră poate contribui cu succes la coeziunea socială și familială, prin asigurarea de spațiu în exterior în scopul relaxării și reconectării cu natura, ceea ce este deosebit de important în timpul pandemiei Covid pentru oamenii care locuiesc în localitățile urbane.

3.4 Aspecte economice și financiare

Așa cum s-a agreat cu ARD SM, analiza financiară va fi prezentată ca parte din Raportul Final. Totuși, ca exemplu, constatările analizei pentru municipiul Târgoviște sunt incluse în Anexa 5.2.

În concluzie, evaluarea financiară a municipiului Târgoviște a relevat următoarele:

- S-ar putea considera că aproximativ 60% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri constante, care provin din surse proprii de venituri. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 40% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene deoarece depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă.
- Cheltuielile de exploatare au reprezentat 80% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând loc pentru cheltuieli de capital de 20%.
- Municipiul Târgoviște a înregistrat în toți anii un excedent curent, acoperind și cheltuielile de exploatare și rambursarea împrumuturilor din venituri recurente, operaționale și curente, cu excepția anului 2020.
- Municipality a reușit să-și echilibreze conturile în toți anii și în 2020 a înregistrat excedent net.

- Nivelul maxim de îndatorare de 30%, așa cum este stabilit de Legea finanțelor publice, este departe de a fi atins, deoarece nivelul maxim de îndatorare al municipalității ajunge la aproximativ 11% în 2021.
- Municipiul Târgoviște are capacitatea în perioada următoare pentru de a (co)finanța proiecte de investiții. Totuși, trebuie avut în vedere că doar 60% din veniturile municipalității sunt constante de la un an la altul și că în 2020 municipalitatea nu putea acoperi integral rambursarea împrumuturilor din surse proprii de finanțare.

4 PAȘII URMĂTORI

Acest raport marchează finalul fazei de început a proiectului, constând din activitățile inițiale (descrise în Raportul de început) și identificarea generală a provocărilor cheie de mediu din Regiunea Sud-Muntenia. Aceasta din urmă a fost descrisă în capitolele anterioare, de la o evaluare a domeniului de aplicare până la constatările cheie.

Abordarea generală avută în vedere în acest proiect a fost deja prezentată în Raportul de început și în diagrama de mai jos.

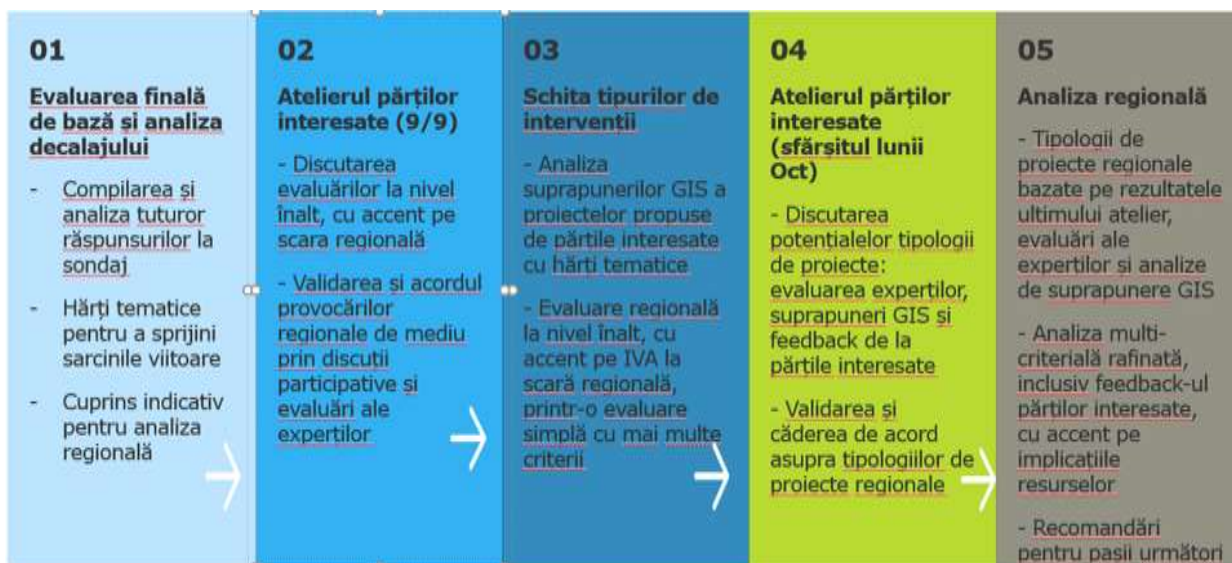

Figure 26. Abordare și pași de urmat, de la Raportul de început final până la Analiza Regională

Abordarea viitoare, pe măsură ce proiectul intră în faza finală (Activitatea 3), va continua să se bazeze pe o combinație de evaluări ale experților pe baza datelor și informațiilor colectate (care se așteaptă să continue pe tot parcursul proiectului, pe măsură ce au loc mai multe interacțiuni cu părțile interesate locale), elaborarea de hărți care să țină seama de obiectivul regional și să sprijine analizele suprapuse, activitățile de informare cu părțile interesate cheie și o comunicare strânsă cu ADR SM.

Există câteva elemente cheie care necesită atenție în momentul începerii Activității 3:

- Comunicarea cu beneficiarii continua să fie fundamentală pentru atingerea obiectivelor acestui proiect; de exemplu, workshop-ul din 27 octombrie, despre care Ramboll se așteaptă să fie decisiv în ceea ce privește identificarea portofoliului de proiecte regionale conform Termenilor de Referință.
- Portofoliul de proiecte regionale (parte a Activității 3) se va concentra pe tipuri de intervenții sau de proiecte (de exemplu, tipologii de proiecte), inclusiv politici și acțiuni strategice. Orizontul de timp legat de acest portofoliu de proiecte este de ordinul 5-7 ani.

- Tipologiile proiectelor (sau tipurile de intervenții) vor fi strâns legate de o evaluare a resurselor necesare sau a condițiilor prealabile care trebuie să existe pentru ca intervențiile să fie fezabile. Aceasta poate include întărirea capacității sau o serie de resurse generice necesare la nivel local.
- Ramboll vizează dezvoltarea unui set de criterii construite în jurul principalelor componente ale IVA (de exemplu, multifuncționalitatea), astfel încât analiza regională (raportul final din acest proiect) să fie dezvoltată într-o manieră coerentă, în conformitate cu oportunitățile de finanțare POR. Pentru a face acest lucru, Ramboll are în vedere o evaluare multicriterială ca un instrument important care poate asigura obiectivul regional. Pentru a întreprinde această evaluare, va fi crucial să existe date geospațiale de bună calitate, deoarece acestea reprezintă coloana vertebrală a analizelor suprapuse. Dacă datele nu sunt disponibile, Ramboll va discuta cu ARD SM pentru a stabili modul de acțiune.

5 ANEXE

5.1 Analiza financiară a municipiului Târgoviște

5.1.1 Ipoteze macroeconomice

Scenariile macroeconomice utilizate pentru analiză se bazează pe cea mai recentă prognoză a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2025, emisă în august 2021.

Există 3 scenarii macroeconomice:

- Scenariu de bază cu o probabilitate de 60%;
- Scenariu optimist cu o probabilitate de 20%;
- Scenariu pesimist cu o probabilitate de 20%;

Principalele ipoteze incluse în analiza financiară sunt prezentate în tabelul următor.

Tabel 5: Analiza financiară a principalelor ipoteze

Scenariul macroeconomic	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Optimist (probabilitate 20%)											
PIB nominal (miliarde RON)	1.175	1.245	1.320	1.399	1.483	1.572	1.667	1.767	1.873	1.985	2.104
Creștere reală a PIB-ului, %	7,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%
Inflația anuală (modificarea IPC), %	5,0%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Inflația lunară (în mod egal în fiecare lună)	0,4%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Media RON/EURO (nominal)	4,92	4,40	4,20	4,20	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Salariile reale în lei (%creștere)	2,9%	4,0%	5,0%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%	5,5%
De baza											

(probabilitate 60%)											
PIB nominal (miliarde RON)	1.1 75	1.2 77	1.3 87	1.4 99	1.6 10	1.6 74	1.7 41	1.8 10	1.8 83	1.9 58	2.0 37
Creștere reală a PIB-ului, %	7,0 %	4,9 %	5,3 %	5,0 %	4,5 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Inflația anuală (modificarea IPC), %	5,0 %	3,1 %	2,8 %	2,5 %	2,4 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Inflația lunară (în mod egal în fiecare lună)	0,4 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Media RON/EURO (nominal)	4,9 2	4,9 8	5,0 3	5,0 8	5,1 3	5,0 0	5,0 0	5,0 0	5,0 0	5,0 0	5,0 0
Salariile reale în lei (%creștere)	2,9 %	3,4 %	4,5 %	5,0 %	4,7 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Pesimist (probabilitate 20%)											
PIB nominal (miliarde RON)	1.1 75	1.2 10	1.2 46	1.2 84	1.3 16	1.3 42	1.3 69	1.3 96	1.4 24	1.4 53	1.4 82
Creștere reală a PIB-ului, %	7,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,5 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Inflația anuală (modificarea IPC), %	5,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
Inflația lunară (în mod egal în fiecare lună)	0,4 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Media RON/EURO (nominal)	4,9 2	5,1 0	5,1 0	5,1 0	5,2 0	5,2 0	5,3 0	5,4 0	5,5 0	5,7 0	5,7 0

Salariile reale în lei (%creștere)	2,9 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

După cum se poate observa, principalele elemente prognozate în model sunt:

- PIB nominal (milioane lei)
- Creștere reală a PIB-ului, %
- Inflația lunară (modificarea IPC), %
- Inflația lunară
- Media RON/EURO (nominal)
- Salariile reale în lei (creștere procentuală)

Aceste elemente au fost prognozate conform celei mai recente prognoze disponibile ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză pentru perioada 2021 – 2025 pentru scenariul de bază și ulterior au fost menținute constante pentru restul perioadei de proiecție. Celelalte două scenarii prezintă variații față de scenariul de bază, luând în considerare două tendințe diferite în evoluția indicatorilor macroeconomici.

5.1.2 Proiecția bugetară

Proiecția bugetară se bazează pe următoarele elemente incluse în modelul de analiză financiară:

- Execuția bugetară a municipalității pentru anii 2018-2020 ca bază de pornire a prognozei;
- Elementele macroeconomice prezentate în scenariul de mai sus;
- Creșterile în termeni reali incluse în pagina „Prognoza bugetară”.

Scopul proiecției bugetare este acela de a evalua nivelul de îndatorare al municipalității pentru următorii zece ani considerând continuarea „situației actuale”, prognozând veniturile și cheltuielile folosind scenariul de bază și luând în considerare doar proiectele existente ale municipalității, fără niciun proiect major nou, sau creșteri în termeni reali ale veniturilor și cheltuielilor.

Această abordare conservatoare este luată în considerare în principal, deoarece informațiile privind noile proiecte care urmează să fie concepute și implementate de municipalitate ca parte a POR SM și IVA sunt limitate în această fază.

O analiză mai detaliată ar trebui efectuată într-o etapă ulterioară în conformitate cu cerințele tehnice și financiare ale POR SM sau pentru aprobarea unui credit pentru municipalitate de către o instituție de finanțare.

Câteva ipoteze cheie sunt prezentate în următoarele rânduri:

- Ponderea veniturilor din impozitul pe venit a fost crescută cu variația PIB-ului în termeni reali, precum și cu rata anuală a inflației pentru perioada de proiecție;
- Toate veniturile au fost crescute cu rata inflației pe durata perioadei de analiză. Aceasta nu se referă la costuri suplimentare de capital care vor apărea în viitor și sunt prezentate în propria foaie de calcul care prezintă împrumuturile.
- Toate cheltuielile municipalității au fost majorate doar cu inflația anuală din cauza constrângerilor actuale privind creșterea în termeni reali a costurilor cu personalul și în conformitate cu abordarea conservatoare.

Toate modelele financiare sunt în diferite stadii de dezvoltare, având în vedere volumul de date de prelucrat. În prezentul raport, analiza municipiului Târgoviște este prezentată în capitolul următor pentru a înțelege mai bine nivelul de detaliu necesar analizei. În raportul final, și odată ce feedback-ul a fost colectat de la BERD și ADR SM, datele și constatările pentru toate cele șapte municipalități vor fi prezentate în consecință.

5.1.3 Investiții

Pe baza informațiilor prezentate de municipiul Târgoviște, următoarele proiecte sunt în prezent în implementare la nivel local în cadrul POR 2014-2020:

- Educație: Reabilitarea și modernizarea școlilor gimnaziale „Mihai Viteazu”, „Tudor Vladimirescu” și „Matei Basarab”, și a grădiniței „Raza de soare”;
- Transport urban: Achiziționarea de vehicule ecologice și îmbunătățirea infrastructurii rutiere pentru transportul urban local;
- Eficiență energetică: Reabilitarea termică a clădirilor rezidențiale
- Iluminat public: Îmbunătățirea eficienței energetice a sistemului de iluminat public din Târgoviște
- Activități de agrement: Transformarea terenului din apropierea Complexului Turistic de Natație Targoviste în centru de agrement și construirea parcului public UM Gara.

Deoarece sursele de finanțare pentru aceste proiecte sunt stabilite în cadrul POR, detaliile financiare ale proiectului (atât costurile, cât și veniturile) nu au fost incluse în modelul financiar deoarece sursele de finanțare special destinate sunt contractate, iar cofinanțarea financiară necesară inclusă prin împrumuturile municipalității. Beneficiile includerii acestor detalii financiare în modelul financiar sunt limitate pentru sfera evaluării, având în vedere că sursele externe de finanțare sunt destinate proiectelor.

Tot în ceea ce privește investițiile, trebuie precizat că, pe lângă aceste investiții planificate, există și o serie de investiții minime care sunt prognozate din cele istorice incluse în execuțiile bugetare pentru anii 2018-2020, prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 6: Cheltuieli minime de investiții

Cheltuieli minime de investiții (milioane lei)	2018	2019	2020
<i>din care, prin clasificare:</i>	Inv. totală an	Inv. totală an	Inv. totală an
-Autoritati publice	395	318	157
- Alte servicii publice generale	40	0	11
- Transferuri generale între diferite niveluri ale administrației	0	0	0
- Apărare	519	1.316	356
- Ordinea publica si siguranta nationala	0	0	0
- Educație	1.522	6.693	3.355
- Sănătate	404	93	41
- Cultură, religie și recreere	880	496	575
- Asigurări si asistență social	774	5.525	7.317
- Locuințe, servicii și dezvoltare publică	4.034	6.375	5.696
- Protecția mediului	1.899	1.171	294
- Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	0	0	0
- Agricultură, silvicultură, pescuit și vânătoare	0	0	0
- Transport	5.893	11.258	8.129
- Alte activități economice	0	0	0

Acestea urmează să fie prognozate cu inflația.

5.1.4 Împrumuturi

Următoarele informații privind împrumuturile contractate au fost luate în considerare pe baza situațiilor financiare ale municipiului Târgoviște:

Tabel 7: împrumuturi contractate

Împrumut							
Denumirea instituției de creditare (RON)	BRD	CEC	CEC	CEC	BCR	Transilvania	Transilvania

Data contractării creditului	16.09.2011	29.12.2015	13.09.2016	28.06.2019	13.09.2019	08.10.2019	08.10.2019
Valoare (RON)	18.358.435	17.944.804	16.315.393	11.567.850	65.000.000	370.000	447.000
Rata dobânzii	3,3%	2,8%	2,2%	3,5%	4,9%	3,6%	3,6%
Valoarea trasă	18.358.435	17.944.804	16.315.393	11.567.850	63.253.575	165,155	115.005
Perioada de grație (ani)	3	2	0	0	2	2	2
Perioada de rambursare rămasă (ani)	4	5	6	6	11	1	1
Soldul creditului la sfârșitul anului 2020 (RON)	7.037.400	12.595.628	11.758.895	8.997.217	63.253.575	165,155	115.005

Împrumuturile au fost prognozate în consecință și preluate automat în fluxul de numerar și în calculul nivelului de îndatorare al municipiului Târgoviște.

5.1.5 Sumar financiar

Structura veniturilor și cheltuielilor municipalității este analizată pentru a înțelege mixul bugetar actual al surselor de finanțare și a domeniilor în care se realizează cheltuielile.

Veniturile municipiului Târgoviște pe perioada 2018-2020 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabel 8: Veniturile municipiului Targoviste pe perioada 2018-2020

	2018	2019	2020
Venituri totale	175.649	229.986	242.109
Venituri recurente	151.822	200.063	197.218
din care:			
Venituri proprii recurente	96.768	118.811	142.007
- Impozite și taxe locale directe	30.977	32.104	33.494
- Chirii și leasing	4.017	4.030	3.331
- Cota din impozitul pe venitul personal	56.509	76.352	97.326
- Fond de egalizare din impozitul pe venit	2.270	877	1.190

- Alte venituri proprii recurente	2.995	5.448	6.666
Transferuri de la stat sau alte bugete centrale	55.053	81.253	55.210
- Subvenții alocate	33.379	22.652	36.461
- Fond de egalizare din alte bugete	21.674	58.601	18.750
Alte venituri din exploatare	5.539	5.664	5.376
din care:			
Venituri proprii din exploatare	5.539	5.664	5.376
- Impozite și taxe locale indirecte	3.920	3.676	3.454
- Venituri de la companiile subordonate (aferele profitului)	196	-	-
- Încasări din instituțiile publice (aferele serviciilor și excedentelor)	1.424	1.987	1.921
Alte subvenții și transferuri	-	-	-
Venituri curente	1.429	1.741	1.038
din care:			
Venituri proprii curente	-	-	0
Donații și sponsorizări	58	75	161
Alte transferuri	1.370	1.666	877
Credite pe termen scurt pentru acoperirea deficitelor temporare	-	-	-
Alte surse de finanțare a investițiilor	8.303	17.679	34.471
din care:			
Surse proprii	1.109	968	324
Subvenții de la stat sau alte bugete centrale	6.878	9.109	12.385
Granturi (UE sau alte organizații)	316	7.601	21.763
Alte venituri extraordinare	8.556	4.840	4.006
din care:			
- Alte venituri proprii	8.556	4.840	4.006
- Alte subvenții și transferuri	-	-	-

Veniturile recurente reprezintă 82% din veniturile totale, veniturile recurente proprii ale municipalității având 59% și transferurile de la bugetul de stat 23% din veniturile totale în anul 2020. Se observă o creștere constantă a veniturilor proprii recurente în perioada 2018-2020, în timp ce sumele transferurilor de la bugetul de stat variază de-a lungul anilor.

Cea mai importantă sursă bugetară pentru municipiul Târgoviște sunt cotele din impozitul pe venitul persoanelor fizice, reprezentând 40% din veniturile totale, urmate de impozitele locale directe cu 14% din veniturile totale.

Alte surse importante de finanțare în 2020 au fost fondurile pentru finanțarea investițiilor, respectiv prin granturi cu 9% și subvenții de la bugetele de stat reprezentând 5% din veniturile totale.

Alte surse de finanțare, precum impozitele locale indirecte și veniturile de la companii și instituții, donații și alte transferuri și venituri extraordinare, reprezintă 4% din veniturile totale.

Prin urmare, s-ar putea considera că aproximativ 60% din veniturile totale ale municipalității se bazează pe venituri periodice constante care provin din surse proprii. Subvențiile, granturile și orice alt tip de transfer reprezintă restul de 40% la nivelul anului 2020 și pot fi considerate surse eterogene deoarece depind de bugetul de stat, Consiliul Județean sau altă organizație externă.

Cheltuielile municipiului Târgoviște pentru perioada 2018-2020 sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabel 9: Cheltuielile municipiului Targoviste 2018-2020

	2018	2019	2020
Cheltuieli totale	175.648.820	229.986.289	241.912.578
Cheltuieli de personal	65.373.068	86.178.344	88.933.210
Bunuri si servicii	61.932.086	75.864.481	67.646.190
Dobânzi	2.144.395	2.115.839	3.643.476
Subvenții	1.321.474	5.227.883	2.299.848
Cont de rezervă	-	-	-
Transferuri între unitățile administrative	-	-	-
Alte transferuri - cheltuieli de exploatare	1.680.233	728.000	1.166.000
Alte transferuri -cheltuieli de capital	-	-	-
Proiecte finanțate cu fonduri externe	10.318.741	10.738.382	16.085.414
Asistenta sociala	12.447.066	14.098.213	30.513.464
Alte cheltuieli	4.061.365	4.653.186	4.052.215
Cheltuieli de capital	9.779.838	22.292.975	19.562.205
Active nefinanciare	444.467	92.931	52.054
Bunuri financiare	1.435.333	2.496.000	-
Rambursarea împrumutului	5.281.565	6.223.054	8.565.313

Plăți efectuate în anii anteriori	(570.811)	(722.999)	(606.811)
-----------------------------------	-----------	-----------	-----------

Bugetul municipalității este cheltuit între 65 și 72% pentru acoperirea cheltuielilor cu personalul și bunurilor și serviciilor pentru activitățile și instituțiile aflate în subordinea sa. O altă cheltuială importantă de funcționare este alocată asistenței sociale, între 6 și 13% din totalul cheltuielilor.

Cheltuielile pentru proiecte cu finanțare externă reprezintă între 5 și 7% din totalul cheltuielilor. Aceste cheltuieli sunt finanțate din granturi sau subvenții primite. Cheltuielile de capital pentru active fixe sunt cuprinse între 6 și 10% din cheltuielile totale și sunt distribuite în principal la capitolele educație, asistență socială și locuințe și dezvoltare publică. Aproximativ 6% din buget a fost folosit pentru rambursarea împrumuturilor.

Cheltuielile de exploatare au reprezentat 80% din totalul cheltuielilor în 2020, lăsând spațiu pentru 20% pentru cheltuielile de capital.

În tabelul de mai jos este prezentată distribuția cheltuielilor totale pe capitolele de cheltuieli.

Tabel 10: Repartizarea cheltuielilor totale pe capitolele de cheltuieli

	2018	2019	2020
Cheltuieli totale	175.648.820	229.986.289	241.912.578
Autoritati publice si actiuni externe	17.337.277	19.012.839	20.137.118
Alte servicii publice generale	6.794.230	8.019.360	10.567.661
Tranzacții privind datoria și împrumuturile publice	2.301.661	2.227.872	3.707.625
Transferuri generale între diferite niveluri ale administrației	-	-	-
Apărare	7.462.163	9.814.345	10.021.418
Ordine publică și securitate națională	-	-	-
Educație	17.064.078	31.994.962	34.280.000
Sănătate	6.090.915	7.555.897	7.585.766
Cultură, recreere și religie	22.856.114	28.044.041	23.305.586
Asigurări și asistență socială	40.627.712	57.000.143	61.298.544
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	16.999.091	23.858.230	36.868.309
Protecția mediului	21.077.831	25.339.827	23.195.617
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	-	-	-
Agricultura si silvicultura	-	-	-

Transport	17.037.748	17.118.773	10.944.934
Alte activitati economice	-	-	-

Cheltuielile locale pentru Asigurări și asistență socială reprezintă 25%, urmate de capitolul Educație și Locuințe, servicii și dezvoltare publică cu 15% și Cultură, recreere și religie și Protecția mediului cu 10%. Alte 8% din totalul cheltuielilor sunt repartizate la capitolul Autorități publice și acțiuni externe. Prin urmare, aproximativ 82% din buget este distribuit acestor șase activități principale.

Situația generală a veniturilor și cheltuielilor municipalității, inclusiv excedentul curent și net este prezentată mai jos.

Tabel 11_ Prezentare generală a veniturilor și cheltuielilor municipiului Târgoviște

Rezumat financiar (mii lei)	2018	2019	2020
Venituri curente	158.790	207.468	203.632
<i>Venituri proprii luate în considerare de MF</i>	111.973	130.282	151.713
Cheltuieli de exploatare	141.958	178.275	188.229
Alte cheltuieli curente	7.583	8.451	12.273
Venituri de capital	16.859	22.518	38.477
Cheltuieli de capital	26.108	43.260	41.410
Venituri totale	175.649	229.986	242.109
Surplus curent (deficit)	16.832	29.193	15.402
Surplus net (deficit)	0	0	197

Municipiul Târgoviște a înregistrat în toți anii un excedent curent, acoperind și cheltuielile de exploatare și rambursarea împrumuturilor din venituri recurente, operaționale și curente, cu excepția anului 2020.

Municipalitatea a reușit să-și echilibreze conturile în toți anii și în 2020 a înregistrat excedent net.

5.1.6 Nivelul de îndatorare

Graficul ce prezintă evoluția nivelului de îndatorare a municipiului Târgoviște este prezentat mai jos:

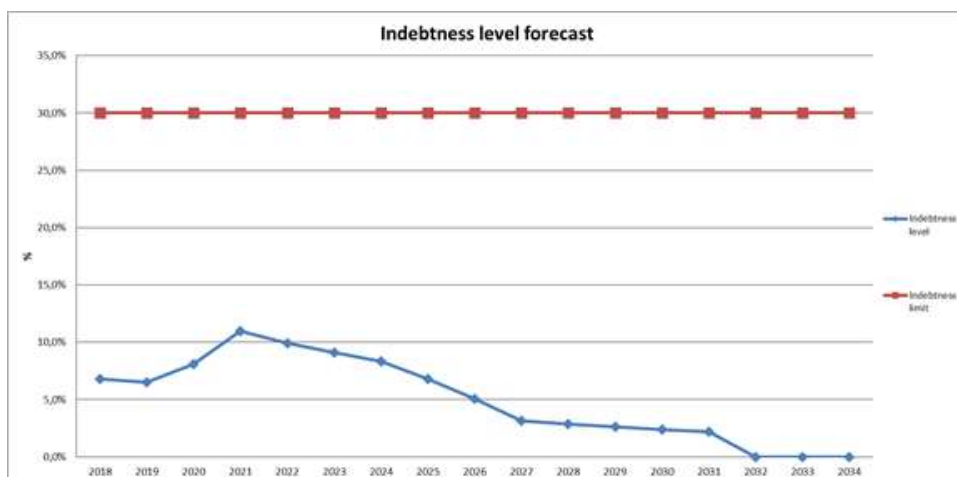

Figura 11: Evolutie gradul de indatorare municipiul Targoviste

Se poate observa că nivelul maxim de îndatorare de 30% stabilit de Legea Finanțelor Publice este departe de a fi atins întrucât nivelul maxim de îndatorare al municipiului ajunge la aproximativ 11% în 2021.

În tabelul de mai jos sunt prezentate veniturile considerate în calculul nivelului de îndatorare și valoarea serviciului datoriei pentru perioada 2018-2020 și previziunile pentru anii următori în scenariul continuării „situației actuale”.

Tabel 12: Venituri luate în considerare la calculul nivelului de îndatorare și valoarea serviciului datoriei pentru perioada 2018-2020 și prognozate pentru anii următori în scenariu „situația actuală”

	Venituri luate în considerare la calculul limitei de 30%.	Împrumuturi	Nivelul de îndatorare (max 30%)
2018	111.973	7.583	6,77%
2019	130.282	8.451	6,49%
2020	151.713	12.273	8,09%
2021	162.299	17.772	10,95%
2022	171.061	16.982	9,93%
2023	181.1	16.478	9,10%
2024	191.875	15.974	8,33%
2025	202.794	13.739	6,77%
2026	212.589	10.807	5,08%
2027	222.928	7.018	3,15%
2028	233.845	6.737	2,88%

Municipiul Târgoviște are capacitatea financiară de a contracta împrumuturi în perioada următoare pentru cofinanțarea proiectelor de infrastructură, respectiv proiecte IVA.

Totuși, trebuie avut în vedere că doar 60% din veniturile municipalității sunt constante de la un an la altul și că în 2020 municipalitatea nu ar putea acoperi integral rambursarea creditelor din surse proprii de finanțare.

5.1.7 Raportare

Principalii indicatori calculați în modelul financiar sunt:

- Surplus curent/Venituri curente
- Excedent curent/Serviciul datoriei
- Serviciul datoriei/Venituri proprii
- Datoria netă totală/Excedent curent
- Datoria totală/Surplusul curent

Evoluția acestor indicatori pentru perioada 2018-2020 este prezentată în următorul tabel pentru municipiu:

Tabel 13: Evoluția principalilor indicatori financiari pentru perioada 2018-2020

	2018	2019	2020
Surplus curent/Venituri curente	10,6%	14,1%	7,6%
Excedent curent/Serviciul datoriei	2,22	3,45	1,25
Serviciul datoriei/Venituri proprii	6,8%	6,5%	8,1%
Datoria netă totală/Excedent curent	2,54	1,84	5,20
Datoria totală/Surplusul curent	2,62	1,87	5,44

Toți indicatorii sunt în intervalul necesar pentru perioada 2018-2020.

5.2 Raport privind vizitele pe teren – document separat

Raport privind vizitele pe teren 20-22 Septembrie 2021

ANALIZA REGIONALĂ PRIVIND INFRASTRUCTURA VERDE ȘI ALBASTRĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA, ROMÂNIA

Denumirea proiectului	ANALIZA REGIONALĂ PRIVIND INFRASTRUCTURA VERDE ȘI ALBASTRĂ ÎN REGIUNEA SUD MUNTENIA, ROMÂNIA
Proiectul nr.	2021.003249
Destinatar	Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud – Muntenia
Tipul documentului	Final
Versiune	3.0
Data	18.11.2021
Pregătite de	Koen Broersma, Eugenia Ganea, Anca Bors, Gabriela Musat, Liliana Chirila, Carmen Ștefan și Sabina Elena Preda
Verificate de către	Alvaro Fonseca
Aprobat de	Silviu Stoica
Descriere	Acest Raport privind vizitele pe teren prezintă principalele constatări din timpul desfășurării acestora la fața locului în zona proiectului.
Mulțumiri	Consultanții apreciază foarte mult informațiile care au fost furnizate de Client în timpul acestor vizite pe teren.

CUPRINS

1.	Introducere	3
2.	Programul de desfășurare a vizitelor pe teren	4
2.1	Principalele constatări	6
2.1.1	Orașul Călărași, județul Călărași	6
2.1.2	Orașul Oltenița, județul Călărași	7
2.1.3	Slobozia, județul Ialomița	8
2.1.4	Fetești, județul Ialomița	9
2.1.5	Orașul Alexandria, județul Teleorman	9
2.1.6	Comuna Comana, județul Giurgiu	10
2.1.7	Târgoviște, județul Dâmbovița	12
2.1.8	Pitești, județul Argeș	13
2.2	Constatări și observații asupra aspectelor instituționale	15
2.2.1	Structura administrativă	15
2.2.2	Cooperare regională	15
2.2.3	Inițiative conectate la rețele Europene – ex. Velo Route	16
2.2.4	Planificarea integrată și perspectiva pe termen lung	16
2.2.5	Stimularea participării publice, conștientizarea populației și responsabilitatea civică - măsuri de însoțire	16
2.2.6	Revizuirea studiilor relevante pentru a fundamenta și susține inițiativele BGI	17
2.3	Hărți	18
2.3.1	Zona A, municipiul Pitești, județul Argeș	18
2.3.2	Zona B, Municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița	19
2.3.3	Zona C, Orașul Alexandria, Județul Teleorman	20
2.3.4	Zona D, Slobozia și și în aval râul Ialomița	21
2.3.5	Zona E, Orașul Călărași, Județul Călărași	22
2.3.6	Zona F, Oltenita, jud. Călărași	23
2.3.7	Zona G, Comana, jud. Giurgiu	24
3.	Fototecă – vizite la fața locului	25
3.1	Zona E, Călărași, județul Călărași - 20 Septembrie 2021	25
3.2	Zona D, Slobozia, județul Ialomița – 20 Septembrie 2021	26
3.3	Zona C, Alexandria, jud. Teleorman – 21 Septembrie 2021	29
3.4	Zona G, Comana, jud. Giurgiu – 21 Septembrie 2021	30
3.5	Zona B, Târgoviște, jud. Dambovita – 22 Septembrie 2021	33
3.6	Zona A, Pitești, județul Argeș – 22 Septembrie 2021	36

1. Introducere

Ca parte a Activității 2: Identificarea provocărilor de mediu, Consultantul a participat la vizite pe teren timp de trei zile, în perioada 20-22 septembrie 2021. Obiectivul vizitelor pe teren a fost de a obține informații directe asupra situației locale și de a avea interacțiune directă cu părțile interesate, pentru a crește înțelegerea reciprocă a provocărilor și a modului de abordare a acestora.

Lecția învățată, din această experiență, este că în timp ce întâlnirile/atelierele online sunt eficiente în etapa premergătoare luării deciziilor, activitatea de luare a deciziilor în sine necesită o colaborare multidisciplinară intensă între toate părțile interesate implicate și consultări față în față; sesiunile de vizite pe teren pe parcursul mai multor zile sunt foarte potrivite în acest sens. Figura 1 prezintă o privire de ansamblu asupra zonelor vizitate/analizate.

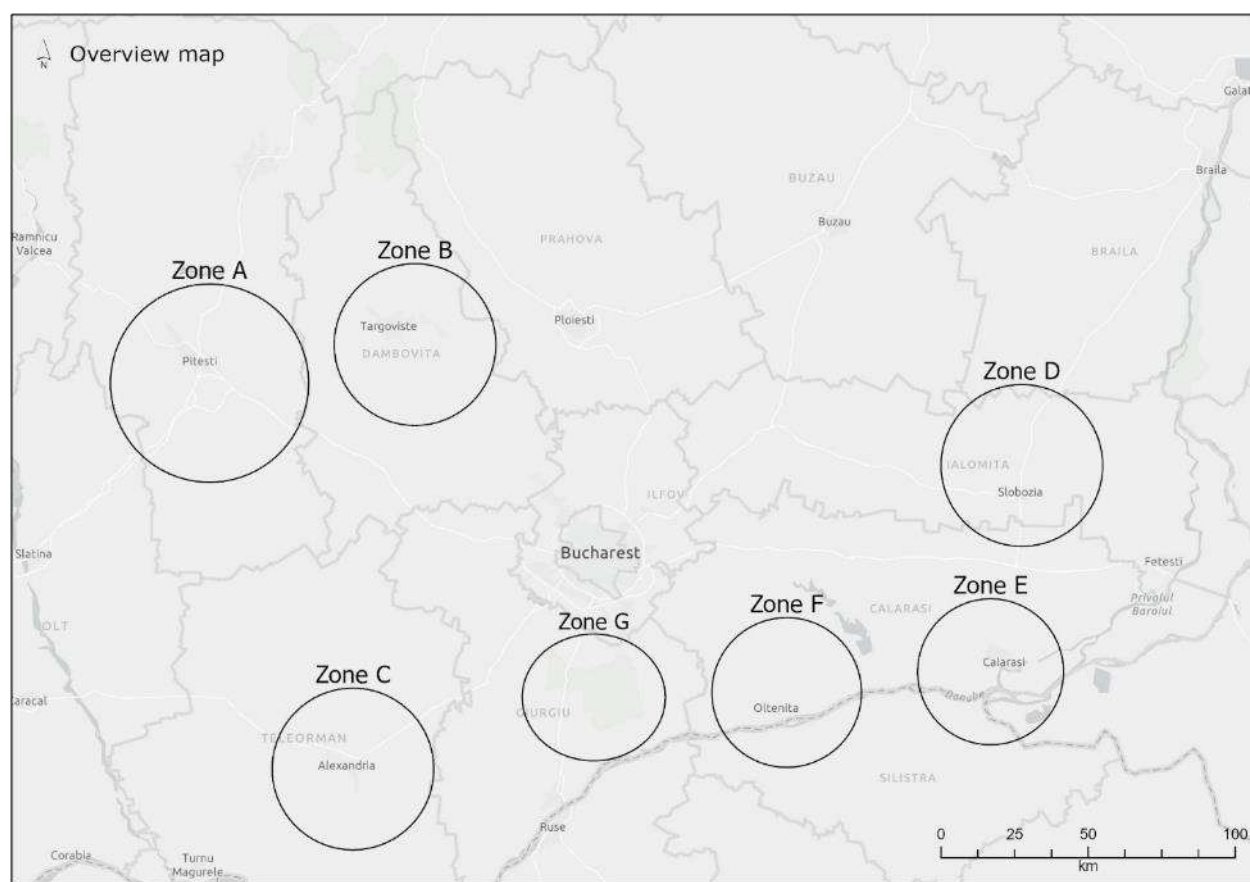

Figura 1 - Prezentare generală a zonelor vizitate/analizate (vezi secțiunea 2.3 pentru detalii)

2. Programul de desfășurare a vizitelor pe teren

Vizitele pe teren au avut loc în conformitate cu planul stabilit anterior cu ADR SM, BERD și părțile interesate, după cum urmează:

Ziua 1 – 20 septembrie 2021

- Orașul Călărași, județul Călărași
- Orașul Slobozia, județul Ialomița

La ședința de lucru au participat:

Autoritățile locale	Reprezentanții ADR	Experti ai Consultanțului
<u>Județul Călărași</u> Sediul Consiliului Județean Călărași cu reprezentanți ai Consiliului Județean Călărași, Primăriei Călărași și Primăriei Oltenița și <u>Primăriei Fetesti</u>	Au fost prezenți doamna Luminita Zezeanu-Director Autoritatea de Management POR împreună cu un reprezentant al oficiului/biroului local al ADR SM.	În numele Consultanțului au participat următorii experți: Koen Broersma - DTL, Carmen Stefan - Expert Planificare Strategică, Eugenia Ganea - Expert în implicarea părților interesate și expert în incluziune socială, de gen și economică, Gabriela Musat - Expert Mediu și Sabina Preda - Coordonator de proiect (local)
<u>Județul Ialomița</u> Sediul Consiliului Județean Ialomița cu reprezentanți ai Consiliului Județean Ialomița, Primăriei Slobozia și Companiei furnizoare de Apă		

Ziua 2 – 21 septembrie 2021

- Orașul Alexandria, județul Teleorman
- Comuna Comana, județul Giurgiu

La ședința de lucru au participat:

Autoritățile locale	Reprezentanții ADR	Experti ai Consultanțului
<u>Județul Teleorman</u> Sediul Consiliului Județean Teleorman cu reprezentanți ai Consiliului Județean Teleorman și Primăriei Alexandria	Au fost prezenți doamna Luminita Zezeanu-Director Autoritatea de Management POR împreună cu un reprezentant al oficiului local/biroului al ADR SM.	Koen Broersma - DTL, Eugenia Ganea - Expert în implicarea părților interesate și expert în incluziune socială, de gen și economică și Sabina Preda - Coordonator de proiect (local)
<u>Județul Giurgiu</u> Mănăstirea Comana cu reprezentanți ai Consiliului Județean Giurgiu și Primăriei Comana		

Ziua 3 – 22 septembrie 2021

- Municipiul Pitești, județul Argeș
- Orașul Târgoviște, Dâmbovița

La ședința de lucru au participat:

Autoritățile locale	Reprezentanții ADR	Experti ai Consultanțului
<u>Județul Argeș</u> Sediul Primăriei Pitești cu reprezentanți ai Primăriei Pitești	Au fost prezenți doamna Luminita Zezeanu-Director Autoritatea de Management POR împreună cu un	În numele Consultanțului au participat următorii experți: Koen Broersma - DTL, Carmen Stefan -

	reprezentant al oficiului/biroului local al ADR SM.	Expert Planificare Strategică, Eugenia Ganea - Expert în implicarea părților interesate și expert în incluziune socială, de gen și economică, Gabriela Musat - Expert Mediu și Sabina Preda - Coordonator de proiect (local)
<u>Judetul Dâmbovița</u>		
Sediul Consiliului Județean Dâmbovița cu reprezentanți ai Consiliului Județean Dâmbovița, Primăria Târgoviște, Consiliului Județean Prahova și Primăriei Ploiești		

În cadrul acestor întâlniri, autoritățile locale au prezentat problemele de mediu cu care se confruntă și acțiunile strategice pentru rezolvarea acestora (vezi secțiunea 2.1). De asemenea, au fost efectuate vizite la fața locului pentru identificarea zonelor cu probleme de mediu care ar putea fi integrate în infrastructura verde-albastră. Hărțile cu zonele identificate sunt afișate în secțiune 2.3.

2.1 Principalele constatări

2.1.1 Orașul Călărași, județul Călărași

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Orașul Călărași, județul Călărași	<p>Aer</p> <p>La nivelul Municipiului Călărași nu au fost identificate zone critice din punct de vedere al poluării aerului.</p> <p>Rezultatele monitorizării calității aerului efectuate în anii precedenți au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10. Aceste depășiri sunt determinate de traficul intens (pe strada Prelungirea Călărași) și utilizarea pentru încălzirea spațiile de locuit a combustibililor convenționali primari (lemn, cărbune).</p>	<p>Sistem de colectare a apelor pluviale pentru evacuarea apei în iazul de decantare existent</p> <p>În zona iazului sunt propuse și lucrări de consolidare a malului iazului, plantare perdele de protecție forestiere, amenajarea peisagistică a zonei (în vecinătatea parcului propus în zona - care beneficiază în prezent de fonduri prin POR)</p>	În partea de vest a orașului Călărași	
	<p>Calitatea apei</p> <p>Sursa de alimentare cu apă a municipiul Călărași este Fluviul Dunărea (sursa de suprafața). Stația de epurare a apelor uzate menajere a fost reabilitată, însă în trecut au existat probleme în ceea ce privește cu calitatea apei.</p>	<p>Coridoare verzi care leagă partea de sud de partea de vest a orașului și lucrări de reducere a inundațiilor pe malul Canalului Borcea</p>	partea de sud-vest a orașului Călărași	<p>În prezent, se propune un port turistic și spații pentru promenade.</p> <p>Administrația Bazinală de Apă (ABA) a propus un alt tip de lucrări pentru reabilitarea malurilor de pe acest canal.</p> <p>Există suprafețe de teren care sunt deținute de ABA</p>
	<p>Inundare</p> <p>Inundații produse în timpul precipitațiilor abundente - în zona Canalului Borcea</p> <p>Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor</p>			
	<p>Spațiu verde</p>			

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională.	Coridoare verzi și parcuri în zona rezidențială care este în extindere	In nord	

2.1.2 Orașul Oltenița, județul Călărași

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Orașul Oltenița, județul Călărași	Aer Rezultatele monitorizării calității aerului efectuate în 2014 au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10 și CO. Aceste depășiri sunt determinate de traficul intens (pe DJ41/DN11), eroziunea eoliană și centrala termică.	Lucrări pentru reducerea riscului de inundații	În partea de vest a orașului	ABA propus pentru aceasta zona - consolidarea liniei de apărare Oltenița-Surlari -Dorobanțu
	Inundații Inundații produse în timpul precipitațiilor abundente – râul Argeș (în partea de vest a orașului)	Rețeaua de perdele forestiere de protecție în jurul orașului	Vest	Măsuri luate în considerare în Planul de întreținere a calității aerului pentru județul Călărași.
	Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor	Redirecționarea traficului din zona centrală, amenajarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi pentru a lega centrul de zonele de acord propuse de pe malul râului Argeș (în vest)	Centrul orașului spre vest	Rezultatele modelării dispersiei poluanților în aer prezentate în acest plan arată că în absența măsurilor inadecvate vor exista depășiri ale valorilor pragului de
		Sisteme de drenare a apelor pluviale în		

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
		zona urbană (problema actuală: inundarea străzii și a caselor)		evaluare pentru PM.

Notă: Localitatea Oltenița nu a făcut parte din zonele vizitate, autoritățile locale au prezentat aspectele de mediu în cadrul ședinței de lucru.

2.1.3 Slobozia, județul Ialomița

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Slobozia, județul Ialomița	<p>Inundații Rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, pompele sunt vechi – ceea ce conduce la inundații în mediul urban</p> <p>Lipsa resurselor de apă Zona este afectată de secetă, poluarea apelor subterane</p> <p>Arie naturală protejată Eliminarea/reducerea presiunilor asupra naturii protejate (turismul necontrolat, depozitarea inadecvată a deșeurilor, folosirea căilor de acces</p>	<p>Rezolvarea deficiențelor infrastructurii de apă - în special ale sistemului de colectare a apelor pluviale</p> <p>Bazine de reținere a apei pluviale și utilizarea apei pluviale pentru irigarea spațiilor verzi</p> <p><i>Integrarea ariei protejate (Coridorul Ialomiței) în mediul urban</i></p> <p>Trasee pentru bicicliști și trasee pietonale care leagă următoarele orașe: Fetești, Țândărei, Slobozia</p> <p>Construirea unui pasaj pietonal pentru trecerea râului</p> <p>Zona de camping, picnic și acord</p> <p>Infrastructura de transport pe apă (pontoane ambarcațiuni,</p>	<p>3 parcuri (Parcul Ialomița, Parcul Mare și de-a lungul Bulevardul Matei Basarab) și bazin de retenție/stație pompare lângă Strada Răzoare</p> <p>Coridorul Ialomiței</p>	<p>Propuneri în limitele siturilor Natura 2000 (ROSCI 0152-Coridorul Ialomița și ROSPA0290-Coridorul Ialomița)</p> <p>Planul de management al siturilor Natura 2000</p>

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	necorespunzătoare pentru biciclete)	căi de agrement, căi de acces pietonal) spații pentru punerea în valoare a florei și faunei – puncte de atracție turistică (bănci, iluminat inteligent cu energie regenerabilă)		nu este aprobat.

2.1.4 Fetești, județul Ialomița

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Fetești, județul Ialomița	<p>Inundații</p> <p>Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor</p> <p>Spațiu verde</p> <p>Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională</p>	<p>Sisteme de colectare a apelor pluviale (în prezent nu există un sistem de separare pentru colectarea apelor pluviale și a apelor uzate)</p> <p>Crearea de spații verzi (problema actuală: lipsa spațiilor verzi)</p>		

Nota: Localitatea Fetești nu a fost vizitat, autoritățile au prezentat aspectele de mediu în cadrul ședinței de lucru.

2.1.5 Orașul Alexandria, județul Teleorman

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Orașul Alexandria,	Teren degradat	Spații verzi extinse și crearea centuri de	Partea de est a Alexandriei de-a	În orașul Alexandria, a fost proiectat un parc

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
 județul Teleorman	<p>Degradarea solului este legată de fenomenele de eroziune a solului de suprafață sau adâncime. Degradarea solului se produce și prin depunerea de aluviuni în timpul revărsării râului Vedea. Lipsa plantațiilor de arbori, a centurii de protecție pe versanți și a arbuștilor provoacă aceste fenomene.</p> <p>Inundații</p> <p>Orașul Alexandria este situat în zona inundabilă a râului Vedea. În zona constructibilă a municipiului nu există probleme deosebite privind amplasarea construcțiilor, cu excepția zonelor din imediata apropiere a râului Vedea.</p>	<p>protecție de-a lungul râului Vedea</p> <p>Reabilitarea și consolidarea barajului de protecție a râului Vedea</p>	lungul malurilor râului Vedea	<p>pe un teren care a fost folosit în trecut de o unitate militară. Proiectul a fost finanțat prin Programul Operațional Regional.</p> <p>Suprafața totală a spațiilor plantate = 17 972,00 m²</p> <p>Administrația Bazinală de Apă Argeș-Vedea a propus în planul de management al riscului de inundații măsuri pentru reducerea riscului de inundații pe râul Vedea.</p>

2.1.6 Comuna Comana, județul Giurgiu

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Comuna Comana, județul Giurgiu	<p>Arie Naturală Protejată – Parcul Comana</p> <p>Nivelul apei prea scăzut în parc.</p>	<p>Îmbunătățirea managementului ariei protejate</p> <p>- Crearea unei infrastructuri pentru</p>	La marginea parcului Comana în zone de	Conform prevederilor Planului Urbanistic General al

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>Principalele presiuni care amenință starea de conservare a speciilor și a habitatelor naturale sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specii invazive - Turism necontrolat - degradarea zonei, deșeuri depozitate necorespunzător - Sporturile cu motor - pot avea un impact semnificativ asupra biodiversitatea prin zgomot, vibrații și emisii gaze de eșapament datorate motoarelor cu ardere intensă; lumini proiectoare și viteza de deplasare a vehiculelor, urmele de roți pe sol și prezența umană, pot provoca disconfort și pot altera speciile în zonele de reproducere sau hrănire, în special păsările în perioada de cuibărit. - Agricultura intensivă - degradarea solului <p>În urma implementării proiectului, numărul turiștilor din zonă este de așteptat să crească. Accesul turiștilor la o infrastructură care le permite să practice sporturi nemotorizate ar putea avea efecte pozitive asupra</p>	<p>sporturi nemotorizate (de ex. trasee de biciclete)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Controlul speciilor invazive - Turism controlat cu zone de vizitare prevăzute platforme de urmărire păsări - Zona de parcare și camping <p>Înălțarea barajului pentru creșterea/gestionarea mai bună a nivelului apei în parc</p>	dezvoltare durabilă	Comunei Adunații Copăceni, în zona de nord a parcului natural Comana (la o distanță de circa 3 km de limita parcului) se propune construirea unui aeroport.

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>managementului ariei protejate.</p> <p>Mănăstirea Comana, care se află în cadrul ariei protejate, a fost reabilitată prin Programul Operațional Regional.</p> <p>Pentru această arie protejată a fost elaborat un plan de management în 2018 dar acest plan nu este încă aprobat, ceea ce îngreunează aplicarea măsurilor necesare pentru eliminarea presiunilor și reducerea impactului acestora asupra speciilor și habitatelor naturale.</p>			

2.1.7 Târgoviște, județul Dâmbovița

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Târgoviște	<p>Aer</p> <p>Potrivit informațiilor furnizate de primărie, particulele de material sunt principalii poluanți în Municipiul Târgoviște, dar nu depășesc valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane.</p> <p>Spațiu verde</p>	<p>Integrarea râului Ialomița în Târgoviște și crearea de spații verzi permeabile de-a lungul râului.</p> <p>Proiectul propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regularizarea râului - Extinderea spațiilor verzi și crearea de zone de agrement -Zona de promenada 	Dinspre Nord (deasupra străzii Mihai Bravu până la strada Gimnaziului)	

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>Primăria Târgoviște nu a finalizat încă Inventarul Spațiului Verde. Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională</p> <p>Peisaj Pe râul Ialomița există zone cu vegetație spontană, iar malurile sunt afectate de eroziune.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Trasee pentru biciclete -Crearea unei insule - Insula Fanteziei 30 ha (amenajare cu zone de picnic, spațiu verde) - Facilitarea sporturilor nautice - Plaje - Pasarele pietonale pentru trecerea râului 		

2.1.8 Pitești, județul Argeș

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
Pitești	<p>Aer Ocazional, concentrația de PM10 depășește pragurile superioare de evaluare pentru sănătatea umană.</p> <p>Conform Planului de calitate a aerului întocmit pentru județul Argeș de către Consiliul Județean Argeș, în localitatea Pitești, concentrația de poluanți PM10, PM2,5, benzen, NO2, NOx depășește pragul superior de evaluare pentru sănătatea populației.</p>	<p>Reabilitarea canalului de colectare a apelor pluviale (canalul colectează apa pluviale din zona DJ 703 și de pe versanți)</p> <p>Reabilitarea Grădinii Zoologice (Suprafața grădinii este de 12 ha din care doar 8 ha sunt amenajate și 4 ha teren degradat)</p>	<p>vest</p> <p>vest</p>	<p>Grădina Zoologică este situată în Pădurea Trivale, canalul de colectare a apei pluviale trece prin Pădurea Trivale / Parcul Trivale</p>

Zonă	Probleme de mediu	Proiecte propuse pentru rezolvarea problemelor de mediu	Locația proiectului	Remarci
	<p>Inundații</p> <p>Rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, nu poate prelua întreaga cantitate de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), astfel că în mediul urban se produc inundații.</p>			

2.2 Constatări și observații asupra aspectelor instituționale

2.2.1 Structura administrativă

Potrivit art. 244 din Codul administrativ, la nivelul consiliului local și/sau județean s-a stabilit un rol de administrator public, pentru a asigura managementul public modern, după modelul de guvernare corporativă și segregarea nivelului politic de cel executiv. Administratorii publici prezenți la discuții s-au dovedit a fi profesioniști cu cunoștințe și experiență tehnice, administrative și manageriale.

S-a remarcat faptul că administratorul public lucrează îndeaproape cu toți factorii interesați relevanți din organizațiile lor, cum ar fi Arhitectul-Șef, Direcția Investiții/Managementul proiectelor, Direcția Economică din Primărie, respectiv Direcția Programe Strategice și Investiții, Direcția Urbanism a Consiliilor Județene. Cu toate acestea, o unitate pentru implementarea proiectelor, multidisciplinară ar asigura o eficiență și o guvernare mai ridicată la nivel instituțional, fiind în același timp un motor pentru crearea unui adevărat efect de rețea între administrațiile publice și, de asemenea, cu alți actori cheie precum ADR, A.N. Apele Române etc.

Ar fi recomandată identificarea unei bune practici de replicat, precum și contractarea de asistență tehnică pentru consolidarea capacității administrative în acest sens.

Complementaritatea fondurilor

Un alt aspect de considerat este legat de asigurarea complementarității între programele de finanțare 2021-2027 precum și asigurarea continuității investițiilor anterioare (finalizate, aflate în implementare sau care încă urmează să fie implementate din exercițiul financiar multianual anterior), în acest sens, se recomandă consultarea unei liste actualizate de la Beneficiari în cadrul planificării propunerilor de proiecte efective pentru Programul POR 2021-2027

Ca exemplu de surse de finanțare complementare pentru investiții care să înglobeze și BGI ar fi PODD (Programul Operațional pentru Dezvoltare Durabilă), prin care vor fi susținute proiecte care au la bază strategii de tip Smart City/Smart Village – de sine stătătoare sau parte integrantă a Strategiilor de Dezvoltare Locală.

2.2.2 Cooperare regională

Cooperarea regională are două aspecte:

- O abordare unitară a problemelor, provocărilor sau oportunităților similare
- O abordare strategică și coordonată la nivelul fiecărei zone, cu o viziune holistică și o planificare integrată de tip master-planning la nivel de bazin hidrografic, având în vedere atât impactul pe care o acțiune sau lipsa acțiunilor într-o zonă l-ar putea avea asupra altei zone precum și beneficiile comune generate de asigurarea unei conectivități generale prin coridoare verzi, pentru a rezolva provocările de mediu dar și pentru a crea beneficii social-economice adiționale – de exemplu, bazinul râului Ialomița în județele Dâmbovița, Ialomița și Călărași

Pentru a permite implementarea proiectelor regionale, ar fi necesar de stabilit parteneriate între consilii locale și județene pentru a maximiza finanțarea și a sincroniza implementarea.

Totodată, ar trebui stabilite responsabilități specifice, clarificate aspecte legate de proprietatea terenurilor, regulile de cofinanțare și participare, alocarea de fonduri pentru investițiile prioritare sub responsabilitatea fiecărei părți, precum și aspectele de guvernanză ulterioară, principiile de funcționare și proprietatea asupra infrastructurilor create ca urmare a proiectelor finanțate de POR. De asemenea, ar trebui luată în considerare o planificare foarte bine coordonată a acțiunilor preliminare (de exemplu, eventuale proceduri de expropriere a terenurilor sau transferul proprietății terenurilor de la A.N. Apele Române, după caz etc).

2.2.3 Inițiative conectate la rețele Europene – ex. Velo Route

Toate părțile interesate vizitate au menționat inițiative legate de dezvoltarea traseelor pentru biciclete de-a lungul coridoarelor albastru-verzi prevăzute în propunerile lor de proiecte. În special reprezentanții Fetești și Primăria Călărași s-au referit la legătura cu traseul european de biciclete Euro Velo 6 sau Traseul Dunării. Astfel, o abordare regională ar fi benefică prin stabilirea unei Strategii Regionale de Dezvoltare a Traseului Bicicletelor pentru dezvoltarea unitară a rețelei de rute de biciclete în județele Sud-Muntenia, încorporând standarde unitare precum și strategii de promovare pentru a genera creștere economică în regiune, prin urmarea ghidurilor la nivel european și inspirându-se din alte inițiative similare din țările europene.

2.2.4 Planificarea integrată și perspectiva pe termen lung

Chiar dacă unele investiții propuse sunt prioritare în funcție de nevoile urgente, în special legate de dezvoltarea socială și reținerea sau atragerea populației, precum și provocările de incluziune socială, totuși, o perspectivă de planificare integrată și pe termen lung ar trebui luată în considerare chiar în acest moment, incluzând în propunerile de proiect actuale și o estimare a fazării investițiilor următoare și a anumitor condiții prealabile de îndeplinit. Un exemplu este extinderea zonei rezidențiale Călărași în zona de Nord, unde terenul este concesionat investitorilor privați fără o obligație concretă privind realizarea unor măsuri ecologice de exemplu.

De asemenea, pentru spațiile publice aflate în proprietatea municipalității, este nevoie de o abordare mai sistemică și mai programatică privind crearea de noi spații verzi, cu o viziune strategică pe termen lung care să prevadă și conectarea noilor zone cu orașul vechi.

2.2.5 Stimularea participării publice, conștientizarea populației și responsabilitatea civică - măsuri de însoțire

Toate proiectele ar trebui să fie însoțite de un set de măsuri care să stimuleze participarea publică, conștientizarea populației și responsabilitatea civică.

2.2.6 Revizuirea studiilor relevante pentru a fundamenta și susține inițiativele BGI

Este necesară o actualizare și/sau o completare a studiilor preliminare relevante pentru fundamentarea și sprijinirea proiectelor BGI, respectiv planificarea / contractarea unor astfel de studii preliminare, unde este cazul.

De asemenea, digitizarea elementelor topografice și a altor rețele fizice relevante ar trebui evaluate și planificate, după cum este necesar.

2.3 Hărți

2.3.1 Zona A, municipiul Pitești, județul Argeș

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL
Reducerea riscului de inundații

Rețeaua de apă este subdimensionată, nu poate prelua întreaga cantitate de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), astfel că în mediul urban sunt inundații.

Terenuri degradate

Îmbunătățiri calitatea solului și împădurire

Îmbunătățirea calitatii aerului

Ocazional, concentrația de PM10 depășește pragurile superioare de evaluare pentru sănătatea umană.

Zona A – Pitești City, Argeș County

Fotografiile de la vizita pe teren – 22 Septembrie 2021

Proiecte propuse

1 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

2 -Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

3 -Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

4 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

5 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

6 – Canal de colectare a apelor pluviale (în partea de vest a orașului Pitești)

AG 1 – Îmbunătățirea sistemului de colectare a apelor pluviale

Reabilitarea canalului de colectare a apelor pluviale (canalul colectează apa din zona DJ 703 și de pe versanți) și integrarea canalului în Parcul Trivale

AG 2 – Reabilitare Zoo

Reabilitarea Grădinii Zoologice (Suprafața grădinii este de 12 ha din care doar 8 ha sunt amenajate iar 4 ha teren degradat)

2.3.2 Zona B, Municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL
 Extindere spațiu verde

Lipsa spațiilor verzi - Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională

Îmbunătățiri peisagistice

Pe râul Ialomița sunt zone cu vegetație spontană iar malurile râului sunt afectate de eroziune

Zona B – Orașul Târgoviște, Județul Dâmbovița

Fotografii de la vizita pe teren – 22 Septembrie 2021

Proiecte propuse

1 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Mihai Bravu)

2 – Râul Ialomița

3 - Râul Ialomița – lucrări de consolidare a malurilor, realizate pentru protecția drumurilor

4 – Malurile raului Ialomita in vecinatatea Lacului Chindiei

5 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Mihai Bravu)

6 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Gimnaziului)

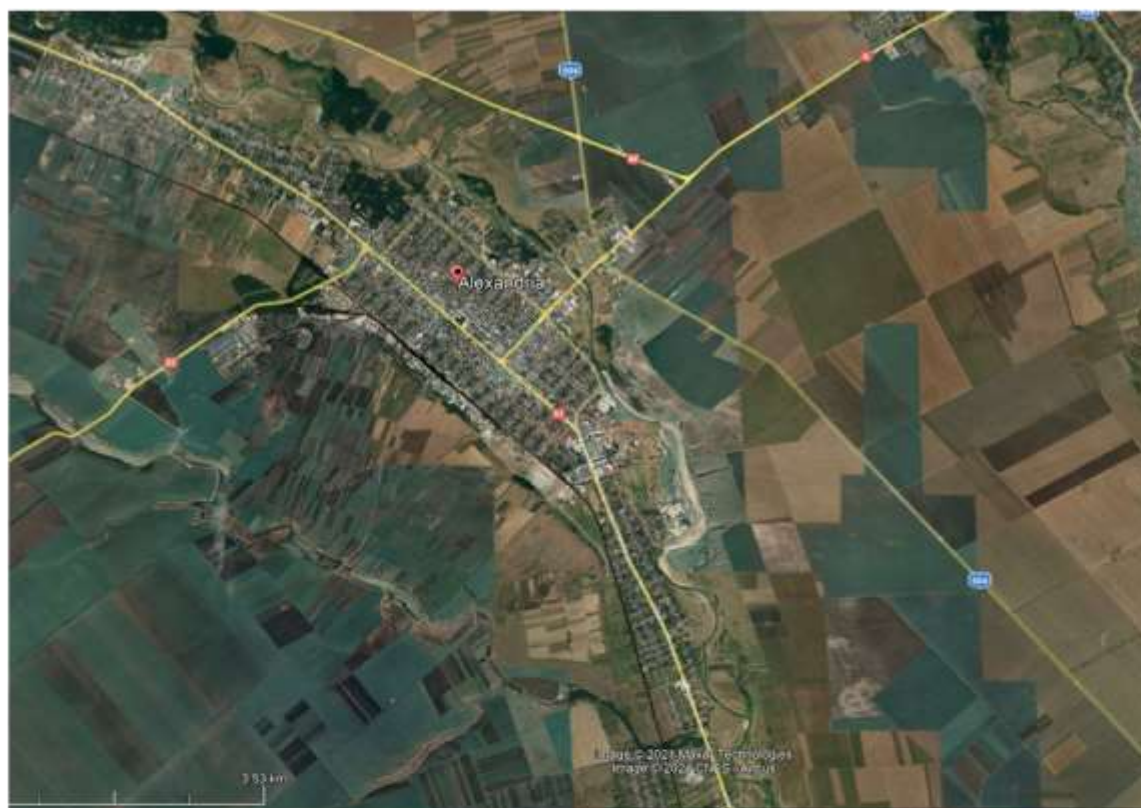

- DB 1 – Integrarea râului Ialomița în Târgoviște și crearea de spații verzi permeabile de-a lungul albiei**
- Regularizarea râului
 - Extinderea spațiilor verzi
 - Zona de promenadă
 - Trasee de biciclete
 - Crearea unei insule - Fantasy Island 30 ha (amenajată cu zone de picnic, spațiu verde)
 - Facilitarea sporturilor nautice
 - Plaje
 - Alei pietonale pentru trecerea râului

DB 1 – Amplasarea proiectului

2.3.3 Zona C, Orașul Alexandria, Județul Teleorman

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

- Reducerea suprafețelor de teren degradate de-a lungul râului Vedea
- Reducerea riscului de inundații- Râul Vedea
- extinderea zonelor cu spațiu verde și crearea de perdele forestiere pentru îmbunătățirea calității aerului

Zona C – Orașul Alexandria, Județul Teleorman

Fotografii de la vizita pe teren – 21 Septembrie 2021

Propuneri proiecte

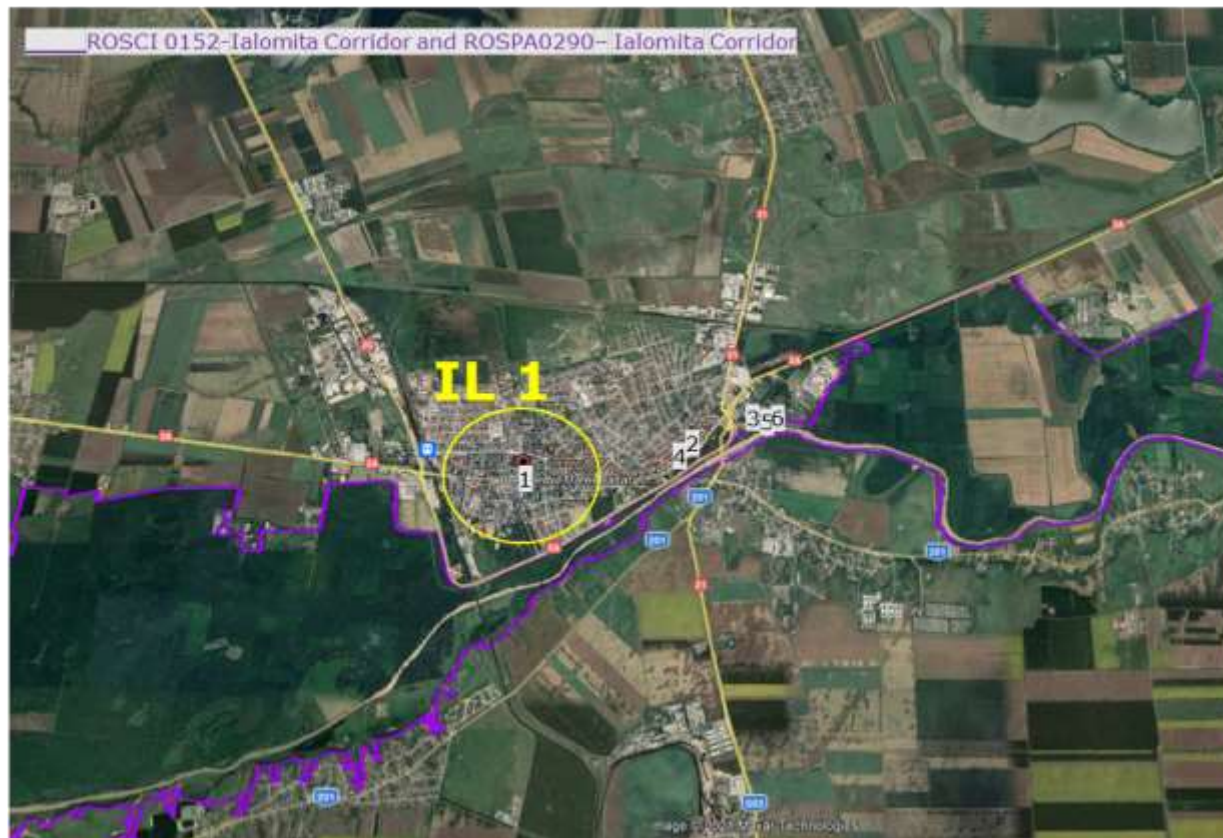
Parcul Pădurea Vedea

TL1- Spații verzi uzate și crearea de centuri de protecție

TL 2 - Reabilitarea și consolidarea barajului de protecție a râului Vedea

(conform Strategiei Durabile 2014-2023)

2.3.4 Zona D, Slobozia și în aval râul Ialomița

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

Reducerea riscului de inundații
 Rețeaua de apă pluvială este subdimensionată, pompe vechi, inundații în mediul urban

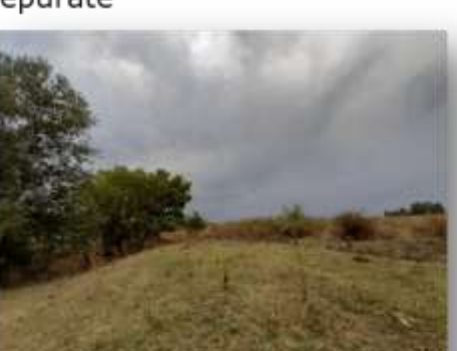

Îmbunătățirea managementului resurselor de apă
 Zona este afectată de secetă, poluarea apelor subterane

Arie naturală protejată
 Eliminarea/reducerea presiunilor asupra ariei naturale protejate (turism necontrolat, depozitare inadecvată a deșeurilor, folosirea căilor de acces improprii pentru biciclete)

Zona D – Orașul Slobozia, Județul Ialomița

Fotografii de la vizita pe teren – 20 Septembrie 2021

Proiecte propuse

<p>1 – Sistem de colectare și evacuare a apelor pluviale</p> 	<p>2 – Intersecția Șoseaua de Centură cu strada Gura Podului</p> 	<p>3 - Zona de evacuare a apelor uzate tratate</p> 	<p>IL 1 – Reabilitarea Sistemului de colectare a apelor pluviale</p> <p>Rezolvarea deficiențelor cu care se confruntă infrastructura de apă - în special ale sistemului de colectare a apelor pluviale</p> <p>Rezervoare de reținere a apei pluviale și utilizarea apei pluviale pentru irigarea spațiilor verzi</p>
<p>4 – Râul Ialomița (intersecția cu strada Gura Podului)</p> 	<p>5 – Râul Ialomița în vecinătatea zonei de deversare a apelor uzate epurate</p> 	<p>6 – Malul Râului Ialomița în vecinătatea zonei de deversare a apelor uzate epurate</p> 	<p>IL 2 – Proiect Coridorul Ialomiței</p> <p>Trasee pentru bicicliști și trasee pietonale care leagă următoarele orașe: Fetești, Tândărei, Slobozia</p> <p>Construirea unui pasaj pietonal pentru traversarea râului</p>
 <p>IL 2 – Amplasarea Proiectului Coridorul Ialomiței</p>			<p>Zona de camping, picnic și recreere</p> <p>Infrastructura de transport a apei (căi de agrement căi de acces pietonal)</p> <p>Spații pentru punerea în valoare a florei și faunei – puncte de atracție turistică (bănci, iluminat inteligent cu energie regenerabilă)</p>

2.3.5 Zona E, Orașul Călărași, Județul Călărași

PROVOCARI NIVEL REGIONAL

Reducerea riscului de inundații

Inundații produse de precipitații abundente - în zona Canalului Borcea
Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor

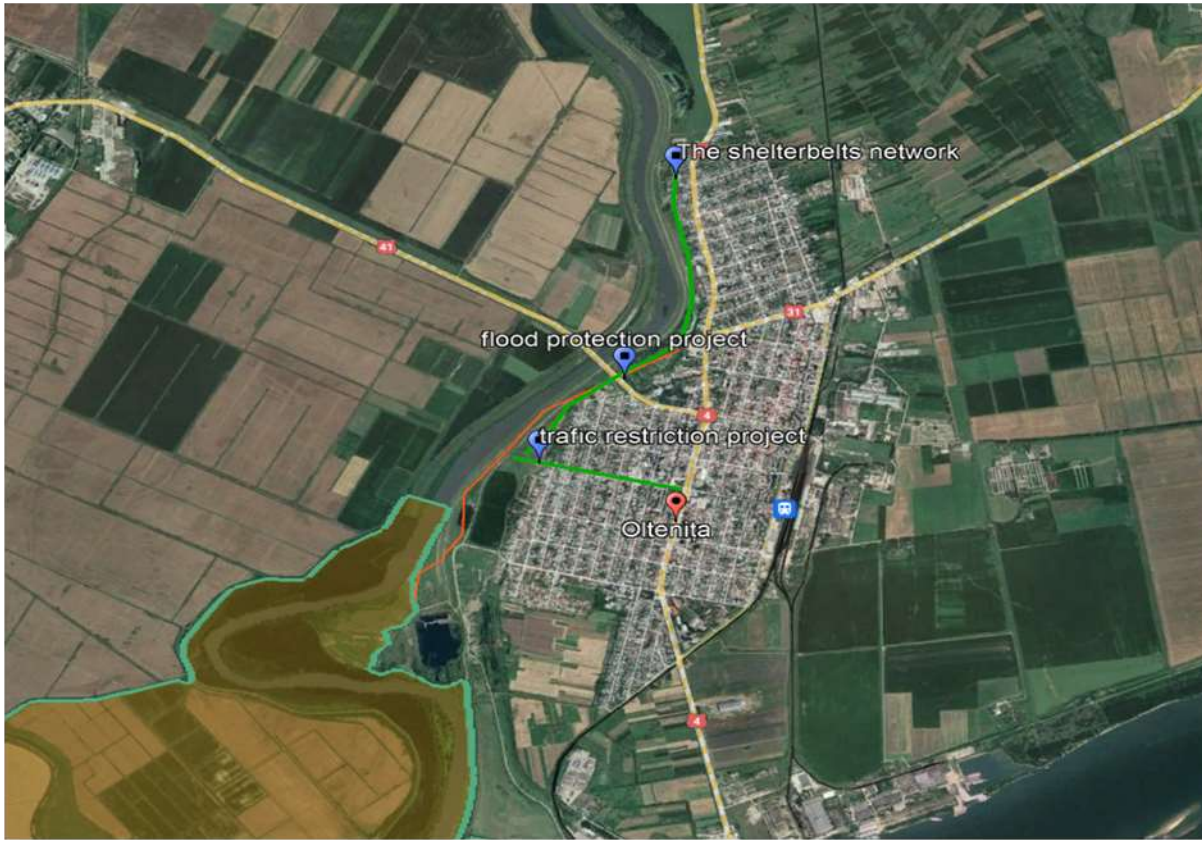
Extinderea spațiului verde

Media pe cap de locuitor a spațiului verde este sub media județeană și națională.

Zona E – Orașul Călărași, Județul Călărași

Fotografii de la vizita pe teren – 20 Septembrie 2021			Proiecte propuse	
<p>1 – Lacul Iezer (partea de sud) Apele pluviale colectate din zona urbană sunt deversate în Lacul Iezer</p> 	<p>2 – Lacul Iezer (partea de sud – est)</p> 	<p>3 - Malul lacului Iezer Teren degradat, deșeuri depozitate necorespunzător</p> 	<p>CL 1 – Proiectul Lacul Iezer</p> <p>Sistem de colectare a apelor pluviale pentru evacuarea apei în iazul de retenție existent</p> <p>Aici sunt incluse și lucrări de consolidare a malului iazului, plantarea de centuri de protecție, amenajarea zonei (în vecinătatea parcului propus în zonă -care beneficiază în prezent fonduri prin POR)</p>	
<p>4 – Malul Canalului Borcea (partea de sud-est)</p> 	<p>5 – Malul Canalului Borcea (partea de nord)</p> 	<p>6 – Malul Canalului Borcea (partea de est)</p> 		<p>CL2 – Coridoare verzi care leagă Lacul Iezer de Canalul Borcea</p> <p>Coridoare verzi care leagă partea de sud de partea de vest a orașului și lucrări de reducere a inundațiilor pe malul Canalului Borcea</p>
<p>7 – Cartier rezidențial nou (în partea de nord a orașului)</p> 				<p>CL 3 - Spațiu verde extins în noul cartier rezidențial</p> <p>Coridoare verzi și parcuri în zona rezidențială care se extinde</p>

2.3.6 Zona F, Oltenita, jud. Călărași

Zona F – Oltenița, Județul Călărași

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

Reducerea riscului de inundații

Inundații produse în timpul precipitațiilor abundente – râul Argeș (în partea de vest a orașului)

Lipsa unui sistem de drenare a apelor pluviale în zona urbană duce la inundarea străzilor și caselor

Îmbunătățirea calității aerului

Rezultatele monitorizării calității aerului efectuate în 2014 au arătat că ocazional există depășiri ale valorilor limită admise pentru concentrația de PM10 și CO.

Proiecte propuse

CL 4 – Măsuri pentru reducerea riscurilor de inundații

Măsuri pentru reducerea riscurilor de inundații

Redirecționarea traficului din zona centrală, amenajarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi pentru a lega centrul de zonele de acord propuse de pe malul râului Argeș (în vest)

Sisteme de drenare a apelor pluviale în zona urbană (problema actuală: inundarea străzilor și caselor)

CL 5 – Îmbunătățirea calității aerului

Redirecționarea traficului din zona centrală, amenajarea zonelor pietonale și a spațiilor verzi pentru a lega centrul de zonele de acord propuse de pe malul râului Argeș (în vest)

2.3.7 Zona G, Comana, jud. Giurgiu

PROVOCĂRI LA NIVEL REGIONAL

Reducerea principalelor presiuni care amenință starea de conservare a speciilor și a habitatelor naturale

Zona G – Parcul Comana, Județul Giurgiu

Fotografii din timpul vizitelor în teren – 21 Septembrie 2021

Proiect propuse

Lacul Comana

Mănăstirea Comana

Râul Neajlov

GR 1 – Îmbunătățirea managementului ariei protejate

- Crearea unei infrastructuri pentru sporturi nemotorizate (ex. trasee de biciclete)
- Controlul speciilor invazive
- Turism controlat

3. Fototecă – vizite la fața locului

3.1 Zona E, Călărași, județul Călărași - 20 Septembrie 2021

Foto – Orașul Călărași, județul Călărași, 20 septembrie 2021

Canalul Borcea

3.2 Zona D, Slobozia, județul Ialomița – 20 Septembrie 2021

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Râul Ialomița, Punct de evacuare a apelor uzate

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Râul Ialomița (Coridorul Ialomiței – Site Natura 2000)

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Întâlnire de lucru

Foto – Orașul Slobozia, județul Ialomița, 20 septembrie 2021

Sistem de colectare și evacuare a apei pluviale

3.3 Zona C, Alexandria, jud. Teleorman – 21 Septembrie 2021

Foto – Orașul Alexandria, județul Teleorman, 21 septembrie 2021

Vizită pe teren Parcul Vedea

3.4 Zona G, Comana, jud. Giurgiu – 21 Septembrie 2021

Foto – Comana, județul Giurgiu, 21 septembrie 2021

Vizită pe teren Parcul Comana

Foto – Comana, județul Giurgiu, 21 septembrie 2021

Parcul Comana Vizită la fața locului

Foto – Comuna Comana, județul Giurgiu, 21 septembrie 2021

Vizita pe teren Parcul Comana

3.5 Zona B, Târgoviște, jud. Dambovita – 22 Septembrie 2021

Foto – Orașul Târgoviște, județul Dâmbovița, 22 septembrie 2021

Râul Ialomița

Foto – Orașul Târgoviște, județul Dâmbovița, 22 septembrie 2021
Râul Ialomița

Foto – Orașul Târgoviște, județul Dâmbovița, 22 septembrie 2021

Râul Ialomița

3.6 Zona A, Pitești, județul Argeș – 22 Septembrie 2021

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Canal de apă pluvială – Parcul Trivale

Rețeaua de apă este subdimensionată, nu poate prelua întreaga cantitate de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), astfel că în mediul urban sunt inundații.

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Canal de apă pluvială – Parcul Trivale

Rețeaua de apă este subdimensionată, nu poate prelua toată cantitatea de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), deci sunt inundații în mediul urban

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Canal de apă pluvială – Parcul Trivale

Rețeaua de apă este subdimensionată nu poate prelua toată cantitatea de apă pluvială colectată din zona Parcului Trivale și drumul adiacent (partea de vest a orașului), deci sunt inundații în mediul urban

Foto – Orașul Pitești, județul Argeș, 22 septembrie 2021

Întâlnire de lucru